

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών
Σύγχρονες Τάσεις της Γλωσσολογίας για Εκπαιδευτικούς

Διπλωματική Εργασία

«Γλωσσικά Δάνεια από την Αγγλική στη γλώσσα των νέων:
υβριδικά δάνεια, νεολογισμοί – στάσεις και προτάσεις»

Όλγα - Ραφαηλία Γρηγορομιχελάκη

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Ευαγγελία Παντελόγλου

Συν-επιβλέπων καθηγητής: Νικόλαος Λαβίδας

Πάτρα, Ιανουάριος, 2025

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία του/της φοιτητή/φοιτήτριας («συγγραφέας/δημιουργός») που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης ο συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Ο συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.

Γλωσσικά Δάνεια από την Αγγλική στη γλώσσα των νέων:
υβριδικά δάνεια, νεολογισμοί – στάσεις και προτάσεις

Όλγα - Ραφαηλία Γρηγορομιχελάκη

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Ευαγγελία Παντελόγλου

«Καθηγήτρια ΕΑΠ»

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Νικόλαος Λαβίδας»

«Καθηγητής ΕΑΠ»

Πάτρα, Ιανουάριος, 2025

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στην οικογένεια μου που στάθηκε αρωγός μου καθ' όλη τη διάρκεια των Μεταπτυχιακών Σπουδών μου, καθώς και την επιβλέπουσα καθηγήτρια Παντελόγλου Ευαγγελία για την πολύτιμη καθοδήγησή της. Τέλος, ευχαριστώ τη Βασιλική Ζ. και την Alexandra C. για τη στήριξη που μου προσέφεραν κατά την περίοδο εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας.

Περίληψη

Στην παρούσα διπλωματική εργασία μελετάται η επιρροή της Αγγλικής γλώσσας στη γλώσσα των νέων. Οι νέοι/ες συνηθίζουν να χρησιμοποιούν στον καθημερινό τους λόγο νεολογισμούς και υβριδικές δομές, όπως τα υβριδικά δάνεια, ενώ στον γραπτό τους λόγο παρατηρείται εναλλαγή κωδίκων μέσω της χρήσης υβριδικών κωδίκων γραφής, όπως τα Greeklish και τα Engreek. Σε σχέση με τον κώδικα των Engreek έχουν παρατηρηθεί ποικίλες στάσεις. Οι θετικές στάσεις εκ μέρους ομιλητών/τριών της Ελληνικής δείχνουν την επικρότησή τους και την ενσωμάτωση του κώδικα στον καθημερινό τους λόγο, οι ουδέτερες φανερώνουν πιο μετριοπαθείς απόψεις που αντιμετωπίζουν την ύπαρξη αποδοχής του κώδικα ως συνέπεια της τεχνολογικής εξέλιξης και της παγκοσμιοποίησης, ενώ οι αρνητικές υποδεικνύουν την ανησυχία ή/και τον φόβο για αποδυνάμωση της Ελληνικής.

Όσον αφορά τη θεματολογία των κεφαλαίων της εργασίας, στο πρώτο αναφορά γίνεται στη γλωσσική αλλαγή και τις αντιλήψεις των Ελλήνων/ίδων γύρω απ' αυτήν τόσο στο παρελθόν όσο και στη σύγχρονη εποχή. Το δεύτερο κεφάλαιο ασχολείται με τις αλλαγές που έχουν προκύψει από την ενσωμάτωση λεξιλογίου της Αγγλικής στη γλώσσα των νέων, και σε συνέχειά του το τρίτο εστιάζει στη χρήση της Αγγλικής στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπου εντοπίζεται το φαινόμενο της εναλλαγής κωδίκων. Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο μελετώνται τα είδη δανείων στην Ελληνική, καθώς και οι νεολογισμοί, ενώ το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στα υβριδικά δάνεια.

Για τον λόγο αυτό, στην έρευνα που διενεργήθηκε, διερευνήθηκαν αφενός οι στάσεις των συμμετεχόντων/ουσών σε σχέση με την επιρροή της Αγγλικής στη γλώσσα των νέων και στην Ελληνική εν γένει και αφετέρου, η χρήση της γλώσσας από τους/τις ίδιους/ες σε σχέση με αυτό το ζήτημα. Τέλος, βασιζόμενη στις πρακτικές γραμματισμού, και εστιάζοντας στους πολυγραμματισμούς, παρουσιάζω διδακτικές προτάσεις, οι οποίες στοχεύουν στην αξιολόγηση πολυτροπικών κειμένων από μαθητές/τριες που βρίσκονται στην εφηβεία.

Λέξεις κλειδιά:

Γλωσσική αλλαγή, γλώσσα των νέων, youth language, στάσεις, greeklish, engreek, δάνεια, πολυγραμματισμοί

Linguistic Loans from English to Youth Language: Hybrid Loans, Neologisms – Attitudes and Proposals

Olga Rafailia Grigoromichelaki

Abstract

In the present thesis, the influence of the English language on the language of young people is studied. Young people tend to use neologisms and hybrid structures in their everyday speech, such as hybrid loans, while in their written speech, a code-switching is observed through the use of hybrid writing codes, such as Greeklish and Engreek. Regarding the Engreek code, various attitudes have been observed. Positive attitudes of Greek speakers indicate their approval and integration of the code into their daily communication. Neutral attitudes reflect more moderate views, recognizing the acceptance of the code as a consequence of technological advancement and globalization. Negative attitudes, on the other hand, express concerns or fear about the weakening of the Greek language.

As for the thematic structure of the chapters in this thesis, the first chapter discusses language change and Greek people's perceptions of it, both in the past and in modern times. The second chapter focuses on the changes that have arisen from the incorporation of English vocabulary into the language of young people, while the third chapter delves into the use of English on social media, in which the phenomenon of code-switching is prominent. Finally, the fourth chapter examines the types of loans in Greek, as well as neologisms, with a particular focus on hybrid loans.

For this reason, the upcoming survey explored, on the one hand, the participants' attitudes regarding the influence of English on the language of young people and the Greek language in general, and on the other hand, the participants' actual language use in relation to this issue. Lastly, based on literacy practices and focusing on multiliteracies, I will present teaching proposals aimed at evaluating multimodal texts by adolescent students.

Keywords:

Linguistic change, youth language, attitudes, greeklish, engreek, loans, multiliteracies

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες.....	iv
Περίληψη.....	v
Abstract.....	vii
Περιεχόμενα.....	viii
Συντομογραφίες & Ακρωνύμια.....	viii
1. Εισαγωγή.....	1
A'	
2. Γλωσσική αλλαγή.....	3
2.1 Γλωσσικό ζήτημα.....	4
2.1.1 Καθαρεύουσα και δημοτική.....	4
2.1.2. Το γλωσσικό παρόν.....	5
3. Η επιρροή της Αγγλικής στη γλώσσα των νέων.....	7
3.1 Η γλώσσα των νέων.....	7
3.2 Η σχέση της γλώσσας με την ταυτότητα των νέων.....	8
3.3 Το φαινόμενο του εξαγγλισμού.....	9
3.4 Η Αγγλική στη γλώσσα των νέων.....	9
4. Η Αγγλική στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.....	11
4.1 Ο κώδικας των Greeklish.....	12
4.1.1 Στάσεις απέναντι στα Greeklish.....	12
4.2 Ο κώδικας των Engreek.....	13
4.3 Σύνοψη.....	14
5. Νεολογισμοί και δάνεια στην Ελληνική.....	15
5.1 Δανεισμός και γλωσσική αλλαγή.....	15
5.2 Είδη δανείων.....	15
5.3 Οι επιρροές στην Ελληνική.....	16
5.4 Υβριδικά δάνεια.....	17
5.5 Συμπεράσματα.....	19
B'	
6. Έρευνα	
6.1. Σκοπός της έρευνας.....	20
6.2. Τύπος έρευνας και δόμηση του ερωτηματολογίου.....	20
6.2.1. Ανωνυμία και εχεμύθεια.....	21
6.2.2. Τόπος και χρόνος λήψης δείγματος.....	21
6.2.3. Συμμετέχοντες.....	21
6.2.4. Περιορισμοί.....	22
6.2.4. Ανάλυση του ερωτηματολογίου.....	22
6.3 Αποτελέσματα έρευνας.....	23
6.3.1. Δημογραφικά στοιχεία.....	23
6.4 Απαντήσεις για την επιρροή της Αγγλικής.....	24
6.5 Στάσεις απέναντι στην επιρροή της Αγγλικής στη γλώσσα των νέων.....	29
6.5.1 Αιτιολόγηση -Ποιοτική ανάλυση απαντήσεων ανοιχτού τύπου.....	31
6.6 Σύνοψη.....	35
6.7 Στάσεις απέναντι στον κώδικα των Greeklish.....	35
6.7.1 Αιτιολόγηση -Ποιοτική ανάλυση απαντήσεων ανοιχτού τύπου.....	36

6.7.2 Σύνοψη.....	39
6.8 Στάσεις απέναντι στον κώδικα των Engreek.....	39
6.8.1 Αιτιολόγηση -Ποιοτική ανάλυση απαντήσεων ανοιχτού τύπου.....	40
6.8.2 Σύνοψη.....	44
6.9 Συμπεράσματα έρευνας.....	44
6.9.1 Κώδικας των Greeklish.....	44
6.9.2 Κώδικας των Engreek.....	45
Γ'	
7. Διδακτικές προτάσεις.....	48
7. Γραμματισμός και Πολυγραμματισμοί.....	48
7.1 Παιδαγωγικές πρακτικές γραμματισμού και δραστηριότητες.....	49
7.1.1. Τοποθετημένη πρακτική.....	49
7.1.2. Ανοιχτή διδασκαλία.....	49
7.1.3. Κριτική πλαισίωση.....	51
7.1.4.Μετασχηματισμένη πρακτική.....	53
7.2 Σύνοψη.....	53
8. Συμπεράσματα.....	53
Βιβλιογραφία.....	54
Παράρτημα: Το Ερωτηματολόγιο.....	58

Συντομογραφίες & Ακρωνύμια

ΕΑΠ	Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
ΝΕ	Νέα Ελληνική
ΑΕ	Αρχαία Ελληνική

1. Εισαγωγή

Η παρούσα διπλωματική εργασία εξετάζει διεξοδικά το ζήτημα της επιρροής της Αγγλικής γλώσσας στη γλώσσα των νέων, εστιάζοντας σε διάφορες πτυχές του φαινομένου. Στην εισαγωγική ενότητα, το πρώτο κεφάλαιο πραγματεύεται τη γλωσσική αλλαγή και τον τρόπο με τον οποίο αυτή γίνεται αντιληπτή στον ελλαδικό χώρο στη σύγχρονη εποχή. Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο ιστορικό γλωσσικό ζήτημα, το οποίο αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης και διαφωνίας μεταξύ των ομιλητών και ομιλητριών της Ελληνικής γλώσσας στο παρελθόν.

Το δεύτερο κεφάλαιο της εργασίας επικεντρώνεται στη γλώσσα των νέων και διερευνά την επιρροή που αυτή δέχεται από την Αγγλική γλώσσα. Η επιρροή αυτή εκδηλώνεται είτε μέσω της δημιουργίας υβριδικών δομών και νεολογισμών είτε μέσω της απευθείας ενσωμάτωσης αγγλικών λέξεων και φράσεων στον καθημερινό λόγο των νέων. Το συγκεκριμένο κεφάλαιο προσπαθεί να κατανοήσει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες λαμβάνει χώρα αυτή η γλωσσική αλληλεπίδραση, καθώς και τους παράγοντες συμβάλλουν στην ενίσχυσή της.

Σε συνέχεια της ανάλυσης αυτής, το τρίτο κεφάλαιο εστιάζει στην παρουσία της Αγγλικής στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη χρήση υβριδικών κωδικών γραφής, όπως τα Greeklish και τα Engreek, που προκύπτουν από τη συνύπαρξη της Ελληνικής και της Αγγλικής στα διάφορα ψηφιακά περιβάλλοντα. Το κεφάλαιο αυτό αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τον ρόλο των Engreek ως νέας μορφής γλωσσικής έκφρασης και τον βαθμό αποδοχής τους σε σύγκριση με τα Greeklish, για τα οποία η βιβλιογραφία είναι πιο εκτεταμένη.

Το τέταρτο κεφάλαιο επικεντρώνεται στους διάφορους τύπους γλωσσικών δανείων και στους νεολογισμούς που απαντώνται στην Ελληνική γλώσσα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η κατηγορία των υβριδικών δανείων, τα οποία αποτελούν ένα πιο πρόσφατο φαινόμενο και εμφανίζονται όλο και πιο συχνά στη σύγχρονη επικοινωνία. Η ανάλυση εστιάζει τόσο στη δομή όσο και στη λειτουργία των υβριδικών δανείων, εξετάζοντας την επίδρασή τους στη μορφή και στη χρήση της Ελληνικής γλώσσας.

Στο πλαίσιο των θεματικών ενοτήτων της εργασίας, διεξήχθη επίσης έρευνα με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τη χρήση της Αγγλικής γλώσσας και του κώδικα των Engreek από Έλληνες/ίδες ομιλητές/τριες που ανήκουν σε διαφορετικές μεταξύ τους ηλικιακές ομάδες. Η έρευνα αυτή αντιπαραβάλλει τη χρήση των Engreek με εκείνη των

Greeklish, εστιάζοντας στον κώδικα των Engreek, καθώς για τον δεύτερο κώδικα υπάρχει ήδη εκτενής βιβλιογραφική κάλυψη. Τα αποτελέσματα της έρευνας συμβάλλουν στην κατανόηση των γλωσσικών προτιμήσεων των νέων και των τάσεων που διαμορφώνονται στη σύγχρονη γλωσσική πραγματικότητα, ως προς την εναλλαγή κωδικών και τη χρήση αγγλικού λεξιλογίου στον καθημερινό λόγο των χρηστών/τριών.

Τέλος, το τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας ασχολείται με τον σχολικό γραμματισμό και περιλαμβάνει διδακτικές προτάσεις που απευθύνονται σε μαθητές/τριες της Β/βάθμιας εκπαίδευσης και συγκεκριμένα του Γυμνασίου. Οι προτάσεις αυτές βασίζονται στην Κριτική Ανάλυση Λόγου και ειδικότερα, σε σύγχρονες πρακτικές γραμματισμού, με στόχο την ανάπτυξη ποικίλων δεξιοτήτων από τις/τις μαθήτριες. Έμφαση δίνεται στους πολυγραμματισμούς, οι οποίοι αφορούν τις ψηφιακές τεχνολογίες και ανταποκρίνονται άμεσα στις ανάγκες της νέας γενιάς. Το κεφάλαιο αυτό προτείνει μεθοδολογικές προσεγγίσεις που μπορούν να αξιοποιηθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία, με σκοπό αφενός την κατανόηση και την κριτική ανάλυση κειμένων που σχετίζονται με την επιρροή της Αγγλικής στην Ελληνική και αφετέρου με την κριτική ανάλυση των πολυτροπικών στοιχείων που εντοπίζονται στα κειμενικά είδη που δίνονται προς μελέτη.

Εν ολίγοις, η εργασία αυτή έχει ως βασικό στόχο τη μελέτη του φαινομένου του γλωσσικού δανεισμού από την Αγγλική στην Ελληνική, εμβαθύνοντας στη γλώσσα των νέων, η οποία διαδραματίζει εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στο γλωσσικό γίγνεσθαι, ασκώντας επιρροή και σε ομιλητές/τριες άλλων ηλικιακών ομάδων ή/και γενιών τόσο μέσω της χρήσης λεξιλογίου όσο και πρακτικών επικοινωνίας, όπως η εναλλαγή κωδικών γραφής.

Α'. Θεωρητικό πλαίσιο

2. Γλωσσική αλλαγή

Ένα καίριο θέμα στον χώρο της Γλωσσολογίας είναι αυτό της γλωσσικής αλλαγής, και, ειδικότερα, το αν η γλωσσική αλλαγή οδηγεί στην πρόοδο ή στην αλλοίωση μιας γλώσσας. Εφαπτήριο για τη συζήτηση περί της γλωσσικής αλλαγής θα αποτελέσει το απόφθεγμα του αρχαίου φιλοσόφου Ηράκλειτου «Τα πάντα ρεῖ», ότι, δηλαδή, όλα στο σύμπαν ακολουθούν μία συνεχή ροή (Aitchison, 2012: 3). Η αλλαγή στη φύση - όπως και σε κάθε έκφανση της ανθρώπινης ζωής - επέρχεται αναπόφευκτα. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση των γλωσσών· οι γλώσσες εξελίσσονται διαρκώς και, χάρη στην αλλαγή, μπορούν και διαρκούν στον χρόνο (Χάρης, 2001: 36). Εστιάζοντας στον όρο της ‘αλλαγής’, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι δεν έχει αρνητική χροιά, αλλά ότι μέσω αυτού εννοούνται οι γλωσσικές μεταβολές που λαμβάνουν χώρα.

Οι γλωσσικές μεταβολές, όντας διαδοχικές, δεν είναι άμεσα αντιληπτές από τους/τις ομιλητές/τριες μίας γενιάς, παρά εντοπίζονται μεταγενέστερα, από επόμενες γενιές (Καραντζόλα & Φλιάτουρας, 2004: 15). Στην περίπτωση του τρόπου ομιλίας προηγούμενων – σε όλο και μεγαλύτερη χρονική απόσταση - γενεών μάλιστα, παρατηρείται ότι είναι πιο δυσνόητος, γεγονός που οφείλεται στο συσσωρευτικό χαρακτήρα των αλλαγών που προκύπτουν σε βάθος χρόνου (Καραντζόλα & Φλιάτουρας, 2004:17-18).

Επιπλέον, ως προς τις γλωσσικές μεταβολές στα διάφορα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη, σημασιολογία) η ταχύτητα, με την οποία οι γλώσσες μεταβάλλονται, διαφέρει· γι’ αυτό και οι γλωσσικές αλλαγές σε φωνολογικό, σημασιολογικό και μορφολογικό επίπεδο, δεν παρατηρούνται άμεσα, δηλαδή στον καθημερινό λόγο, παρά μόνο σε βάθος χρόνου, από γενιά σε γενιά, σε σύγκριση με τις αλλαγές που εντοπίζονται στο λεξιλόγιο και γίνονται πιο άμεσα αντιληπτές (Καραντζόλα & Φλιάτουρας, 2004 : 15-17).

Παρατηρώντας ότι η γλώσσα αλλάζει σε πολλαπλά επίπεδα, οι ομιλητές/τριες είναι διχασμένοι και αντιπαρατίθενται υποστηρίζοντας μία από τις δύο διαφορετικές βασικές θέσεις, την αλλοίωση ή την πρόοδο. Ως προς την πρώτη θέση, εστιάζουν στην αντίληψη ότι η γλώσσα σταδιακά παρακμάζει και φτωχαίνει, υπερασπίζοντας τη διασφάλιση της

‘κληρονομιάς’ της. Από την άλλη, υπάρχουν ομιλητές/τριες, οι οποίοι/ες – ορθώς - απορρίπτουν τις κινδυνολογίες περί γλωσσικής καταστροφής.

2.1 Γλωσσικό ζήτημα

Μεγάλο μέρος των φυσικών ομιλητών/τριών της Ελληνικής τηρούν αρνητική στάση ως προς τις γλωσσικές αλλαγές και τείνουν να μην τις αποδέχονται, εκφράζοντας την έντονη δυσαρέσκειά τους. Εκδηλώνουν δε ένα αίσθημα υπερηφάνειας όταν αναφέρονται στην Ελληνική γλώσσα, υποστηρίζοντας ότι υπερέχει έναντι των άλλων γλωσσών λόγω της πλούσιας καταγωγής της, που βασίζεται στον γλωσσικό πλούτο της Αρχαίας Ελληνικής (στο εξής ΑΕ). Ειδικότερα, όταν οι ομιλητές/τριες αναφέρονται στην ΑΕ, έχουν κατά νου την αττική διάλεκτο, που μιλιόταν κατά τον 4ο και 5ο αιώνα π.Χ., οπότε και γράφτηκαν πολύ μεγάλα έργα που αφορούσαν τέχνες και επιστήμες, όπως το αρχαίο θέατρο και τη φιλοσοφία (Χριστίδης, 2005: 190).

Επί της ουσίας, πολλοί/ές Έλληνες/ίδες αν και γνωρίζουν ότι η ΑΕ έχει πολλές ομοιότητες με τη ΝΕ ως προς το λεξιλόγιο, αγνοούν ότι διαφέρει κατά πολύ από τη δομή της ΝΕ (Χάρης, 2008: 108) και ταυτόχρονα γίνονται επίμονοι - έως και απόλυτοι σε ορισμένες περιπτώσεις - στις απόψεις τους περί γλωσσικής υπεροχής, επειδή είναι προσκολλημένοι στην προερχόμενη από τον αρχαιοελληνικό πολιτισμό παρακαταθήκη. Η σκέψη, λοιπόν, ότι η γλώσσα «απλοποιείται» ή/και «παραποιείται» σε βάθος χρόνου, οδηγώντας στην απώλεια των «πολύτιμων» προγονικών χαρακτηριστικών που κληρονόμησε συνδέεται με τον φόβο απώλειας της εθνικής ταυτότητας και της φυλετικής καθαρότητας. Στην πραγματικότητα, ωστόσο, γλωσσική καθαρότητα δεν υπάρχει, έτσι ώστε να υπάρξει φθορά: αντιθέτως, οι γλώσσες δεν παραμένουν ανεπηρέαστες από ξένες επιρροές και χάρη στις γλωσσικές επαφές μπορούν να διαμορφώνονται (Χριστίδης, 2005:188).

2.1.1 Καθαρεύουσα και δημοτική

Ο φόβος απώλειας της φυλετικής καθαρότητας δεν αποτελεί πρόσφατο φαινόμενο στον ελλαδικό χώρο. Το γλωσσικό ζήτημα τέθηκε για πρώτη φορά στα τέλη του 18ου αιώνα, όταν στόχος του νεοσύστατου ελληνικού κράτους ήταν να επικρατήσει μία εθνική ποικιλία ως πρότυπη έναντι των άλλων (Διατσέντος, 2007) . Ανατρέχοντας στο κοντινό παρελθόν, κατά την περίοδο της μεταπολίτευσης, η κατάσταση πολώθηκε, όταν δημιουργήθηκε μία έντονη διαμάχη μεταξύ των Ελλήνων αναφορικά με την πρότυπη

γλώσσα, η οποία αποτέλεσε την κορύφωση του εθνικού γλωσσικού ζητήματος. Από τη μία πλευρά, φιλόλογοι, λόγιοι και άλλοι διανοούμενοι της εποχής υποστήριζαν τη διατήρηση της λόγιας αρχαΐζουσας καθαρεύουσας ως πρότυπης γλώσσας, ενώ από την άλλη, ο λαός και μέρος των διανοούμενων που τάσσονταν υπέρ της δημοτικής διεκδίκησαν την καθιέρωσή της.

Μέχρι το 1976, οπότε και επιβλήθηκε νομικά η δημοτική του Τριανταφυλλίδη, κυριαρχώντας και σε ιδεολογικό – πλέον – επίπεδο (Διατσέντος, 2007), η δημοτική κρινόταν ως «ακατάλληλη» για καθιέρωση ως πρότυπη. Βασικό λόγο αποτελούσε η παρέκκλισή της από την ΑΕ, που την έθετε έναντι της «αρχαιοπληξίας» που επικρατούσε. Όντας η καθημερινή λαϊκή γλώσσα, ήταν απλή, με «ανεπίσημο» λεξιλόγιο. Δεδομένου δε ότι ήταν η γλώσσα του λαού, μέχρι την καθιέρωσή της ως πρότυπη, χρησιμοποιούνταν σχεδόν αποκλειστικά στον προφορικό λόγο (Χριστίδης, 2005: 187).

Η καθαρεύουσα, ούσα μέχρι τότε η πρότυπη γλώσσα, θεωρούνταν η ‘καλή’ και καθαρή ποικιλία, αφού παρουσίαζε ομοιότητες με την ΑΕ (κυρίως στο λεξιλόγιο), ενώ ταυτόχρονα θύμιζε την αίγλη της αρχαιοελληνικής κουλτούρας. Ο χαρακτηρισμός ‘καθαρή’, οφειλόταν στην αυξημένη χρήση του αρχαϊσμού και κατά συνέπεια στην καθαρότητα που την διείπε, δεδομένου ότι - σύμφωνα με τις αντιλήψεις των υποστηρικτών της - δεν έχρηζε εξωτερικών δανείων για να είναι ολοκληρωμένη και πλήρης νοημάτων. Επίσης, δεδομένου ότι αποτελούσε την πρότυπη γλώσσα, διδασκόταν στην εκπαίδευση και ενδεικνυόταν κατά κόρον για «υψηλές» γλωσσικές χρήσεις, όπως η διοίκηση, το δίκαιο και οι επιστήμες, εξού και ο χαρακτηρισμός της ως ‘καλής’ (Χριστίδης, 2005 : 187-189).

2.1.2 Το γλωσσικό παρόν

Η αντιπαράθεση περί του γλωσσικού ζητήματος στην Ελλάδα, εξακολουθεί να απασχολεί ακόμα κι αν το γλωσσικό ζήτημα έχει - θεωρητικά – επιλυθεί. Συγκεκριμένα, τις τελευταίες δεκαετίες, η διχογνωμία που έχει προκληθεί - όχι μόνο στον χώρο της γλωσσικής εκπαίδευσης, αλλά και στην ελληνική κοινωνία καθαυτή- αφορά τη γλώσσα των νέων σε αντιδιαστολή με την πρότυπη γλώσσα. Έτσι, διεξάγονται συζητήσεις που άπτονται του γλωσσικού ζητήματος και εστιάζουν στον κίνδυνο που – όπως υποστηρίζεται από πολλούς -ελλοχεύει λόγω της επιρροής της Αγγλικής που παρουσιάζει συνεχή άνοδο. Ως «υπεύθυνοι» για την παρούσα κατάσταση κατηγορούνται οι «γλωσσικά ανεπαρκείς» νέοι, με το επιχείρημα ότι δεν ενδιαφέρονται να μάθουν να χρησιμοποιούν

ορθά την πρότυπη Ελληνική, αλλά επιλέγουν να εκφράζονται με διαφορετικό λεξιλόγιο, σε μεγάλο βαθμό ξενικής προέλευσης, με αποτέλεσμα να αποκόπτονται από τις ρίζες τους (Χριστίδης, 1999:50). Το επιχείρημα αυτό, και σε αυτή την περίπτωση, έχει τις βάσεις του στην αντίληψη ότι η ΝΕ εξαρτάται από την κλασική ελληνική γλώσσα, και κατ' επέκταση την ΑΕ.

Όσοι τάσσονται κατά της νεανικής γλώσσας λοιπόν, υποστηρίζουν πως αυτή «επιτρέπει» την παρεϊσφρηση ξένων δανείων και κατά συνέπεια συμβάλλει στην αλλοίωση της γλώσσας και τη γλωσσική πενία. Πράγματι, όσον αφορά τις ξένες επιρροές παρατηρείται συνεχής αύξηση του αριθμού των εξωτερικών δανείων που δέχεται η Νέα Ελληνική, ενώ και οι νεολογισμοί που σχηματίζονται και χρησιμοποιούνται από τους/τις νεότερους/ες ομιλητές/τριες είναι ποικίλοι. Σύμφωνα με τον κλάδο της Γλωσσολογίας όμως, αυτό το επιχείρημα (περί φθοράς της γλώσσας λόγω δανείων) δεν ευσταθεί, αφού το λεξικό της Ελληνικής συνεχώς εμπλουτίζεται, χωρίς να τίθεται ζήτημα διακύβευσης της ύπαρξής της (Παριανού & Κελάνδριας, 2005: 9).

3. Η επιρροή της Αγγλικής στη γλώσσα των νέων

3.1 Η γλώσσα των νέων

Η γλώσσα είναι ένα ανομοιογενές σύστημα που στοχεύει στο να εξυπηρετηθεί η ανάγκη των ανθρώπων για επικοινωνία. Ανάλογα με τα χαρακτηριστικά (γεωγραφικά, κοινωνικά) των χρηστών, δημιουργούνται γλωσσικές ποικιλίες, οι οποίες τους ‘ξεχωρίζουν’ από τους άλλους. Στην περίπτωση των κοινωνιολέκτων, οι οποίες αποτελούν γλωσσικές ποικιλίες, που αφορούν κοινωνικές ομάδες, οι ομιλητές/τριες ‘μοιράζονται’ κοινά τόσο ως προς τις αντιλήψεις ή/και τα ενδιαφέροντά τους, όσο και ως προς τον τρόπο έκφρασης και ομιλίας τους.

Μία κοινωνιόλεκτο και όχι ένα αυτοτελές γλωσσικό σύστημα αποτελεί και η γλώσσα των νέων που λέγεται και αργκό των νέων ή youthslang. Ουσιαστικά, είναι ένας κώδικας επικοινωνίας με δικά του πραγματολογικά και λεξιλογικά χαρακτηριστικά που χρησιμοποιείται σε συγκεκριμένες συνθήκες και αποτελεί μέρος της γλωσσικής συνείδησης των εφήβων (Ανδρουτσόπουλος, 2001). Το βασικό γνώρισμά της είναι η χρήση της κατά την εφηβική και μετεφηβική ηλικία, ενώ ο κύριος λόγος που οδήγησε στη δημιουργία της ήταν ο συνδυασμός παραγόντων που σχετίζονται με την ηλικία, την κοινωνία, την επικοινωνία και την ψυχολογία (Ανδρουτσόπουλος, 2001).

Η γλώσσα των νέων αποτελεί ένα σύγχρονο φαινόμενο, το οποίο έγινε εντονότερο στον δυτικό κόσμο τη δεκαετία του 1980, όταν οι νέοι της εποχής ξεκίνησαν να αξιοποιούν τις γλωσσικές πηγές της κοινότητάς τους, όπως την κοινή καθημερινή γλώσσα, ειδικά λεξιλόγια πολιτιστικών και κοινωνικών χώρων σχετικών με τη νεολαία, τοπικές ποικιλίες και ξένα δάνεια (Ανδρουτσόπουλος & Κακρίδη, 2010: 86-87). Όντας φαινόμενο με παγκόσμια απήχηση, η γλώσσα των νέων δέχεται μεγάλη επίδραση από την αγγλική και αμερικανική κουλτούρα, ενώ η χρήση της υποδεικνύει την ύπαρξη πολιτισμικής και κοινωνικής ελευθερίας και παρατηρείται στις αναπτυγμένες κοινωνίες (Ανδρουτσόπουλος, 2006).

Ένα στοιχείο που χαρακτηρίζει τη γλώσσα των νέων ως προς το λεξιλογικό επίπεδο, είναι το ειδικό και συνθηματικό λεξιλόγιο (όπως ισχύει στις αργκό), που συνοδεύεται από έλλειψη επισημότητας. Αυτό, βέβαια, οφείλεται στην απόκλισή της νεανικής γλώσσας από την πρότυπη. Οι νέοι, λοιπόν, γίνονται δημιουργικοί παράγοντας λέξεις και φράσεις για να εκφράσουν τα συναισθήματα και τη στάση τους απέναντι σε αντικείμενα αναφοράς (Ανδρουτσόπουλος, 2001): μπορούν να αποδίδουν χαρακτηρισμούς, να εκφράσουν τα

συναισθήματά τους, να εκδηλώσουν την αντίθεσή τους ή τη σύμφωνη γνώμη τους. Παρόλα αυτά, παρατηρείται ότι ανάλογα με την περίπτωση επικοινωνίας, ο τρόπος ομιλίας των νέων αλλάζει. Η εκδήλωση διαφορετικής γλωσσικής συμπεριφοράς, με τη χρήση συγκεκριμένης γλώσσας ή λόγου με συγκεκριμένα γλωσσικά χαρακτηριστικά εξαρτάται λοιπόν, από το θέμα συζήτησης και τα πρόσωπα με τα οποία επικοινωνούν οι νέοι (Ebongue & Negash, 2021).

3.2 Η σχέση της γλώσσας με την ταυτότητα των νέων

Όπως είναι γνωστό, η εφηβική ηλικία χαρακτηρίζεται από έντονη ανάγκη της αποδοχής και του «ανήκειν», γι' αυτό και, προκειμένου να ενταχθούν στην κοινωνική τους ομάδα, ή/και για να 'δείξουν' ότι συγκλίνουν με αυτή, οι έφηβοι μιμούνται τον λόγο των συνομηλίκων τους και υιοθετούν κοινώς αποδεκτά χαρακτηριστικά, όπως ενδιαφέροντα, μουσικές προτιμήσεις και επιλογές ντυσίματος. Και η γλώσσα όμως, διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο στη δημιουργία της κοινωνικής ταυτότητάς τους, λόγω της κοινωνικής της λειτουργίας, ανάλογα με τον τρόπο χρήσης της στην επικοινωνία. Εν προκειμένω, η γλώσσα λειτουργεί ως μέσο για τη συμμετοχή στη νεανική κουλτούρα, καθώς και την αποστασιοποίηση από άλλες κοινωνικές ομάδες.

Όπως αναφέρθηκε, ως προς τις γλωσσικές επιλογές τους, οι νέοι είναι δημιουργικοί και καινοτόμοι, ωστόσο οι επιλογές αυτές δεν είναι τυχαίες· αντιθέτως, ενέχουν το στοιχείο της υποκειμενικότητας και αφορούν το προσωπικό τους ρεπερτόριο, καθώς μέσω της γλώσσας προσπαθούν να εκφράσουν την ταυτότητά τους, τις στάσεις και τις αντιλήψεις τους (Ebongue & Negash, 2021). Το λεξιλόγιο και ο τρόπος ομιλίας του κάθε νέου ομιλητή τείνουν να επηρεάζονται επίσης και από παράγοντες όπως το φύλο, τον τόπο διαμονής, την κοινωνική προέλευση, το μορφωτικό επίπεδο των γονέων και τον κοινωνικό τους περίγυρο (Ματσικάρη, 2019: 7). Οι παράγοντες αυτοί υποδεικνύουν ότι, αν και η νεανική γλώσσα αποτελεί στοιχείο σύνδεσης και επικοινωνίας μεταξύ των νέων, εξατομικεύεται.

Οι νέοι, παρά τις ατομικές διαφορές στο ρεπερτόριό τους, μέσω του τρόπου ομιλίας τους εκφράζουν την εναντίωσή τους όχι μόνο στη γλώσσα των ενηλίκων, αλλά και στους ενήλικες καθ'αυτούς και σε όσα πρεσβεύουν, απορρίπτοντας έτσι καθετί συμβατικό που μπορεί να επιβάλλεται από την κοινωνία. Σταδιακά βέβαια, όταν ενηλικιώνονται, ο τρόπος έκφρασης και οι γλωσσικές επιλογές της ηλικίας φαίνεται να υποχωρούν. Όντας 'ατελείς' ενήλικες, μιας και βρίσκονται στο μεταίχμιο μεταξύ παιδικής ηλικίας και

ενηλικίωσης, οι έφηβοι προσπαθούν να «σταθούν» κοινωνικά και να δημιουργήσουν τη δική τους ταυτότητα, επηρεαζόμενοι από το παγκόσμιο γίνεσθαι, το οποίο προωθείται από το διαδίκτυο και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και αναπαράγεται από τις ομάδες συνομηλίκων. Η επικράτηση της Αγγλικής στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης συμβάλλει στον τρόπο έκφρασης της ταυτότητας των νέων, που υπόκειται στο φαινόμενο του «εξαγγλισμού».

3.3 Το φαινόμενο του εξαγγλισμού

Το φαινόμενο του εξαγγλισμού αφορά την επιρροή που ασκεί η Αγγλική γλώσσα στις γλώσσες σε παγκόσμιο επίπεδο, δεδομένου ότι έχει καθιερωθεί ως *lingua franca*, δηλαδή ως διεθνής γλώσσα επικοινωνίας. Η συνεχώς αυξανόμενη χρήση της Αγγλικής, συμβάλλει στην εμφάνιση μεταβολών στο παγκόσμιο γλωσσικό τοπίο, σε προφορικό και γραπτό επίπεδο, και στην ομογενοποίηση των γλωσσών. Βέβαια, η εξέλιξη της Αγγλικής δεν προέκυψε ξαφνικά. Αν ανατρέξουμε στο παρελθόν θα διαπιστώσουμε ότι η βρετανική αυτοκρατορία είχε μεγάλη ισχύ, γεγονός που αποδεικνύεται από τη δημιουργία πολλών αποικιών ανά τον κόσμο, των οποίων μάλιστα ακόμα και τώρα η Αγγλική αποτελεί συχνά επίσημη γλώσσα. Από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και έπειτα, η Αγγλική έχει ασκήσει παγκόσμια επιρροή στη κοινή αλλά και σε ειδικές γλώσσες, που αφορούν κατά κόρον τις επιστήμες της ιατρικής και της πληροφορικής (Παριανού & Κελάνδριας, 2005: 2-3). Κυριαρχεί επίσης στην πολιτική, την οικονομία και την τεχνολογία, αφού οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και η Αγγλία ασκούν σημαντικό έλεγχο στο παγκόσμιο γίνεσθαι, ενώ ‘κρατά’ τα ηνία και σε πολιτιστικό επίπεδο (μουσική, κινηματογράφος).

Ακόμα, η Αγγλική εντοπίζεται σε πολλά επίπεδα της καθημερινής ζωής, όπως στις γλωσσικές επαφές - διά ζώσης ή μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης - μεταξύ ομιλητών/τριών διαφορετικών γλωσσών, σε τομείς της ψυχαγωγίας και της εργασίας. Κυρίως όμως στο διαδίκτυο και στις διαφημίσεις, ασκώντας ισχυρή επιρροή στους/στις μη φυσικούς/ές ομιλητές/τριες της Αγγλικής ανεξαρτήτως ηλικίας. Η επιρροή αυτή έχει ως συνέπεια την αύξηση της χρήσης αγγλισμών στις αλληλεπιδράσεις τους και την αντικατάσταση λέξεων της μητρικής τους γλώσσας με όρους, φράσεις, λέξεις και παράγωγα προερχόμενα από την Αγγλική. Ιδίως στην περίπτωση της νεανικής γλώσσας, η Αγγλική επηρεάζει όλο το φάσμα της επικοινωνίας ανάμεσα στους νέους.

3.4 Η Αγγλική στη γλώσσα των νέων

Η γλώσσα των νέων είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την Αγγλική, η κατάκτηση της οποίας επιτυγχάνεται τόσο μέσω της εκπαίδευσης (μάθημα των Αγγλικών στο σχολείο ή το φροντιστήριο), όσο και μέσω άλλων πηγών επαφής με τη γλώσσα, όπως οι ταινίες και η μουσική. Έχοντας αποκτήσει τριβή και εξοικείωση με τη γλώσσα, οι νέοι επιλέγουν να χρησιμοποιούν στον λόγο τους δάνειες λέξεις, χωρίς ωστόσο το επίπεδο γνώσης της Αγγλικής να είναι συχνά υψηλό. Το επίπεδο γνώσης, δε φαίνεται να έχει ιδιαίτερη σημασία για τους νέους, εφόσον δεν προτιμούν τη χρήση της Αγγλικής καθαυτής, αλλά τη δημιουργία νεολογισμών με βάση το αγγλικό λεξιλόγιο. Άλλωστε, η προσοχή των νέων εστιάζεται κυρίως στη γνώση των πολιτισμικών στοιχείων που συνδέονται με τη γλώσσα και όχι στην καλή γνώση της (Ανδρουτσόπουλος, 2006). Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση των γλωσσικών επαφών μεταξύ των νέων ανά τον κόσμο που επιτυγχάνονται μέσω της επικοινωνίας στο διαδίκτυο. Σε σχολιασμούς σε πλατφόρμες και συζητήσεις σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης στα οποία γλώσσα επικοινωνίας είναι η Αγγλική, η καλή γνώση της είναι ελάχιστος σημασίας, αφού η επίτευξη της επικοινωνίας είναι απώτερος σκοπός.

Οι σύγχρονες κοινωνίες είναι πολυπολιτισμικές και πολύγλωσσες, γεγονός που ευνοεί τη χρήση Αγγλικού λεξιλογίου από τους νέους, ενώ η χρήση κοινών δανείων στην επικοινωνία νέων από διαφορετικές χώρες, υποδεικνύει ότι έχουν πολιτισμική γνώση της νεανικής κουλτούρας· άλλωστε, η νεανική κουλτούρα είναι κοινή σε διεθνές επίπεδο. Με αυτόν τον τρόπο, η Αγγλική επηρεάζει το ρεπερτόριο των απανταχού εφήβων του δυτικού κόσμου σηματοδοτώντας την συνύπαρξή τους στον κόσμο των ενηλίκων. Έτσι, προκύπτει ότι η χρήση της Αγγλικής είναι συνδεδεμένη με την κοινωνιογλωσσική αλλαγή (Ebongue & Negash, 2021). Η χρήση αγγλισμών «εξυπηρετεί» ιδιαίτερα τους εφήβους, αφού από τη μία - συμβάλλοντας στην κατασκευή της κοινωνικής ταυτότητάς τους - λειτουργεί ως μέσο ανάδειξης της γλωσσικής τους διαφοροποίησης από τις άλλες ομάδες· από την άλλη, αποτελεί γνώρισμα των ειδικών ενδιαφερόντων και των τρόπων ζωής τους (Ανδρουτσόπουλος, 2006).

4. Η Αγγλική στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Η Αγγλική γλώσσα, ως η σημερινή *lingua franca*, επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο εκφράζονται οι ομιλητές/τριες, καθώς και το πώς χρησιμοποιούν τους τύπους αγγλικής προέλευσης στο ελληνικό σύστημα γραφής, μιας και είναι πολύ εξοικειωμένοι με τη χρήση αγγλικού λεξιλογίου στην καθημερινότητά μας. Δεδομένου ότι μέρος της καθημερινότητάς τους αποτελούν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, σ' αυτά χρησιμοποιούνται ποικίλες μορφές της Αγγλικής, που πέραν της επικοινωνίας, αποσκοπούν και στη διασκέδαση (για παράδειγμα η χρήση των memes, που έχουν χιουμοριστικό χαρακτήρα), καθώς και διαδικτυακές και τηλεοπτικές διαφημίσεις που επιχειρούν να προσδώσουν ένα 'αστείο' ύφος. Στην περίπτωση της νεανικής κοινότητας, η θέση της Αγγλικής γλώσσας είναι σημαντική, με τους νέους να χρησιμοποιούν αγγλισμούς και υβριδικές δομές, που δεν περιορίζονται στο πλαίσιο του προφορικού λόγου, αλλά παρατηρούνται και στον γραπτό λόγο, κατά τη διαδικτυακή επικοινωνία, όπου χρησιμοποιούνται υβριδικοί κώδικες γραφής.

Το φαινόμενο της διαδικτυακής πολυγλωσσικότητας, που σχετίζεται με την εναλλαγή κωδίκων, προέκυψε σε πολύγλωσσα ψηφιακά περιβάλλοντα λόγω της αναγκαιότητας χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών και έχει εντοπιστεί σε ποικίλα ψηφιακά τοπία, καθώς εξυπηρετεί τις ανάγκες κάθε είδους διαδικτυακού κοινού. Στην επικοινωνία μέσω των ψηφιακών μέσων και του διαδικτύου, εντοπίζεται η διαδικασία της μεταγραφής, κατά την οποία τα στοιχεία μιας γλώσσας αναπαρίστανται στο γραφικό σύστημα μιας άλλης.

Η μεταγραφή, ως δημιουργική πρακτική συνδέεται με την ψηφιακή προφορικότητα (Spilioti, 2019: 1). Σύμφωνα με την Cecelia Cutler και άλλους (2022) ψηφιακή προφορικότητα αποτελεί κάθε μορφή επικοινωνίας που εμφανίζεται σε μια ψηφιακή πλατφόρμα (προφορική, γραπτή ή πολυτροπική), ψηφιακή επικοινωνία, η οποία παρουσιάζει και χαρακτηριστικά της ομιλίας, διαπροσωπικής, και διά ζώσης συζήτησης. Η ψηφιακή προφορικότητα είναι τεχνολογικά προσανατολισμένη, αφού έχει 'γνώση' των νέων τεχνολογικών περιβαλλόντων και της χρήσης των συσκευών (Natale, 2023: 5). Ακόμα, η μεταγραφή αποτελεί μία όψη γλωσσικής υβριδικότητας, χαρακτηριστική περίπτωση της οποίας είναι αυτή της Λατινοποίησης (Romanization), που αφορά τον κώδικα των Greeklish (Σπηλιώτη & Γιαζόγλου, 2021: 1198), ενώ πλέον χρησιμοποιείται ως επί το πλείστον ο κώδικας των Engreek.

4.1 Ο κώδικας Greeklish

Ο κώδικας των Greeklish που είναι γνωστά και ως «λατινοποιημένα» Ελληνικά (Romanized Greek), αποτέλεσε μια μορφή μη κανονικοποιημένης γραφής, που δημιουργήθηκε κατά την περίοδο του 1970, όταν ξεκίνησε η επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών, ενώ μέχρι τις δεκαετίες του 1980-1990 χρησιμοποιούνταν από μικρό αριθμό χρηστών στη δημοσιογραφία και στον ακαδημαϊκό λόγο (Ανδρουτσόπουλος, 2020: 5).

Γενικά, τα φαινόμενα Λατινοποίησης προσεγγίζονται ως ενδείξεις μη κανονικοποιημένης γραφής στα ψηφιακά περιβάλλοντα και γίνονται κατανοητά ως ‘επί τούτου αυτοσχεδίαση’ ανταποκρινόμενα στους τεχνολογικούς περιορισμούς, όπου περιλαμβάνονται μόνο λατινικοί χαρακτήρες (Spilioti, 2019 :2). Στη νεανική κοινότητα διαδόθηκε στις αρχές της νέας χιλιετίας, όταν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ξεκίνησαν να χρησιμοποιούνται ολοένα και περισσότερο από τους νέους. Γι’ αυτό τον λόγο η χρήση τους έχει συνδεθεί με τους εφήβους, καθώς επίσης και με τους Έλληνες της διασποράς. Ακόμη, εμφανίζονται σε κείμενα χρηστών αλλά και σε ψηφιακές διευθύνσεις ή άλλα επαγγελματικά κείμενα (Σπηλιώτη & Γιαξόγλου, 2021 :1199).

Η γραφή στον κώδικα των Greeklish έχει ποικίλους προσανατολισμούς, όπως τον φωνολογικό, ο οποίος βασίζεται σε αντιληπτές ηχητικές αντιστοιχίες ανάμεσα στους ελληνικούς και τους λατινικούς χαρακτήρες, καθώς και ορθογραφικό προσανατολισμό, ο οποίος βασίζεται είτε σε οπτικές αντιστοιχίες μεταξύ γραφημάτων είτε σχετίζεται με τα πληκτρολόγια, στα οποία τα γραφήματα εισάγονται, με τον ίδιο τρόπο με τον οποίο ένας χρήστης θα τα πληκτρολογούσε σε ένα ελληνικό πληκτρολόγιο (Spilioti, 2019: 3). Επίσης, σύμφωνα με τον Τουμαζάτο και άλλους, κατά τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, τα πλήκτρα των γραμμάτων που χρησιμοποιούνται για την Αγγλική, χρησιμοποιούνται και για τη γραφή λέξεων σε Greeklish (Toumazatos et al., 2024 :15310).

4.1.1. Στάσεις απέναντι στα Greeklish

Η χρήση των Greeklish ήταν πολύ διευκολυντική για τους νέους, οι οποίοι - μιας και στον λόγο τους χρησιμοποιούσαν πλήθος Αγγλικών λέξεων - εξοικονομούσαν χρόνο από τη συνεχή εναλλαγή κωδίκων. Κυρίως όμως, προκειμένου να καταστεί ταχύτερη η διαδικασία της γραφής, ιδιαίτερα βοηθητικό για τους χρήστες υπήρξε το γεγονός ότι δε ‘χρειαζόταν’ να εφαρμόσουν τους κανόνες ορθογραφίας. Αντιθέτως, μπορούσαν να

απλοποιήσουν τον τρόπο γραφής τους επιλέγοντας από το λατινικό αλφάβητο τους χαρακτήρες που τους εξυπηρετούσαν.

Παρόλα αυτά, η αντικατάσταση της γραφής στο ελληνικό σύστημα με τα Greeklish, δημιούργησε αρνητική στάση εκ μέρους πολλών μεγαλύτερων σε ηλικία φυσικών ομιλητών/τριών της Ελληνικής, μεγάλο μέρος των οποίων ήταν ακαδημαϊκοί. Τα Greeklish έγιναν αντικείμενο συζητήσεων ηθικού πανικού (Σπηλιώτη & Γιαξόγλου, 2021 :1199) με τους επικριτές τους να έχουν ως βασικό επιχείρημα την ‘ανησυχία’ τους για τις αρνητικές επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης στην Ελληνική (Koutsogiannis & Mitsikopoulou, 2003) θεωρώντας ότι η ιστορική ορθογραφία θα χαθεί. Πιο συγκεκριμένα, η αποφυγή εφαρμογής των κανόνων ορθογραφίας από τους νέους, θα μπορούσε να έχει απώτερη συνέπεια την παντελή άγνοιά τους, ενώ η σταδιακή απλοποίηση που θα επερχόταν στη γλώσσα θα οδηγούσε τελικά στη φθορά της. Έτσι, φοβούμενοι ότι το ελληνικό αλφάβητο θα αντικατασταθεί από το λατινικό (Koutsogiannis & Mitsikopoulou, 2003) ενώ και η εθνική τους ταυτότητα θα τεθεί σε σοβαρό κίνδυνο, τάχθηκαν υπέρ της υπεράσπισης της Ελληνικής γλώσσας.

4.2 Ο κώδικας των Engreek

Ο κώδικας των Engreek ή αλλιώς τα Ελληνοαγγλικά (Hellenised English), είναι μία ακόμη μη κανονικοποιημένη επιλογή γραφής. Ως φαινόμενο είναι πολύ πιο πρόσφατο από αυτό των Greeklish και έχει δημόσια απήχηση και κοινωνική αναγνώριση. Για τον λόγο αυτό, εντοπίζεται σε πολλά επίπεδα, όπως σε διαδικτυακές πλατφόρμες (YouTube, Facebook), όπου υπάρχει ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω σχολίων, σε online διαφημίσεις, καθώς και σε διαδικτυακά άρθρα και έντυπα μέσα (πχ. αφίσες) που πραγματεύονται σύγχρονα θέματα και φαινόμενα. Εν αντιθέσει με τον κώδικα των Greeklish, ο κώδικας των Engreek δεν προέκυψε από τεχνολογική αναγκαιότητα (Androutsopoulos, 2020: 5). Τουναντίον χρησιμοποιείται με πρωτοβουλία των χρηστών είτε για να προσδώσουν ιδιαίτερο ύφος σε κάποιο απ’ τα λεγόμενά τους, είτε για να τονίσουν συγκεκριμένα σημεία μίας συζήτησης. Μάλιστα, σπανίως γίνεται εκτεταμένη χρήση του σε κείμενα μεγάλης έκτασης και διαλόγους, αφού η χρήση τους περιορίζεται κατά κόρον στο επίπεδο γραφημάτων, λέξεων, προτάσεων ή μεμονωμένων μηνυμάτων (Σπηλιώτη & Γιαξόγλου, 2021 :1199).

Ως προς το ύφος του ο κώδικας των Engreek είναι φιλικός, ανεπίσημος και παιγνιώδης και χαρακτηρίζεται από πρωτοτυπία, ενώ συνοδεύει τύπους κειμένου που έχουν

χιουμοριστικό χαρακτήρα, όπως τα memes (Spilioti, 2019: 11). Η εναλλαγή του κώδικα δε, παραπέμπει σε ‘Αγγλικά με ελληνική προφορά’, αντικατοπτρίζοντας τον τρόπο ομιλίας των Ελλήνων/ίδων, οι οποίοι/ες δεν έχουν ευχέρεια στην Αγγλική, καθώς και τη στερεοτυπική ελληνική νοοτροπία (Androutsopoulos, 2020: 7· Spilioti, 2019: 14). Μάλιστα, οι φωνολογικές αναπαραστάσεις των τύπων έχουν νόημα μόνο σε ομιλητές/τριες που είναι εξοικειωμένοι/ες με τις ηχητικές αξίες των ελληνικών χαρακτήρων (Spilioti, 2019: 13). Από τα παραπάνω φαίνεται ότι τα Engreek αποτελούν στρατηγικά μια αμφίσημη πρακτική πολυγλωσσίας (Androutsopoulos, 2020: 9)

Χαρακτηριστική στην περίπτωση των Engreek είναι η ύπαρξη περισσότερης ποικιλομορφίας όσον αφορά τις επιλογές φωνημάτων κατά τη διαδικασία της μεταγραφής (Spilioti, 2019: 8). Για παράδειγμα, ποικίλες μορφές επαναγραφής αναπαριστούν αλλόγραφα, δηλαδή γράφονται διαφορετικά αλλά έχουν την ίδια προφορά (ομόηχες λέξεις) (Spilioti, 2019: 9). Μάλιστα, παρατηρούνται φωνολογικές επαναγραφές με τη χρήση αλλογράφων, οι οποίες παρουσιάζουν οπτικές ομοιότητες ή διαφορές. Πιο συγκεκριμένα, χρησιμοποιούνται πιο απλοποιημένες φωνολογικές αναπαραστάσεις με αλλόγραφα (πχ γκρηκ), οι οποίες είτε πλησιάζουν οπτικά περισσότερο το ελληνικό αλφάβητο (πχ. γκρικ) ή είτε αποκλίνουν οπτικά από την Αγγλική (πχ. γρεεκ) προφορά (Spilioti, 2019: 9). Σε κάθε περίπτωση, οι επιλογές γραφής εστιάζουν στη φωνολογική ενημερότητα σε σχέση με τη φωνολογική δόμηση του μηνύματος, αποσκοπώντας στην επικέντρωση του θεατή στο πώς προφέρεται το λεγόμενο και όχι στο λεγόμενο καθαυτό (Androutsopoulos, 2020: 19).

4.3 Σύνοψη

Η εναλλαγή κωδίκων ως μορφή υβριδικότητας εντοπίζεται στα ψηφιακά περιβάλλοντα του ελληνικού γλωσσικού τοπίου. Παρόλο που η εναλλαγή κωδικών παρατηρείται κυρίως μεταξύ ηλικιακά νεότερων χρηστών, η υβριδικότητα, όπως η χρήση νεολογισμών και δάνειων λέξεων, παρατηρείται ακόμα και σε ομιλητές μεγαλύτερης ηλικίας με ή χωρίς τη συνειδητοποίηση του ότι χρησιμοποιούν λέξεις προερχόμενες από άλλες γλώσσες.

5. Νεολογισμοί και δάνεια στην Ελληνική

5.1 Δανεισμός και γλωσσική αλλαγή

Η γλώσσα αλλάζει με ποικίλους τρόπους με αποτέλεσμα τον εμπλουτισμό των λεξικών των γλωσσών και όχι την αλλοίωσή τους, όπως πιστεύεται, ιδίως από φυσικούς/ές ομιλητές/τριες γλωσσών με «αίγλη». Η γλωσσική μεταβολή - μεταξύ άλλων - επέρχεται μέσω του φαινομένου του δανεισμού, ο οποίος αποτελεί μια φυσική διαδικασία ανανέωσης των γλωσσών.

Ο δανεισμός εντάσσεται σε ένα κοινωνικό πλαίσιο και συνδέεται με την ανάγκη αλληλοκατανόησης μεταξύ των ομιλητών/τριών διαφορετικών γλωσσών (Αναστασιάδη – Συμεωνίδη, 1994: 19), ενώ δεν προέκυψε προσφάτως, αλλά χρονολογείται από την ανάπτυξη των πρώτων πολιτισμών. Έχει δηλαδή, παγκόσμιο χαρακτήρα, αποτελώντας απόρροια άμεσων ή έμμεσων γλωσσικών επαφών (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1994: 29). Παράγοντες, όπως οι εμπορικές και οικονομικές συναλλαγές αλλά και οι πολεμικές συγκρούσεις, είχαν ως αποτέλεσμα την ύπαρξη γλωσσικών επαφών. Σε αυτά προστίθεται πλέον και ο παράγοντας της παγκοσμιοποίησης και της διεύρυνσης της αγοράς, οπότε δημιουργούνται νέες λεξιλογικές ανάγκες (Μαλλιά, 2020: 20). Έτσι, η Αγγλική, ως *lingua franca*, προσθέτει δάνειες λέξεις τόσο στα λεξικά άλλων γλωσσών όσο και στο ελληνικό συμβάλλοντας στη δημιουργία νεολογισμών.

Εστιάζοντας στον ελλαδικό χώρο, το φαινόμενο του δανεισμού παρατηρείται ήδη από την αρχαιότητα (Πετρούνιας, 2007). Συγκεκριμένα, η αλληλεπίδραση των λαών μέσω συναλλαγών, συναναστροφών και πολέμων (πχ. Πέρσες), σε συνάρτηση με τη γεωγραφική θέση της Ελλάδας, έχει ως συνέπεια την ενσωμάτωση δάνειων λέξεων άλλων γλωσσών. Τους δύο τελευταίους αιώνες, οι δυτικοευρωπαϊκές γλώσσες και ακόμα περισσότερο η Αγγλική – τις τελευταίες δεκαετίες - έχουν συμβάλει ιδιαίτερα στο να αλλάξει το ελληνικό γλωσσικό τοπίο.

5.2 Είδη δανείων

Οι δανεισμοί κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες βάσει των λόγων από τους οποίους προκύπτουν, τους εξωτερικούς και τους εσωτερικούς. Ο εξωτερικός δανεισμός, ως κατηγορία γλωσσικής επέκτασης είναι συνήθης και περιλαμβάνει αυτούσια και προσαρμοσμένα δάνεια, τα οποία έχουν ξένη προέλευση και έχουν εξελληνιστεί. Ο εσωτερικός δανεισμός από την άλλη, σχετίζεται με αλλαγές στο σύστημα που

προέρχονται από διαλεκτικές ποικιλίες της ίδιας της γλώσσας, όπως η λέξη *κοπελιά* που προέρχεται από το ροδίτικο ιδίωμα (Παπαναστασίου, 2001).

Συναφή με τα εσωτερικά δάνεια είναι τα διαχρονικά, αφού διαθέτουν το εξής κοινό με τα εσωτερικά δάνεια: δανειστής και δέκτης του δανείου είναι η ίδια γλώσσα (Παπαναστασίου, 2001). Τα διαχρονικά δάνεια αφορούν λέξεις που έχουν προέλευση από προγενέστερες μορφές της Ελληνικής (πχ. *γυμνάσιο*, *προέλευση*) (Μαλλιά, 2020: 22).

Πιο πρόσφατα, στη ΝΕ έχουν ενταχθεί λαϊκά δάνεια προερχόμενα από νεότερες γλώσσες, που έχουν ως επί το πλείστον τόσο φωνητικά όσο και μορφολογικά στοιχεία από το ελληνικό σύστημα, και συνήθως ο τρόπος άρθρωσής τους, μιμείται τη γλώσσα προέλευσής τους (πχ. *μοντάζ*) (Ξυδόπουλος, 2007: 102).

Μία ακόμα κατηγορία δανείων, είναι αυτή των αντιδανείων. Τα αντιδάνεια είναι λέξεις που στο παρελθόν εξήχθησαν σε άλλες γλώσσες και στη συνέχεια ‘επέστρεψαν’ στην Ελληνική, έχοντας όμως διαφοροποιημένη μορφή ή σημασία από την αρχική τους. Παράδειγμα αντιδανείας λέξης αποτελεί ο *καναπές* (Ξυδόπουλος, 2008: 104).

Μια άλλη ιδιαίτερη κατηγορία δανείων είναι αυτή των διεθνισμών. Οι διεθνισμοί, που χαρακτηρίζονται και ως λόγια δάνεια, δημιουργήθηκαν σε ευρωπαϊκές γλώσσες έχοντας ως βάση γλώσσες που είχαν γόητρο στο παρελθόν (όπως τα ΑΕ και τα λατινικά) και, έχοντας διεθνή χαρακτήρα, αποτελούν ειδικό λεξιλόγιο των θετικών, των θεωρητικών, των κοινωνικών επιστημών και της τεχνολογίας (Ξυδόπουλος, 2008: 110- Μαλλιά, 2020:25). Παραδείγματα διεθνισμών αποτελούν οι λέξεις *ρατσισμός* και *μικρόφωνο*.

Τέλος, η κατηγορία των ψευδοδανείων αφορά υβρίδια, τα οποία προέκυψαν με την προσθήκη προσαρμοσμένων (λ.χ. *κυριλέ*) και μη δανείων επιθημάτων σε υπάρχουσες ελληνικές λέξεις και αντιδάνειες (λ.χ. *παρκάρω*), καθώς και λέξεις που δημιουργήθηκαν κατά μίμηση δανείων (Βασμανόλη, 2007: 46).

5.3 Οι επιρροές στην Ελληνική

Η ελληνική ιστορία περιλαμβάνει - πέραν από την άνθιση του πολιτισμού - και ποικίλα ιστορικά γεγονότα, όπως επεκτατικούς πολέμους και απόπειρες εκμετάλλευσης των ελληνικών εδαφών από άλλα κράτη με σκοπό οικονομικά και εθνικά συμφέροντα. Τέτοια παραδείγματα είναι η Φραγκοκρατία και η Τουρκοκρατία. Έτσι, στην Ελληνική έχει αφομοιωθεί πλήθος λέξεων, αφενός ιταλικής/ενετικής προέλευσης, οι οποίες εσε πολλές περιπτώσεις είχαν ελληνική καταγωγή και επέστρεψαν ως αντιδάνεια (Βασμανόλη, 2007:

80), όσο και Τουρκικής και Αραβικής προέλευσης, χωρίς ωστόσο να γίνονται αντιληπτές (μιας και έχουν ελληνικές παραγωγικές καταλήξεις). Αυτό βέβαια, οφείλεται στη φωνητική και μορφολογική αφομοίωση των λέξεων από το σύστημα της ελληνικής (Ξυδόπουλος, 2008: 100).

Λόγω της μακράς ιστορίας της Ελληνικής γλώσσας, μεγάλο μέρος των δανείων της ΝΕ είναι διαχρονικά, προέρχονται δηλαδή – όπως προαναφέρθηκε - από παλαιότερες μορφές της Ελληνικής, όπως τα ΑΕ και τα ελληνικά της ελληνιστικής εποχής (Μαλλιιά, 2020: 22). Πολύ μεγάλος είναι και ο αριθμός των μεταφραστικών δανείων στην Ελληνική, τα οποία προέρχονται από την αγγλοαμερικανική, τη γαλλική, την ιταλική και τη γερμανική.

Κάνοντας μια μικρή ιστορική αναδρομή στο πώς επίδρασαν οι ξένες γλώσσες στην Ελληνική, μπορούμε να πούμε ότι - ενώ η Ελλάδα αποτελούσε δότρια αλλά και αποδέκτρια γλώσσα επί αιώνες - με την πτώση της Κωνσταντινούπολης και την οθωμανική κυριαρχία, ιδίως κατά τον 17^ο αιώνα, έχοντας «αποκοπεί» έπαψε να έχει έντονη αλληλεπίδραση με τη Δύση. Στα τέλη του 19^{ου} αιώνα και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα - δεδομένου ότι προσφάτως είχε συσταθεί το ελληνικό κράτος μετά την απελευθέρωση - η Ελληνική γλώσσα άρχισε να δέχεται δάνεια από τη Δύση. Η Ιταλική γλώσσα, για παράδειγμα, έγινε παγκοσμίως πηγή δανείων λέξεων που αφορούν τη μουσική ορολογία, ενώ στον ελλαδικό χώρο οι δάνειες λέξεις της είχαν ως χώρο ένταξης στο λεξικό την περιοχή των Επτανήσων. Στα αστικά κέντρα, και κυρίως στην Αθήνα, χρησιμοποιούνταν δάνεια από τη Γαλλική, τα οποία αφομοιώνονταν άλλες φορές μορφοφωνολογικά και άλλες μόνο φωνολογικά (Αποστόλου-Πανάρα, 1985: 12). Η Γαλλική, βέβαια, άσκησε τεράστια επιρροή στην Ελληνική, ως γλώσσα που είχε μεγάλη ακτινοβολία μέχρι και το τέλος του Β' Παγκοσμίου πολέμου, γι' αυτό και πολλά αντιδάνεια επιστράφηκαν, ενώ νέα γαλλικά δάνεια εισήχθησαν στην Ελληνική (Βασμανόλη, 2007: 82). Η Αγγλική έκανε σταδιακά την εμφάνισή της στις αρχές του 19^{ου} αιώνα. Σήμερα, η επιρροή της στην Ελληνική συνεχίζει να είναι πολύ ισχυρή αφού οι Έλληνες ομιλητές χρησιμοποιούν αυτοτελείς Αγγλικές λέξεις/εκφράσεις, ενώ ταυτόχρονα από αυτήν προέρχονται πολλά άμεσα και μεταφραστικά δάνεια.

5.4. Υβριδικά δάνεια

Η συνεχής ενσωμάτωση ξένων δανείων στο ελληνικό λεξικό, έχει συντελέσει στη δημιουργία μίας νέας κατηγορίας δανείων, αυτής των υβριδικών. Όντας το πλέον σύγχρονο είδος δανείων, τα υβριδικά δάνεια, βρίσκονται ακόμα υπό διερεύνηση. Σε κάθε

περίπτωση, ο αριθμός τους είναι μεγάλος και χρησιμοποιούνται ευρέως στο καθημερινό λεξιλόγιο των ομιλητών/τριών της Ελληνικής.

Τα υβριδικά δάνεια, ως επί το πλείστον, συνδυάζουν ελληνικές λέξεις - συνήθως προερχόμενες από τα αρχαία ελληνικά - με λέξεις ξενικής προέλευσης (δυτικοευρωπαϊκών γλωσσών). Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η ανασύνθεση, δηλαδή το σύστημα σχηματισμού νεολογισμών, δεν έχει ως βάση τους σχηματιστικούς κανόνες που ισχύουν για την ΑΕ και τη ΝΕ· αντιθέτως δημιουργεί υβρίδια (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1994: 39).

Λόγω της πρόσφατης ένταξής τους στο ελληνικό λεξικό σε πολλές περιπτώσεις, τα υβριδικά δάνεια δεν έχουν αφομοιωθεί – ακόμα – μορφολογικά. Στην περίπτωση δανείων με βάση την Αγγλική για παράδειγμα, δεδομένου ότι η Αγγλική και η Ελληνική δεν είναι συγγενικές γλώσσες - μιας και ανάγονται στην ινδοευρωπαϊκή, αλλά ανήκουν σε άλλον κλάδο - άρα είναι ανομοιογενείς γλώσσες ως προς τη δομή τους (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, 1994: 39), η επίτευξη αφομοίωσης δεν έχει καταστεί εφικτή σε μεγάλο βαθμό. Τα υβριδικά δάνεια σχετίζονται με διαφορετικούς τομείς της σύγχρονης καθημερινής ζωής. Η λέξη *τηλενουβέλα*, παραδείγματος χάριν, σχετίζεται με τον τομέα της ψυχαγωγίας μέσω της τηλεόρασης και περιλαμβάνει την αρχαία πρόθεση *τήλε-* και τη γαλλική λέξη *nouvelle*. Μάλιστα, πάρα πολλές λέξεις-υβρίδια εντοπίζονται στον τομέα της τεχνολογίας και στα τεχνολογικά μέσα. Ένα από τα πιο συνήθη παραδείγματα, το οποίο χρησιμοποιείται κατά κόρον από τους/τις Έλληνες/ίδες ομιλητές/τριες, είναι η λέξη *τηλεκοντρόλ*, της οποίας το πρώτο συνθετικό, ετυμολογικά περιλαμβάνει την αρχαία ελληνική πρόθεση *τήλε-*, ενώ το δεύτερο την Αγγλική λέξη *control*.

Άλλα παραδείγματα αφορούν:

➤ Ηλεκτρικές συσκευές

- Πολύπριζο (πολύς < ΑΕ (πολύ) + πρίζα < γαλλική *prise*)
- πολυκαφετιέρα (πολύς < ΑΕ (πολύ) + καφετιέρα < γαλλική *cafetière*)
- πολυμίξερ (πολύς < ΑΕ (πολύ) + αγγλική *mixer*)

➤ ηλεκτρονικές συσκευές

- παιχνιδοκονσόλα (παιχνίδι < μεσαιωνική ελληνική *παιγνίδιον* + γαλλική *console*)

➤ επιστημονικές ορολογίες

- τρανσγονιδιακά (trans < λατινική + γονιδιακός < NE) (Παριανού & Κελάνδριας, 2005: 1)

➤ θέματα που αφορούν τη μόδα

- υπερμοντέρνος (υπέρ < διαχρονικό δάνειο + μοντέρνος < ιταλική moderno)

Πέραν των υβριδικών δανείων που συνδυάζουν ΑΕ και ξένες λέξεις, εντοπίζεται και η περίπτωση λέξεων που περιέχουν δύο διαφορετικές γλώσσες. Για παράδειγμα, η λέξη *γκαραζόπορτα* συνδυάζει ένα λόγιο δάνειο γαλλικής προέλευσης (garage) και ένα κληρονομημένο από την ελληνιστική κοινή, το οποίο έχει λατινική προέλευση (porta).

5.5 Συμπεράσματα

Η γλώσσα – ως ζωντανός οργανισμός – αλλάζει και εξελίσσεται μέσω γλωσσικών διαδικασιών. Βάσει της αένας αυτής εξέλιξης λοιπόν, ο δανεισμός λέξεων και η δημιουργία νεολογισμών και υβριδικών δανείων θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν, εμπλουτίζοντάς την και ανανεώνοντάς την.

Β'. Έρευνα

6. Σκοπός της έρευνας

Με αφορμή την παρατήρηση μαθητών που φοιτούν στη ΣΤ΄ τάξη δημοτικού σε σχολεία στα οποία εργάζομαι, αποφάσισα να κινηθώ ερευνητικά πάνω στο ζήτημα της επιρροής της Αγγλικής στη γλώσσα των νέων. Οι μαθητές της ΣΤ΄ τάξης, όντας στην προεφηβική ηλικία, φαίνεται ότι επηρεάζονται από την ομιλία των εφήβων. Σε συνδυασμό μάλιστα με την έκθεσή τους στο διαδίκτυο, τείνουν να χρησιμοποιούν ‘δημοφιλείς’ λέξεις που απαντώνται στη νεανική γλώσσα, στις οποίες περιλαμβάνονται και αγγλικές λέξεις και εκφράσεις. Ως επέκταση σε αυτό, στην έρευνά μου εστιάζω στους υβριδικούς κώδικες γραφής. Το ζήτημα διερευνάται μέσα από τα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα:

1. Ποιος είναι ο βαθμός χρήσης της Αγγλικής στον προφορικό και τον γραπτό λόγο;
2. Ποιος είναι ο βαθμός χρήσης του κώδικα των Engreek από φυσικούς/ές ομιλητές/τριες της Ελληνικής;
3. Τι στάσεις που τηρούν οι φυσικοί/ές ομιλητές/τριες της Ελληνικής απέναντι στον κώδικα των Engreek;

6.1 Τύπος έρευνας και δόμηση του ερωτηματολογίου

Για τη διερεύνηση των ερευνητικών ερωτημάτων επέλεξα να πραγματοποιήσω την έρευνά μου μέσω της χρήσης ερωτηματολογίου, που περιλάμβανε ερωτήσεις, οι οποίες απαιτούσαν τόσο ποσοτική όσο και ποιοτική ανάλυση. Οι ερωτήσεις δε συνέβαλαν στην ύπαρξη αντικειμενικότητας εκ μέρους μου, ως ερευνήτρια.

Για λόγους ευελιξίας χρόνου, αποφυγής οικονομικού κόστους και εύκολης διανομής, το ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε ήταν σε ηλεκτρονική μορφή και διαμορφώθηκε μέσω της εφαρμογής Google Forms, ενώ απεστάλη προς συμπλήρωση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Με αυτόν τον τρόπο, οι απαντήσεις των συμμετεχόντων/ουσών καταγράφηκαν άμεσα, προκειμένου να τεθούν προς ανάλυση.

Ως προς τη δομή του, περιλαμβάνει ερωτήσεις κλειστού τύπου (ναι-όχι), ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, ερωτήσεις με διαβάθμιση στην κλίμακα Likert, καθώς και ερωτήσεις σύντομης απάντησης που αποτελούσαν συνέχεια της κλίμακας προς αιτιολόγηση της βαθμονόμησης. Επίσης, έχει δομηθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε οι ερωτήσεις να αγγίζουν τα θέματα που πραγματεύτηκα στο θεωρητικό μέρος της εργασίας. Η απάντηση σε όλες τις ερωτήσεις δεν ήταν υποχρεωτική, παρά μόνο σε όσες κρίνονταν

ως πολύ σημαντικές για την εξαγωγή συμπερασμάτων και την απάντηση στα ερευνητικά ερωτήματα. Βέβαια, όλες οι απαντήσεις συνέβαλαν στη διερεύνηση των θεμάτων που συζητούνται στην εργασία παρέχοντας περαιτέρω πληροφορίες προς σύγκριση και εμπλουτισμό της έρευνας.

6.1.1 Ανωνυμία και εχεμύθεια

Τα ζητήματα της ανωνυμίας των συμμετεχόντων/ουσών καθώς και της εμπιστευτικότητας των απαντήσεών τους - ώστε να απαντούν με ειλικρίνεια - είναι καίριας σημασίας στην ερευνητική δεοντολογία, γι' αυτό και επισημάνθηκαν με σαφήνεια στο κείμενο που προηγείται του ερωτηματολογίου.

6.1.2 Τόπος και χρόνος λήψης του δείγματος

Η ερευνητική διαδικασία ήταν αμιγώς ηλεκτρονική, οπότε ήταν εφικτό να διατεθεί σε άτομα σε όλη την επικράτεια, ενώ το χρονικό διάστημα που απαιτήθηκε για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου από τους ερωτηθέντες/είσες ήταν τρεις ημέρες.

6.1.3 Συμμετέχοντες

Στην έρευνα που παρουσιάζεται έλαβαν μέρος συνολικά 79 άτομα (άντρες, γυναίκες, άλλο). Ως προς τη δήλωση της ηλικίας, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα διαφαίνεται ο βαθμός χρήσης της Αγγλικής και των υβριδικών κωδίκων γραφής. Τέλος, ύπαρξη της ερώτησης περί του επιπέδου εκπαίδευσης είναι σημαντική, αφού αφενός μπορούμε να υποθέσουμε το επίπεδο γνώσης χρήσης της Ελληνικής των ερωτηθέντων/εισών και αφετέρου μπορεί να επηρεάζει τον τρόπο σκέψης τους, άρα και τις στάσεις τους.

Τέλος, η συμπερίληψη της ερώτησης σχετικά με το επίπεδο εκπαίδευσης των συμμετεχόντων κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική για διάφορους λόγους. Αφενός, μας δίνει τη δυνατότητα να κάνουμε υποθέσεις σχετικά με το επίπεδο γνώσης και χρήσης της Ελληνικής γλώσσας από τους/τις ερωτηθέντες/είσες, στοιχείο που μπορεί να είναι καθοριστικό για την ερμηνεία των απαντήσεών τους. Αφετέρου, το επίπεδο εκπαίδευσης ενδέχεται να επηρεάζει τον τρόπο σκέψης τους, δηλαδή τον τρόπο με τον οποίο κατανοούν και εκφράζονται· αυτό σημαίνει βέβαια, ότι μπορεί να υπάρχει άμεσος αντίκτυπος στις στάσεις και τις πεποιθήσεις τους.

6.1.4 Περιορισμοί

Για την εξαγωγή των συμπερασμάτων της έρευνας χρησιμοποίησα περιγραφική ανάλυση, γεγονός που δε μας επιτρέπει να καταλήξουμε σε γενικεύσιμα συμπεράσματα. Θα ήταν θετικό επίσης να υπήρχε για περαιτέρω προώθηση του ερωτηματολογίου, για την επίτευξη μεγαλύτερου δείγματος.

Επιπλέον, ένας απ' τους περιορισμούς της έρευνας σχετίζεται με το γεγονός ότι από την έρευνα έχουν αποκλειστεί άτομα που ανήκουν σε ηλικιακές ομάδες κάτω των 18 ετών. Ο εν λόγω αποκλεισμός μπορεί να έχει επηρεάσει τα ποσοστά που καταγράφηκαν κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων, αφού δεν υπάρχει σαφής εικόνα ούτε σε σχέση με τις στάσεις των νέων ως προς το λεξιλόγιο που χρησιμοποιούν, ούτε σε σχέση με τις περιοχές και τον βαθμό στον οποίο το χρησιμοποιούν.

6.2 Ανάλυση του ερωτηματολογίου

Το παρόν ερωτηματολόγιο έχει χωριστεί σε δύο σκέλη, ανάλογα με το είδος των ερωτήσεων που έχουν τεθεί (βλ. Παράρτημα, 58: Το ερωτηματολόγιο).

Το πρώτο σκέλος αφορά τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων/ουσών. Τα στοιχεία αυτά ήταν ιδιαίτερα χρήσιμα για τη δόμηση του προφίλ τους, γι' αυτό και θεώρησα απαραίτητη την υποχρεωτική δήλωσή τους. Συγκεκριμένα, στους/ις ερωτηθέντες/είσες δόθηκαν ερωτήσεις που αφορούσαν διάφορα δημογραφικά στοιχεία, προκειμένου να συλλεχθούν πληροφορίες σχετικά με το φύλο, την ηλικία και το μορφωτικό τους επίπεδο. Όσον αφορά την ηλικία, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να ενταχθούν σε μία από τις πέντε ηλικιακές κατηγορίες που ορίστηκαν για τη μελέτη. Οι κατηγορίες αυτές περιλάμβαναν τις εξής ομάδες: 18 έως 24 ετών, 25 έως 35 ετών, 36 έως 40 ετών, 41 έως 49 ετών, και 50 ετών και άνω. Σχετικά με το μορφωτικό επίπεδο, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να προσδιορίσουν το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης που έχουν ολοκληρώσει. Βάσει αυτού, κλήθηκαν να δηλώσουν εάν είναι απόφοιτοι α) Δημοτικού, β) Γυμνασίου, γ) Λυκείου/Μεταλυκειακών Σπουδών, δ) Πανεπιστημίου, κάτοχοι ε) Μεταπτυχιακού διπλώματος Ειδίκευσης ή στ) Διδάκτορες. Με αυτόν τον τρόπο, η έρευνα στόχευσε στο να καταγράψει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του δείγματος, ώστε να καταστεί εφικτή η εξαγωγή συμπερασμάτων.

Το δεύτερο σκέλος ήταν αυτό των σχετικών με το θέμα ερωτήσεων και ήταν χωρισμένο σε υποενότητες. Οι υποενότητες περιλάμβαναν ερωτήσεις αναφορικά 1) με τη χρήση της Αγγλικής, 2) με τη χρήση των Greeklish και των Engreek και 3) ερωτήσεις σε σχέση τις

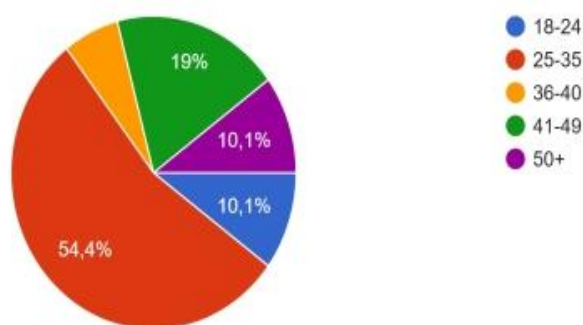
στάσεις που τηρούν οι συμμετέχοντες/ουσες τόσο ως προς τη χρήση της Αγγλικής από τους νέους όσο και ως προς τη χρήση των Greeklish και των Engreek στην καθημερινή ζωή.

6.3 Αποτελέσματα έρευνας

6.3.1 Δημογραφικά στοιχεία

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, ο αριθμός των συμμετεχόντων/ουσών στην έρευνα ήταν 79, εκ των οποίων τα 30 άτομα (38%) ήταν άντρες, τα 47 άτομα (59,5%) γυναίκες και τα 2 άτομα (2,5%) άλλων φύλων. Αναφορικά με την ηλικία, τα ποσοστά συμμετεχόντων/ουσών στις ορισμένες ηλικιακές ομάδες ήταν τα εξής: Το 10,1% (8) ανήκαν στην ηλικιακή ομάδα των 18-24, το 54,4% (43) στην ηλικιακή ομάδα των 25-35, το 6,3% (5) στην ηλικιακή ομάδα των 36-40, το 19% (15) στην ηλικιακή ομάδα των 41-49 και το 10,1% (8) στην ηλικιακή ομάδα των 50+.

Ηλικία:
79 απαντήσεις

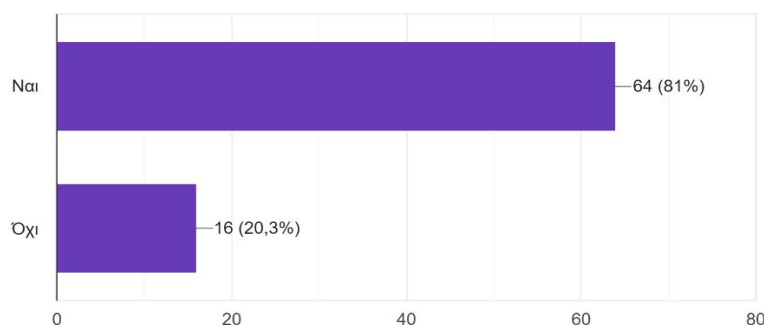

Ως προς τη δήλωση του μορφωτικού επιπέδου δήλωσαν: 3 άτομα απόφοιτοι Δημοτικού (3,8%), 2 άτομα απόφοιτοι Γυμνασίου (2,5%), 49 άτομα απόφοιτοι Λυκείου/Μεταλυκειακών Σπουδών (50,6%), 25 άτομα απόφοιτοι Πανεπιστημίου (25,3%), 13 άτομα κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (16,5%) και 1 άτομο διδάκτορας (1,3%).

6.3.2. Απαντήσεις για την επιρροή της Αγγλικής

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, το 81% των ερωτηθέντων, το οποίο αντιστοιχεί σε 64 άτομα, δήλωσε ότι είναι σε θέση να κατανοήσει και να μιλήσει την Αγγλική γλώσσα. Αντίθετα, το 20,3% του δείγματος, οι 16 συμμετέχοντες/ουσες δήλωσαν ότι δε γνωρίζουν την Αγγλική γλώσσα. Σε ό,τι αφορά τη χρήση Αγγλικών λέξεων στην προφορική τους επικοινωνία, 67 από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες έχουν ενσωματώσει αγγλικές λέξεις στο προσωπικό τους λεξιλόγιο, ενώ μόλις 12 άτομα δηλώνουν ότι δεν τις χρησιμοποιούν καθόλου. Από την άλλη πλευρά, εξετάζοντας τις απαντήσεις σχετικά με τη χρήση αγγλικών λέξεων στον γραπτό λόγο, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων/ουσών (συγκεκριμένα 41 άτομα) ανέφερε ότι δεν χρησιμοποιεί αγγλικές λέξεις, όταν γράφει. Αντιθέτως, 38 συμμετέχοντες/ουσες δήλωσαν ότι χρησιμοποιούν αγγλικές λέξεις στον γραπτό τους λόγο. Αυτό υποδεικνύει την ύπαρξη διαφοροποίησης ως προς τη χρήση της Αγγλικής γλώσσας στον προφορικό και τον γραπτό λόγο, με αρκετούς/ές συμμετέχοντες/ουσες να επιλέγουν να αποφύγουν τη χρήση αγγλικών λέξεων στο γραπτό τους κείμενο, ενώ στην προφορική τους επικοινωνία μπορεί να επιδεικνύουν ευχέρεια.

Γνωρίζετε Αγγλικά;
79 απαντήσεις

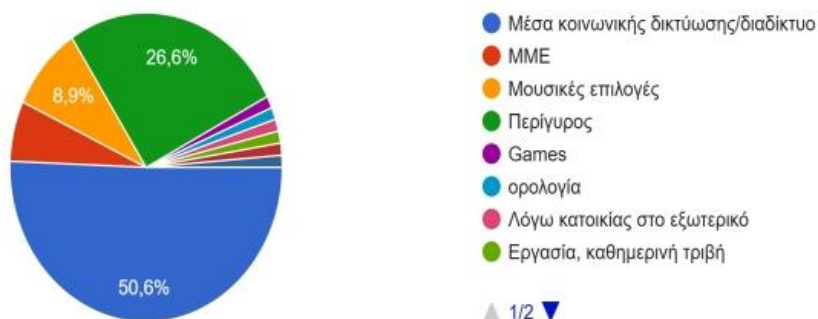
“Από πού πιστεύετε ότι επηρεάζεστε περισσότερο, ώστε να χρησιμοποιείτε ξένες λέξεις/εκφράσεις;”

Οι απαντήσεις στην ερώτηση ήταν ποικίλες και πέραν των βασικών επιλογών, οι συμμετέχοντες/ουσες ανέφεραν και άλλες πηγές επιρροής. Οι απαντήσεις που δόθηκαν από τους συμμετέχοντες/ουσες στην ερώτηση παρουσίασαν μια ευρεία γκάμα απόψεων

και παραγόντων που τους επηρεάζουν, επεκτείνοντας την ανάλυση πέραν των βασικών επιλογών που δόθηκαν. Με βάση τα αποτελέσματα, το μεγαλύτερο ποσοστό, το οποίο ανέρχεται στο 50,6% (δηλαδή 40 άτομα), δήλωσε ότι η κυριότερη πηγή επιρροής για τους/ις ίδιους/ες είναι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και το διαδίκτυο. Αυτό καταδεικνύει τη σημασία που έχουν οι ψηφιακές πλατφόρμες στην καθημερινή ζωή των συμμετεχόντων/ουσών, καθώς φαίνεται να παίζουν μεγάλο ρόλο στη διαμόρφωση των απόψεών τους.

Στη δεύτερη θέση, με ποσοστό 26,6% (21 άτομα), βρέθηκε ο κοινωνικός περίγυρος, δηλαδή οι φίλοι, η οικογένεια και οι άμεσοι γνωστοί, οι οποίοι σε γενικές γραμμές τείνουν να ασκούν ισχυρή επιρροή στις αντιλήψεις και τις αποφάσεις των ατόμων. Από αυτό το αποτέλεσμα μπορούμε να αντιληφθούμε ότι οι διαπροσωπικές σχέσεις εξακολουθούν να έχουν ιδιαίτερη σημασία στη ζωή μας όσον αφορά τη διαμόρφωση των απόψεών μας, ακόμα κι αν ζούμε στην ψηφιακή εποχή.

Από που πιστεύετε ότι επηρεάζετε περισσότερο, ώστε να χρησιμοποιείτε ξένες
λέξεις/εκφράσεις;
79 απαντήσεις

Ακολουθούν οι μουσικές επιλογές, οι οποίες επηρεάζουν τους συμμετέχοντες/ουσες με ποσοστό 8,9% (7 άτομα), και τα ΜΜΕ, που ασκούν επιρροή σε ποσοστό 6,3% (5 άτομα). Αυτά τα ποσοστά δείχνουν ότι, αν και οι παραδοσιακές μορφές πληροφόρησης και διασκέδασης επιδρούν λιγότερο σε σχέση με τις ψηφιακές μορφές, δεν παύουν να αποτελούν μέσο επιρροής της Αγγλικής γλώσσας.

Επιπλέον, υπήρξαν και άλλες ενδιαφέρουσες απαντήσεις στην κατηγορία “Άλλού”, όπου οι συμμετέχοντες/ουσες ανέφεραν συγκεκριμένες πηγές επιρροής που δεν περιλαμβάνονταν στις βασικές επιλογές. Αυτές περιλάμβαναν τα ηλεκτρονικά παιχνίδια (games) με ποσοστό 1% (1 άτομο), οι ειδικές ορολογίες με 1% (1 άτομο), η καθημερινή

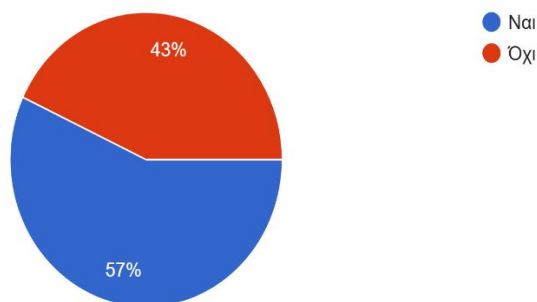
εργασία και οι σχετικές εμπειρίες με 1% (1 άτομο), καθώς και η κατοίκηση στο εξωτερικό, που επίσης συγκέντρωσε ποσοστό 1% (1 άτομο). Τέλος, ένας/μία συμμετέχων/ουσα ανέφερε την επιλογή όλων των παραπάνω με ποσοστό 1% (1 άτομο), γεγονός που υπογραμμίζει την πολυπλοκότητα και την ποικιλία των παραγόντων που επηρεάζουν τις αντιλήψεις και τις συμπεριφορές ορισμένων συμμετεχόντων/ουσών.

«Γράφετε/έχετε γράψει με greeklish (ελληνικές λέξεις με λατινικούς χαρακτήρες);»

Αναφορικά με τη χρήση του κώδικα των Greeklish, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων/ουσών, δηλαδή το 57% (45 άτομα), δήλωσε ότι χρησιμοποιεί ή έχει χρησιμοποιήσει τον συγκεκριμένο κώδικα γραφής στο παρελθόν, απαντώντας θετικά (ναι). Αντίθετα, το 43% (34 άτομα) των ερωτηθέντων/εισών απάντησε αρνητικά (όχι), υποδεικνύοντας ότι δεν κάνει ή δεν έχει κάνει χρήση των Greeklish.

Γράφετε/έχετε γράψει με greeklish (ελληνικές λέξεις με λατινικούς χαρακτήρες);

79 απαντήσεις

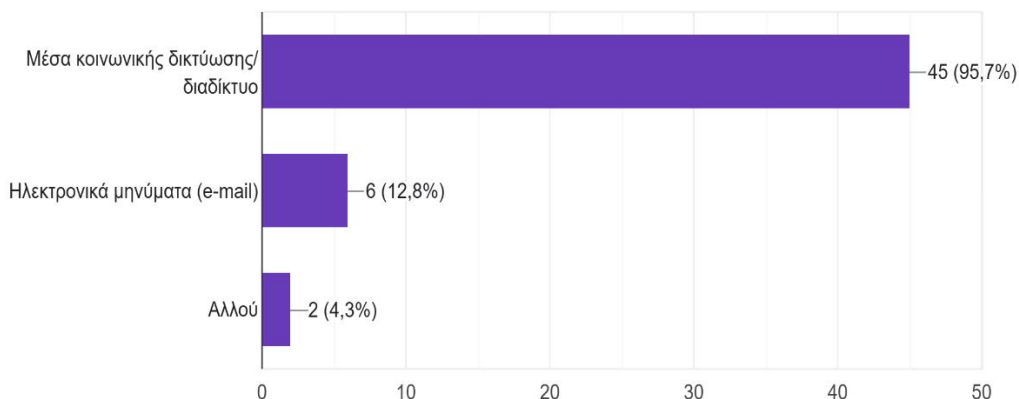
«Πού τις χρησιμοποιείτε;»

Κατά τη διερεύνηση της χρήσης των Greeklish ανάλογα με το μέσο χρήσης τους, τα δεδομένα έδειξαν ότι η συντριπτική πλειοψηφία (συγκεκριμένα το 95,7%) (45 άτομα από τα 47 που απάντησαν θετικά στη χρήση), τα χρησιμοποιεί κυρίως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στο διαδίκτυο. Παράλληλα, ένα μικρότερο ποσοστό της τάξης του 12,8% (6 άτομα) ανέφερε τη χρήση των Greeklish στα ηλεκτρονικά μηνύματα. Ένα ακόμα μικρότερο ποσοστό, το 4,3% (2 άτομα), που απάντησε με την επιλογή “Άλλού”, διευκρίνισε ότι η χρήση των Greeklish σχετίζεται με τη συμμετοχή τους σε βιντεοπαιχνίδια (video games) και την αποστολή μηνυμάτων μέσω κινητού τηλεφώνου

(sms), σημειώνοντας ότι αυτή η χρήση αφορά συνήθειες του παρελθόντος, οι οποίες δεν συνεχίζονται πλέον.

Αν ναι: Πού τις χρησιμοποιείτε;

47 απαντήσεις

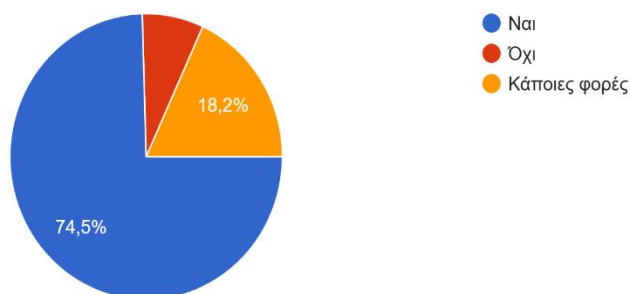

«Τηρείτε τους ορθογραφικούς κανόνες της Ελληνικής;»

Όσον αφορά την τήρηση των ορθογραφικών κανόνων, το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων/ουσών (συγκεκριμένα το 74,5%) δήλωσε ότι ακολουθεί τους κανόνες ορθογραφίας όταν γράφει (θετική απάντηση - ναι). Από την άλλη, το 7,4% των συμμετεχόντων/ουσών ανέφερε ότι δεν τηρεί τους κανόνες (αρνητική απάντηση - όχι). Επιπλέον, ένα ποσοστό 18,2% (10 άτομα) δήλωσε ότι ακολουθεί τους ορθογραφικούς κανόνες *κάποιες φορές*, υποδεικνύοντας ότι η επιλογή τους να γράψουν βάσει ορθογραφικών κανόνων σχετίζεται με την κατάσταση επικοινωνίας.

Αν ναι: Τηρείτε τους ορθογραφικούς κανόνες της Ελληνικής;

55 απαντήσεις

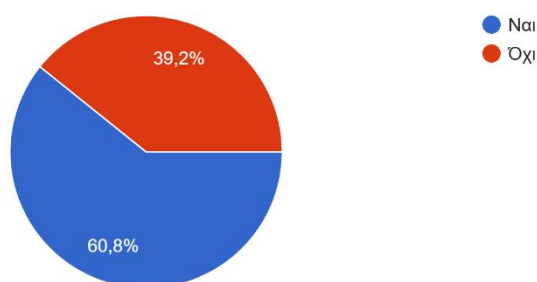

«Γράφετε ξένες λέξεις με ελληνικούς χαρακτήρες; (πχ. λοκντάουν-lockdown);»

Αναφορικά με την αξιοποίηση του κώδικα των Engreek, η ανάλυση των απαντήσεων των ερωτηθέντων/εισών αποκαλύπτει ότι το ποσοστό 60,8% (48 άτομα), έδωσε θετική απάντηση, εκφράζοντας τη σύμφωνη γνώμη του σε σχέση με τη χρήση του κώδικα, καθώς και την προτίμηση του. Αντίθετα, το 39,2%, που αντιστοιχεί σε 31 άτομα, εξέφρασε αρνητική άποψη σχετικά με το θέμα, δηλώνοντας ότι δε χρησιμοποιεί τον κώδικα.

Γράφετε ξένες λέξεις με ελληνικούς χαρακτήρες; (πχ. lockdown- λοκντάουν)

79 απαντήσεις

Αξιοσημείωτο είναι ότι τα Engreek χρησιμοποιούνται προκειμένου να διευκολύνουν την επικοινωνία κυρίως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στο διαδίκτυο, γεγονός που υποδεικνύει έντονα τον πλέον επιθυμητό τρόπο επικοινωνίας που συναντάται στη ψηφιακή εποχή. Η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και του διαδικτύου κυριαρχεί σε σημαντικό βαθμό, αντανακλώντας τον ρόλο που παίζουν οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης. Επιπλέον, η χρήση του κώδικα στα γραπτά κείμενα ακολουθεί σε προτίμηση, με ποσοστό 22%, δηλαδή 11 ερωτηθέντες/είσες, να δηλώνουν ότι προτιμούν να τον χρησιμοποιούν στον γραπτό τους λόγο. Τέλος, το 14%, ό,τι αφορά 7 άτομα ερωτηθέντες, χρησιμοποιεί τον κώδικα κυρίως στην ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων. Αυτά τα αποτελέσματα δείχνουν μια σαφή προτίμηση προς την εν λόγω μορφή επικοινωνίας σε διάφορες πλατφόρμες.

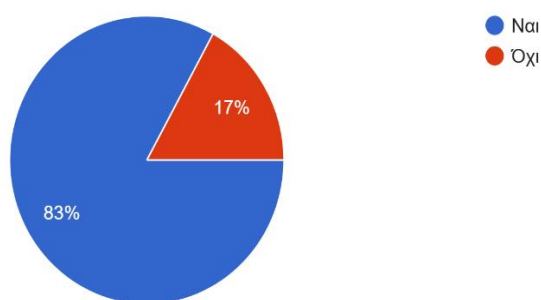
«Γράφετε τις λέξεις με βάση το πώς ακούγονται;»

Όταν τέθηκε η ερώτηση "Γράφετε τις λέξεις με βάση το πώς ακούγονται;", οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να εκφράσουν τη μέθοδο που ακολουθούν κατά τη διάρκεια της γραπτής τους επικοινωνίας. Από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι το 44% των συμμετεχόντων/ουσών δήλωσε ότι γράφει τις λέξεις με βάση την ηχητική αποτύπωση

τους. Φαίνεται δηλαδή, αυτοί/ες οι συμμετέχοντες/ουσες να προτιμούν να αποτυπώνουν γραπτά τα ακουστικά χαρακτηριστικά των λέξεων, ακολουθώντας τον ήχο τους. Αντίθετα, ένα ποσοστό 17% των συμμετεχόντων απάντησε αρνητικά, υποδεικνύοντας ότι δεν γράφουν τις λέξεις σύμφωνα με το πώς ακούγονται. Το παρόν αποτέλεσμα δείχνει μια σαφή προτίμηση εκ μέρους των περισσότερων συμμετεχόντων/ουσών προς την ακουστική αναπαράσταση στην γραφή τους, κάτι που ενδέχεται να υποδηλώνει την επίδραση της προφορικότητας ή της καθημερινής γλώσσας στη γραπτή επικοινωνία. Τα δεδομένα αυτά οδηγούν στην υπόθεση ότι η πλειονότητα των συμμετεχόντων/ουσών βρίσκει ευκολότερο το να γράφει λέξεις όπως ηχούν, σε αντίθεση με μια πιο παραδοσιακή ή αυστηρή γραμματική προσέγγιση.

Αν ναι: Γράφετε τις λέξεις με βάση το πώς ακούγονται;

53 απαντήσεις

Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από την έρευνα σχετικά με τις στάσεις των συμμετεχόντων/ουσών ανέδειξαν ποικιλία απόψεων, υποδεικνύοντας την ύπαρξη ετερογένειας μεταξύ των ερωτηθέντων/εισών αναφορικά με το ζήτημα της ενδεχόμενης απειλής που αντιμετωπίζει η Ελληνική γλώσσα εξαιτίας της επιρροής της Αγγλικής. Συγκεκριμένα, παρατηρήθηκαν διαφοροποιήσεις στις αντιλήψεις και στις απόψεις, οι οποίες ποικίλλουν μεταξύ από εκείνων που εκφράζουν έντονη ανησυχία για τον κίνδυνο αλλοίωσης ή απώλειας της Ελληνικής γλώσσας, και εκείνων που θεωρούν την επιρροή της Αγγλικής ως μια αναπόφευκτη, αλλά όχι απειλητική, συνέπεια, που έχει επιφέρει η παγκοσμιοποίηση.

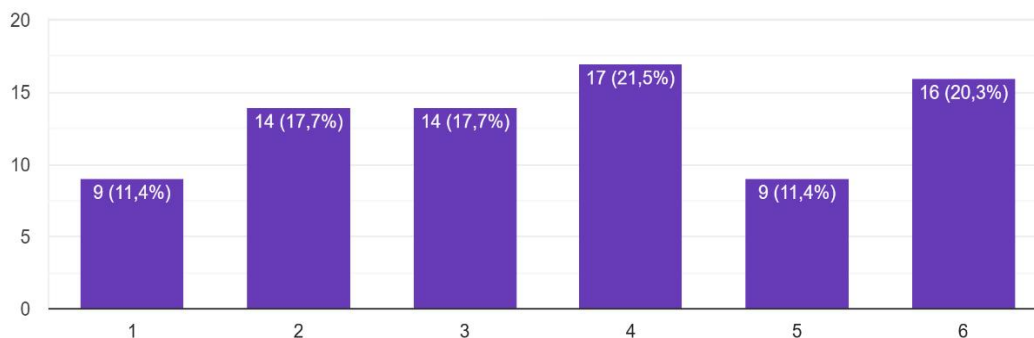
6.4 Στάσεις απέναντι στην επιρροή της Αγγλικής στη γλώσσα των νέων

«Θεωρείτε ότι το γεγονός ότι οι νέοι χρησιμοποιούν πολλές ξένες λέξεις/εκφράσεις θέτει σε κίνδυνο το μέλλον της γλώσσας;»

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε καταδεικνύει πολλές και σημαντικές πτυχές που σχετίζονται με τις στάσεις των νέων απέναντι στην επιρροή της Αγγλικής γλώσσας στην Ελληνική γλώσσα. Από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν, προκύπτει ότι το 21,5% των συμμετεχόντων/ουσών (17 άτομα) εκφράζει μια έντονη ανησυχία σχετικά με την κατάσταση που επικρατεί σε σχέση με την Ελληνική, πιστεύοντας ότι δέχεται σημαντική πίεση από την Αγγλική. Ειδικότερα, το ποσοστό 20,3% των συμμετεχόντων (16 άτομα) αξιολόγησε την κατάσταση με βαθμολογία 6, υποδεικνύοντας την πεποίθησή του πως η γλώσσα τίθεται σε κίνδυνο σε *πάρα πολύ* μεγάλο βαθμό, γεγονός που υποδηλώνει ότι υπάρχει διάχυτος φόβος για τυχόν απώλειες που αφορούν τη γλωσσική μας κληρονομιά. Από την άλλη πλευρά, υπάρχει και μια πιο αισιόδοξη ή/και ουδέτερη στάση, καθώς το 11,4% των συμμετεχόντων/ουσών (9 άτομα) πιστεύει ότι η Ελληνική γλώσσα δεν τίθεται *καθόλου* σε κίνδυνο. Το ίδιο ποσοστό διαπιστώνεται και για εκείνους/ες που δήλωσαν μια πιο ουδέτερη στάση, υποδηλώνοντας ενδεχομένως ότι η συζήτηση για την επιρροή της Αγγλικής μπορεί να είναι πιο περίπλοκη από ό,τι μπορεί να φαίνεται. Επιπλέον, ενδιαφέρον έχει το γεγονός ότι το 17,7% των συμμετεχόντων/ουσών (14 άτομα) εκφράζει την άποψη ότι η ελληνική γλώσσα κινδυνεύει *ελάχιστα*. Αυτές οι απαντήσεις καταδεικνύουν τη μεγάλη ποικιλία απόψεων και στάσεων που υπάρχουν στο κοινό σχετικά με την επιρροή της Αγγλικής στη γλώσσα μας. Έτσι, πρόκειται να δούμε να αποτυπώνεται ένα μωσαϊκό απόψεων που αντανακλούν τις διαφορετικές αντιλήψεις και ανησυχίες που υπάρχουν στις διάφορες ηλικιακές ομάδες αναφορικά με την εξάπλωση και την επιρροή της Αγγλικής γλώσσας στην Ελληνική γλώσσα.

Θεωρείτε ότι το γεγονός ότι οι νέοι χρησιμοποιούν πολλές ξένες λέξεις/εκφράσεις θέτει σε κίνδυνο το μέλλον της γλώσσας;

79 απαντήσεις

6.4.1 Αιτιολόγηση -Ποιοτική ανάλυση απαντήσεων ανοιχτού τύπου

Η υποβολή απαντήσεων στις οποίες αιτιολογούνται οι στάσεις των συμμετεχόντων/ουσών πρόκειται να φωτίσει ακόμα περισσότερο το πεδίο σχετικά με τον βαθμό και τον τρόπο επιρροής της Αγγλικής στη γλώσσα των νέων, καθώς και στην Ελληνική εν γένει. Παρακάτω θα παρουσιαστούν σχόλια, τα οποία εξηγούν τις θέσεις που τηρούν οι ερωτηθέντες/είσες σε σχέση με το ζήτημα.

Η γλώσσα αποσκοπεί στην επίτευξη της επικοινωνίας μεταξύ των ομιλητών/τριών. Η εξέλιξή της επέρχεται μέσω της ενσωμάτωσης δάνειων λέξεων, προερχόμενων πολύ συχνά από άλλες γλώσσες. Κάποιοι/ες από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες έδωσαν απαντήσεις που έχουν ως επίκεντρο το φαινόμενο της γλωσσικής εξέλιξης και την ανθρώπινη ανάγκη για επαφή με άλλους ανθρώπους και την επικοινωνία, όπως την ακόλουθη

«Όχι, καθώς η γλώσσα είναι ζωντανός οργανισμός και εξυπηρετεί την ανάγκη της επικοινωνίας.» (Σ1)

Βασισμένη στην ανάγκη για επικοινωνία είναι και η στάση που σημειώνεται παρακάτω, στην οποία ωστόσο εκφράζεται ανησυχία σε σχέση με τις γλωσσικές ικανότητες των νεότερων ατόμων. Στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον που ζούμε, η γνώση ξένων γλωσσών αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα για τη δημιουργία επαγγελματικών και προσωπικών ευκαιριών. Έτσι, από τη μία, υπάρχουν νέοι/ες, οι οποίοι/ες στοχεύοντας

στην ανέλιξή τους, καταφέρνουν να διατηρούν υψηλό επίπεδο ελληνικών ενώ παράλληλα κατέχουν και καλή γνώση Αγγλικών.

Από την άλλη, παρατηρούνται νέοι/ες που έχουν πολύ κατώτερη γνώση ελληνικών σε σχέση με τα Αγγλικά, εγείροντας προβληματισμούς ως προς την ισχύ της Αγγλικής στις ζωές τους, καθώς η «παρουσία» της είναι πολύ έντονη σε τομείς όπως τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, η τεχνολογία και τα κοινωνικά δίκτυα. Οι ερωτώμενοι/ες απαντούν ότι η υπερβολική χρήση αγγλικού λεξιλογίου μπορεί να οδηγήσει σε γλωσσική φτωχοποίηση της Ελληνικής, όπου οι ομιλητές/τριες θα έχουν περιορισμένες εκφραστικές επιλογές. Σύμφωνα με τον/την συμμετέχοντα/ουσα λοιπόν, αυτό το φαινόμενο φαίνεται συνιστά κίνδυνο για τη γλώσσα. Βέβαια, γίνεται κατανοητό ότι η ύπαρξη ισορροπίας μεταξύ των γλωσσών είναι απαραίτητη για την προσωπική ανάπτυξη των νέων.

«Επειδή βλέπουν tik tok» (Σ2)

«Θεωρώ ότι το πιο βασικό να επικοινωνήσουμε άνετα με τους άλλους λαούς. Ωστόσο με ανησυχεί και λίγο η γρήγορη ενσωμάτωση που έχουμε περισσότερο στα αγγλικά. Ωστόσο με ανησυχεί και λίγο η γρήγορη ενσωμάτωση που έχουμε περισσότερο στα αγγλικά. Με τελευταίες συζητήσεις που είχα με νεότερα άτομα ή θα έχουν μια πολύ καλή σύνταξη και λεξιλόγιο στα ελληνικά και κατέχουν και αγγλική γλώσσα ή θα είναι πολύ κατώτερη η γνώση των ελληνικών και ανώτερη των αγγλικών.» (Σ3)

Ορισμένοι/ες από τους ερωτηθέντες/είσες σχολίασαν ότι το ζήτημα που εξετάζεται αποτελεί ένα σύγχρονο φαινόμενο της εποχής μας, χωρίς ωστόσο να προσδιορίζουν κάποιον συγκεκριμένο ή ενδεχόμενο κίνδυνο που να σχετίζεται με αυτό. Οι συμμετέχοντες/ουσες δηλαδή, δε θεωρούν ότι υπάρχει άμεση απειλή, καθώς πιστεύουν ότι οι αλλαγές που συμβαίνουν στην γλώσσα είναι μέρος ενός φυσιολογικού εξελισσόμενου φαινομένου, το οποίο δεν χρήζει ανησυχίας.

«Είναι μόδα» (Σ4)

«Μαθαίνουν τον πιο απλοϊκό και μοντέρνο τρόπο» (Σ5)

Ορισμένοι άνθρωποι πιστεύουν ότι η Ελληνική γλώσσα σταδιακά αντικαθίσταται από την Αγγλική, μια κατάσταση που ενδέχεται να έχει σοβαρές συνέπειες για το γλωσσικό πλούτο και την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας. Αυτή η πεποίθηση αντικατοπτρίζει μια ολοένα αυξανόμενη ανησυχία σχετικά με τη γλωσσική ταυτότητα και την επιρροή της παγκοσμιοποίησης στην επικοινωνία. Η σταδιακή ενσωμάτωση αγγλικών όρων στην καθημερινή ζωή και η επικράτηση της Αγγλικής ως lingua franca σε διάφορους τομείς, όπως η τεχνολογία, οι επιχειρήσεις και η εκπαίδευση, συμβάλλουν στην αποδυνάμωση

της Ελληνικής γλώσσας. Μάλιστα, είναι χαρακτηριστικό ότι τα σχόλια που υποστηρίζουν αυτή τη συγκεκριμένη άποψη είναι πολυάριθμα, αναδεικνύοντας τη σοβαρότητα των ανησυχιών που εκφράζονται. Μέσω αυτών των απόψεων αναγνωρίζεται η γλωσσική ποικιλομορφία και τονίζεται η ανάγκη για συνειδητή διατήρηση της Ελληνικής γλώσσας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η γλωσσική κληρονομιά δεν θα χαθεί με το πέρασμα του χρόνου.

«Σιγά σιγά σταματάμε να χρησιμοποιούμε τις ωραίες λέξεις της ελληνικής μας γλώσσας και τις αντικαθιστούμε με ξένες. Και με αυτό τον τρόπο θα ξεχνάμε την ομορφιά της γλώσσας μας.» (Σ6)

«Χάνεται ο πλούτος της ελληνικής γλώσσας και η προσεγμένη έκφραση, ενώ κυριαρχούν τα απλά καθημερινά ελληνικά που επιπλέον αλλοιώνονται με την προσθήκη ξένων λέξεων.» (Σ7)

«Η ελληνική γλώσσα έχει ένα πολύ πλούσιο λεξιλόγιο και δυστυχώς με τη χρήση ξένων λέξεων /φράσεων χάνεται.» (Σ8)

Ως συνέχεια της προηγούμενης πεποίθησης, φαίνεται να υπάρχουν συμμετέχοντες/ουσες, που θεωρούν ότι η χρήση της Αγγλικής, έχει επιφέρει ακόμα περισσότερες συνέπειες στο ελληνικό λεξικό, μία άποψη που παρουσιάζει στοιχεία διαστρεβλωμένης οπτικής σε ό,τι αφορά τη γλωσσική εξέλιξη.

Από άλλους/ες, υποστηρίζεται έντονα η άποψη ότι η εκμάθηση και η χρήση της Ελληνικής γλώσσας καθίστανται ολοένα και δυσκολότερες, ιδίως για τους/τις νέους/ες. Αυτό το φαινόμενο φαίνεται να είναι αποτέλεσμα πολλών παραγόντων που επηρεάζουν την καθημερινότητά τους, όπως η αυξανόμενη χρήση της Αγγλικής ως κύριας γλώσσας επικοινωνίας, καθώς και η επιρροή των νέων τεχνολογιών που προάγουν τη χρήση ξένων γλωσσών. Γενικά, παρατηρείται ότι οι νέοι/ες συχνά επικοινωνούν μέσω κοινωνικών δικτύων ή εφαρμογών που προωθούν την Αγγλική γλώσσα και αυτό τους οδηγεί στο να μη χρησιμοποιούν την Ελληνική γλώσσα με την ίδια συχνότητα και τον ίδιο τρόπο που την χρησιμοποιούσαν στο παρελθόν:

«μείωση της χρήσης συγκεκριμένου λεξιλογίου, όπως του ακαδημαϊκού ή όσων λέξεων προέρχονται από την αρχαία ελληνική διάλεκτο.» (Σ9)

Έτσι, η καθημερινή τους γλώσσα τείνει να περιλαμβάνει πολλές αγγλικές λέξεις και εκφράσεις, γεγονός που στη συνέχεια μπορεί να επηρεάζει τη σωστή χρήση της Ελληνικής γλώσσας. Επιπλέον, οι νέοι/ες μπορεί να νιώθουν ότι οι παραδοσιακοί κανόνες γραμματικής και ορθογραφίας της Ελληνικής γλώσσας είναι πιο δύσκολοι να

ακολουθηθούν, καθώς η γλωσσική τους εμπειρία έχει διαμορφωθεί από τις σύγχρονες τάσεις και τα μέσα που χρησιμοποιούν στην καθημερινότητά τους. Αυτή η διαδικασία με βάση την πεποίθηση αυτή, μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες για τις επόμενες γενιές, οι οποίες στο μέλλον θα κινδυνεύσουν να χάσουν την επαφή τους με την πλούσια γλωσσική κληρονομιά:

«Ξεχνάνε να χρησιμοποιούν αυθόρμητα λέξεις της γλώσσας μας» (Σ11)

«Γιατί συνηθίζονται οι ξένοι ορισμοί και λησμονούνται οι ελληνικοί για τις λέξεις και χάνεται και η σωστή ορθογραφία» (Σ12)

«Είναι σημαντικό οι όποιες τάσεις στην καθομιλουμένη να μην υποκαθιστούν σταθερά τη μητρική γλώσσα και να μη θέτουν σε δεύτερη μοίρα την ορθή εκμάθησή της.» (Σ13)

Στον αντίποδα, κάποιοι/ες από τους/ις συμμετέχοντες/ουσες φαίνεται να επιδεικνύουν πιο μετριοπαθή στάση, καθώς γίνεται αντιληπτό ότι κατανοούν ότι η ύπαρξη δανείων δεν αποτελεί απειλή για τη γλώσσα, όπως και για τη θεμελιώδη πραγματικότητα, ότι η γλώσσα αλλάζει στο πέρασμα του χρόνου. Η γλώσσα εξελίσσεται μαζί με την κοινωνία, τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις πολιτιστικές αλλαγές. Η προσαρμοστικότητα της γλώσσας συμβάλλει στην έκφραση των αναγκών ανάλογα με τις συνθήκες της εποχής:

«Η γλώσσα θα εξελιχθεί δεν μένει ποτέ στάσιμη όπως έχουν δείξει τα προηγούμενα χρόνια». (Σ14)

Σύμφωνα με άλλες ουδέτερες στάσεις, οι Αγγλικές λέξεις και φράσεις σε συνδυασμό με τις ποικίλες υβριδικές δομές που προέρχονται από την Αγγλική δεν απειλούν τη δομή της Ελληνικής γλώσσας, αλλά στο πλαίσιο της γλώσσας των νέων μπορούν να συνυπάρξουν με αυτήν:

«Κάθε γλώσσα έχει δάνεια από άλλες και αυτό αποτελεί μέρος της φυσικής ροής και της εξέλιξης της». (Σ15)

Από έναν/μια άλλον/η συμμετέχοντα/ουσα εκφράζεται άποψη ότι η γλώσσα ικανοποιεί τους σκοπούς της επικοινωνίας των ιδεών, των σκέψεων και των συναισθημάτων. Πράγματι, μέσω της γλώσσας λεκτικοποιούνται οι ανάγκες των ομιλητών/τριών στην καθημερινή τους ζωή. Το γεγονός ότι χρησιμοποιούνται ξένες λέξεις από τους/τις νέους/ες για να περιγράψουν καταστάσεις και συναισθήματα έχει ενδιαφέρον, αφού δεν είναι λίγες οι φορές που ξένες λέξεις ή όροι μπορούν να περιγράψουν με μεγαλύτερη ακρίβεια ή να εκφράσουν έννοιες για τις οποίες δεν υπάρχει αντίστοιχη ελληνική λέξη· έτσι, μπορεί και να εμπλουτιστεί η γλώσσα:

«Για την ώρα δε το θεωρώ. Αλλά το κάνουν κυρίως γιατί πολλές πηγές πληροφοριών είναι στα αγγλικά. Όσο πιο πολύ διαβάζεις και βλέπεις πράγματα στα αγγλικά τόσο σου ρχονται στο μυαλό.» (Σ15)

Όπως έχει αναφερθεί, τα Engreek είναι ένα φαινόμενο γίνεται όλο και πιο συχνό, δεδομένου ότι η τεχνολογία εξελίσσεται και η Αγγλική γλώσσα εντοπίζεται σε πολλούς τομείς, στους οποίους χρησιμοποιούνται ως επί το πλείστον αγγλικοί όροι που συχνά δεν έχουν ακριβείς ελληνικές αντιστοιχίες. Είναι λογικό λοιπόν, όταν κάποιος διαβάζει και παρακολουθεί περιεχόμενο στα Αγγλικά, στο νου του να έρχονται πρώτα οι αγγλικοί όροι αντί των Ελληνικών:

Η γλώσσα όντως μεταβάλλεται και αυτή η διαδικασία δεν συνιστά απαραίτητα κίνδυνο, κάτι με το οποίο φαίνεται να συμφωνούν και κάποιοι/ες από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες:

«Οι γλώσσες είναι κάτι ζωντανό και εξελίσσονται διαρκώς» (Σ16)

«Η γλώσσα, θεωρώ, ικανοποιεί τους σκοπούς της επικοινωνίας ιδεών, σκέψεων και συναισθημάτων. Οι ξένες λέξεις χρησιμοποιούνται από τους νέους για να περιγράψουν καταστάσεις/συναισθήματα πιο αποτελέσματα. Η γλώσσα σίγουρα μεταβάλλεται, χωρίς αυτό να αποτελεί κίνδυνο όμως.» (Σ17)

6.4.2 Σύνοψη

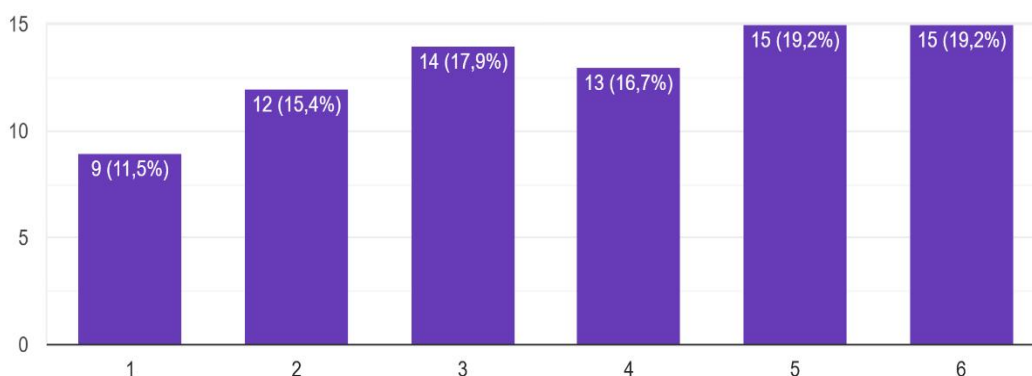
Εν ολίγοις, παρατηρούμε ότι ορισμένοι/ες συμμετέχοντες/ουσες εξέφρασαν την πεποίθηση ότι η διείσδυση της Αγγλικής γλώσσας σε διάφορους τομείς, όπως στην τεχνολογία και την επιστήμη, σε συνδυασμό με την έντονη παρουσία της στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορεί να οδηγήσει στη γλωσσική υποβάθμιση της Ελληνικής. Από την άλλη πλευρά, μια μερίδα ερωτηθέντων/εισών εξέφρασε την άποψη ότι η επίδραση της Αγγλικής δεν συνιστά κίνδυνο, αλλά μάλλον εμπλουτίζει την Ελληνική γλώσσα μέσω του δανεισμού νέων όρων και εννοιών που προέρχονται από την Αγγλική. Υπήρξαν, επίσης στάσεις που διέπονταν από ουδετερότητα από συμμετέχοντες/ουσες, οι οποίοι αναγνωρίζουν την επιρροή της Αγγλικής, αλλά πιστεύουν ότι η Ελληνική γλώσσα έχει τη δύναμη να προσαρμόζεται και να διατηρεί την πολιτιστική της ταυτότητα. Η ετερογένεια στις απόψεις αυτές αποτυπώνει τον τρόπο με τον οποίο οι συμμετέχοντες/ουσες αντιλαμβάνονται τη γλώσσα, ως πολιτισμικό κληρονόμημα στο παγκόσμιο status quo.

6.5 Στάσεις απέναντι στη χρήση των Greeklish

«Πιστεύετε ότι η Ελληνική γλώσσα κινδυνεύει λόγω της χρήσης των Greeklish;»

Η αντίληψη σχετικά με την επικινδυνότητα της χρήσης του κώδικα των Greeklish φαίνεται να είναι ποικιλόμορφη μεταξύ των συμμετεχόντων/ουσών στην έρευνα. Συγκεκριμένα, ένα σημαντικό ποσοστό, το 19,2% των ερωτηθέντων/εισών (15 άτομα), εκφράζει τη γνώμη ότι η χρήση των Greeklish είναι πάρα πολύ επικίνδυνη, αποδίδοντας σε αυτήν τον υψηλότερο βαθμό ανησυχίας, που αντιστοιχεί σε βαθμό 6 στην κλίμακα μέτρησης. Παρόμοιο ποσοστό, δηλαδή και πάλι το 19,2% (15 άτομα), θεωρεί ότι η χρήση τους είναι πολύ επικίνδυνη, κατατάσσοντάς την στην κλίμακα με βαθμό 5. Επιπλέον, όσον αφορά την ανησυχία για τη γλώσσα, το 16,7% (13 άτομα) των συμμετεχόντων/ουσών σημειώνει ότι πιστεύει πως η γλώσσα κινδυνεύει αρκετά, προσδιορίζοντας την κατάσταση με βαθμό 4 στην κλίμακα μέτρησης. Από την άλλη, το 17,9% των συμμετεχόντων/ουσών (13 άτομα) κατατάσσει την στάση του ως ουδέτερη, αποδίδοντας στο φαινόμενο ένα βαθμό 3. Πολύ λιγότεροι, συγκεκριμένα το 15,4% των συμμετεχόντων, αναφέρουν ότι θεωρούν τα Greeklish λίγο επικίνδυνα, επιλέγοντας τον βαθμό 2 στην κλίμακα, ενώ το 11,5% (9 άτομα) ανήκει στην κατηγορία εκείνων που πιστεύουν ότι η γλώσσα δεν κινδυνεύει καθόλου, κατατάσσοντας τα Greeklish με τον χαμηλότερο βαθμό 1 στην κλίμακα επικινδυνότητας. Αυτή η ποικιλία απόψεων υποδηλώνει πως το θέμα της χρήσης των Greeklish αναγράφει μια ενδιαφέρουσα διάσταση της γλωσσικής αλλαγής και των αντιλήψεων γύρω από αυτήν.

Πιστεύετε ότι η Ελληνική γλώσσα κινδυνεύει λόγω της χρήσης των Greeklish;
78 απαντήσεις

6.5.1 Αιτιολόγηση -Ποιοτική ανάλυση απαντήσεων ανοιχτού τύπου

Οι περισσότεροι/ες συμμετέχοντες/ουσες που έλαβαν μέρος στη συγκεκριμένη μελέτη φαίνεται να πιστεύουν ότι η ευρέως διαδεδομένη χρήση των Greeklish θα έχει, μακροπρόθεσμα, ως συνέπεια την αδυναμία των ομιλητών και των ομιλητριών της Ελληνικής να χρησιμοποιούν σωστά τη γλώσσα τους. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι πολλοί από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες έγιναν πιο συγκεκριμένοι/ες στην ανησυχία τους, τονίζοντας ότι ο κίνδυνος που ενδέχεται να προκύψει από την χρήση των Greeklish σχετίζεται άμεσα με τους ορθογραφικούς κανόνες της Ελληνικής γλώσσας.

Για παράδειγμα, αρκετοί/ές συμμετέχοντες/ουσες εξέφρασαν την εκτίμηση ότι η συνεχής και καθημερινή χρήση των Greeklish μπορεί να οδηγήσει τους νέους σε λανθασμένες ορθογραφικές συνήθειες. Μάλιστα, ανησυχούν ότι αυτές οι συνήθειες ενδέχεται να μεταφερθούν και στον γραπτό τους λόγο όταν γράφουν στο ελληνικό αλφαβητικό σύστημα. Εκφράζεται δηλαδή ο φόβος ότι αν συνεχίσουμε να γράφουμε με Greeklish. Το γεγονός αυτό έχει ως συνέπεια την απώλεια της επαφής μας με την σωστή ορθογραφία, ενώ μεταγενέστερα οι νέοι/ες θα δυσκολεύονται να γράψουν με βάση το ελληνικό σύστημα γραφής. Αυτό ενισχύεται από τη γενικότερη αντίληψη ότι μέσω της ορθογραφίας διαφαίνεται η γλωσσική καλλιέργεια του ατόμου:

«Ξεχνάς την ορθογραφία» (Σ18)

Η ανησυχία αυτή δεν περιορίζεται μόνο στην άποψη ότι η γλώσσα θα παραμεληθεί, αλλά στηρίζεται και στην ιδέα ότι η γλωσσική ικανότητα και η εκπαίδευση γενικότερα μπορεί να υποστούν αρνητικές «συνέπειες», αφού οι χρήστες/ριες μπορεί να αποκτήσουν τη συνήθεια να αγνοούν τα ορθογραφικά λάθη που ίσως κάνουν, λόγω των ποικίλων τρόπων με τους οποίους γράφουν στα Greeklish:

«Θα ξεχάσουν τα ελληνικά» (Σ19)

«Κινδυνεύει ως προς την ορθογραφία» (Σ20)

Το σχόλιο «Ήταν μια φάση στην αρχή το social media η οποία έχει μειωθεί δραστικά. Ήδη οι περισσότεροι έχουν σταματήσει να τα χρησιμοποιούν» περιγράφει τη μείωση της χρήσης των Greeklish, αφού τα τελευταία χρόνια ως φαινόμενο τα τελευταία χρόνια πλέον θεωρείται λιγότερο πρακτικό και απαραίτητο από ό,τι στο παρελθόν.

Μάλιστα, υπήρξαν σχόλια που είχαν έναν δηκτικό χαρακτήρα και εξέφρασαν με σαφήνεια την εναντίωση των ερωτηθέντων/εισών προς την προοπτική αντικατάστασης του ελληνικού συστήματος γραφής από το λατινικό. Αυτού του είδους οι τοποθετήσεις δεν ήταν απλώς αρνητικές, αλλά περικλείουν και μια έντονη συναισθηματική φόρτιση, καθώς οι συμμετέχοντες/ουσες φαίνεται να νιώθουν ότι αυτή η αλλαγή θα μπορούσε να

αποτελέσει πλήγμα για την πολιτιστική τους κληρονομιά και την ταυτότητά τους. Ενδεχομένως, αρνητικές στάσεις όπως αυτές ή παρόμοιες να εκφράζονται από άτομα, τα οποία ανήκουν σε μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες. Η υπόθεση αυτή θα μπορούσε να αποδοθεί στο γεγονός ότι κυρίως νεότερα άτομα γνωρίζουν να μιλούν Αγγλικά, ενώ ταυτόχρονα είναι εξοικειωμένα με τις νέες τεχνολογίες και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κατά συνέπεια και με τους υβριδικούς κώδικες γραφής.

«Γιατί έχουμε την ελληνική γλώσσα, όχι την greeklisiki...» (Σ21)

Σε συνέχεια της προηγούμενης συζήτησης, εκφράστηκαν μια σειρά από απόψεις που επικεντρώνονται στην αντίληψη ότι η γλώσσα, και συγκεκριμένα η Ελληνική, αλλοιώνεται με την πάροδο του χρόνου. Αυτές οι απόψεις τόνισαν τη σημασία της ιστορικής ορθογραφίας και πώς οι αλλαγές που συμβαίνουν στη γλώσσα μπορούν να υπονομεύσουν την κληρονομιά και την αυθεντικότητα της γλωσσικής έκφρασης.

Συγκρίνοντας παλαιότερες μορφές της γλώσσας με τις σύγχρονες τάσεις, οι συμμετέχοντες/ουσες εξέφρασαν την ανησυχία τους ότι η υιοθέτηση νέων γλωσσικών στοιχείων, συνθηκών και συνηθειών οι οποίες ενδέχεται να μην είναι σύμφωνες με την παραδοσιακή ελληνική ορθογραφία και γραμματική, αποδυναμώνει τη γλωσσική ταυτότητα. Η αντίληψη αυτή θέτει σε κίνδυνο όχι μόνο την λεκτική επικοινωνία, αλλά και την άμεσα συνδεδεμένη με αυτήν πολιτιστική κληρονομιά που αντικατοπτρίζεται μέσα από τις λέξεις και τις φράσεις που χρησιμοποιούμε καθημερινά. Καθώς η γλώσσα εξελίσσεται, υπάρχει φόβος ότι σημαντικά στοιχεία της μπορεί να ξεχαστούν, έχοντας μακροχρόνιες επιπτώσεις στη σχέση των νέων με την Ελληνική γλώσσα και ιστορία:

«Παραποιούν τη γλώσσα.» (Σ22)

«Η ιστορική ορθογραφία συνδέεται με τη ρίζα της λέξης και τη σημασία της. Χάνεται η "ρίζα" απειλείται η σημασία των λέξεων...» (Σ23)

«Κάθε παραλλαγή της γλώσσας και εισχώρηση νέων κανόνων θέτει σε κίνδυνο τη γλώσσα. Ένα καλό παράδειγμα είναι η "μετατροπή" των αρχαίων ελληνικών σε καθαρεύουσα και έπειτα στη νεοελληνική.» (Σ24)

Πιο ουδέτερες απόψεις που έχουν καταγραφεί σχετικά με την χρήση των Greeklish αναφέρουν ότι η γραφή αποδεικνύεται ευκολότερη για πολλούς/ές χρήστες/ριες. Συγκεκριμένα, κάποιοι/ες συμμετέχοντες/ουσες υποστήριξαν ότι η γραφή μέσω των Greeklish επιτρέπει μια ταχύτερη και πιο άμεση επικοινωνία, ιδίως όταν οι άνθρωποι αλληλεπιδρούν σε περιβάλλοντα που είναι λιγότερο επίσημα. Αυτό σημαίνει ότι οι χρήστες μπορούν να ανταλλάσσουν μηνύματα και πληροφορίες πολύ πιο γρήγορα, χωρίς

να χρειάζεται να ανησυχούν για την αυστηρή τήρηση των κανόνων ορθογραφίας και γραμματικής που διέπουν τη χρήση της ελληνικής γλώσσας.

Έτσι, οι συμμετέχοντες/ουσες αυτοί/ές υπογραμμίζουν ότι η χρήση των Greeklish μπορεί να μην είναι απλώς μια αναγκαία παραχώρηση στην τεχνολογία και την ψηφιακή εποχή, αλλά και μια θετική πτυχή της καθημερινής επικοινωνίας, που διευκολύνει τη διασύνδεση μεταξύ των χρηστών και τους επιτρέπει να εκφράζονται πιο αυθόρμητα. Αυτή η άποψη δημιούργησε μια αίσθηση ότι, παρά τις κριτικές και τις ανησυχίες που περιβάλλουν τη χρήση των Greeklish, υπάρχει επίσης και ένα σημαντικό επίπεδο αποδοχής και ευκολίας στην καθημερινή αλληλεπίδραση που δεν πρέπει να αγνοηθεί:

«Χρησιμοποιείται κυρίως για συντομία και ευκολία και σε ανεπίσημες συζητήσεις» (Σ25)

«Είναι πιο εύκολο να γράψει κάποιος greeklish (χωρίς ορθογραφία)» (Σ26)

Ένα σχόλιο που αξίζει την προσοχή μας αφορά έναν/μια χρήστη/ρια που δηλώνει πως χρησιμοποιούσε τον κώδικα των Greeklish στο παρελθόν και εν τέλει τον θεώρησε μόδα της εποχής. Το πιο εντυπωσιακό παρόλα αυτά, είναι το γεγονός ότι ο/η ίδιος/α χρησιμοποιεί λέξεις στον κώδικα των Engreek, άρα την επόμενη μόδα:

«Μπορεί να μεγάλωσα μέσα στην γενιά που γεννήθηκε και χρησιμοποίησε τα γκρικλις. Θεωρώ ότι είναι κάτι που θα συνειδητοποιηθεί στη συνέχεια ότι δεν προσφέρει και αν θες γίνεται και κάπως κρινζ (νεανική αργκό, νιώθω αποστροφή, αποστροφή) » (Σ27)

Τέλος, “ευθύνη” φαίνεται να αποδίδεται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις διαδικτυακές πλατφόρμες, που - όντας παγκόσμιες τάσεις - ασκούν ισχυρή κοινωνική επιρροή, ενώ ταυτόχρονα υπογραμμίζεται ότι οι νέοι πρόκειται να αποξενωθούν από τη μητρική τους γλώσσα:

«Επειδή βλέπουν tik tok» (Σ28)

«Η γλώσσα μας διαθέτει τα μέσα ώστε να περιγράψει τους περισσότερους όρους αναλυτικά χωρίς τη χρήση των ξενικών λέξεων. Η επιλογή της χρήσης αυτών σε μεγαλύτερη συχνότητα από τους ελληνικούς όρους, θέτει σε κίνδυνο τη γλώσσα διότι η επιρροή του διαδικτύου και κυρίως των κοινωνικών δικτύων, καθιστά την δική μας γλώσσα παρωχημένη. Δεν θεωρείται μοντέρνα οπότε οι νέοι θα επιλέξουν τους ξενικούς όρους για να βρίσκονται μέσα στο κλίμα της εποχής. Με τα χρόνια λοιπόν η γλώσσα μας μπαίνει σε δεύτερη μοίρα, εφόσον είναι αληθές πως όλο και περισσότερο χρόνο αφιερώνουμε στην επικοινωνία μέσω των κοινωνικών δικτύων παρά στην αληθινή ζωή.» (Σ29)

6.5.2 Σύνοψη

Ο κώδικας των Greeklish, συγκέντρωσε κατά κόρον αρνητικό και ουδέτερο σχολιασμό από τους/τις ερωτηθέντες/είσες, οι οποίοι/ες αισθάνονται πως έχει αρνητικές επιπτώσεις στην Ελληνική γλώσσα, ενώ φαίνεται η χρήση του να έχει ελαχιστοποιηθεί, εφόσον ως κώδικας γραφής θεωρείται πλέον παρωχημένος.

6.6 Στάσεις απέναντι στη χρήση των Engreek

«Θεωρείτε ότι η Ελληνική τίθεται σε κίνδυνο επειδή πολλοί Έλληνες γράφουν ξένες λέξεις με ελληνικούς χαρακτήρες;»

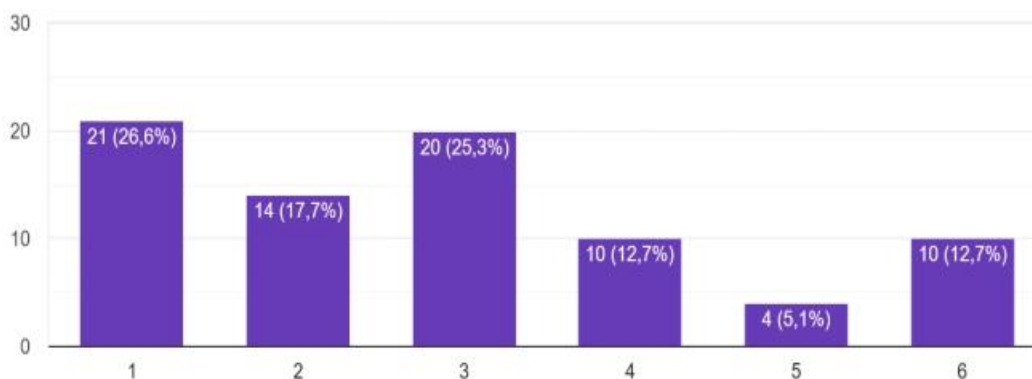
Οι στάσεις των συμμετεχόντων/ουσών απέναντι στον κώδικα των Engreek παρουσιάζουν, γενικά, μία τάση ουδετερότητας, όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της κλίμακας Likert. Αναλυτικότερα, τα δεδομένα έδειξαν ότι ένα ποσοστό 12,7% (10 άτομα) αξιολόγησε τον κώδικα ως πάρα πολύ επικίνδυνο, επιλέγοντας τον βαθμό 6 στην κλίμακα. Ένα μικρότερο ποσοστό, συγκεκριμένα 5,1% (4 άτομα), απάντησε ότι θεωρεί τον κώδικα πολύ επικίνδυνο, επιλέγοντας τον βαθμό 5. Επιπλέον, το 12,7% (10 άτομα) δήλωσε ότι θεωρεί τον κώδικα αρκετά επικίνδυνο, βαθμολογώντας με 4.

Ωστόσο, το μεγαλύτερο ποσοστό, δηλαδή το 25,3% (20 άτομα), υιοθέτησε μια ουδέτερη στάση, επιλέγοντας τον βαθμό 3 στην κλίμακα. Παράλληλα, το 17,7% (14 άτομα) απάντησε ότι θεωρεί τον κώδικα λίγο επικίνδυνο, επιλέγοντας τον βαθμό 2, ενώ το 26,6% (21 άτομα), που αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο ποσοστό, αξιολόγησε ότι ο κώδικας δεν είναι καθόλου επικίνδυνος, δηλώνοντας βαθμό 1.

Συνολικά, τα αποτελέσματα υποδεικνύουν μια γενική τάση προς ουδέτερη ή χαμηλή ανησυχία σχετικά με τον κώδικα των Engreek, γεγονός που αντανάκλαται στις επιλογές των συμμετεχόντων/ουσών στην κλίμακα Likert.

Θεωρείτε ότι η Ελληνική τίθεται σε κίνδυνο επειδή πολλοί Έλληνες γράφουν ξένες λέξεις με ελληνικούς χαρακτήρες;

79 απαντήσεις

6.6.1 Αιτιολόγηση -Ποιοτική ανάλυση απαντήσεων ανοιχτού τύπου

Ένα μέρος των απαντήσεων που έχουν δοθεί από τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες δείχνει να αναγνωρίζει ότι η χρήση του συγκεκριμένου κώδικα, δηλαδή των Engreek, έχει πρακτικά οφέλη και διευκολύνσεις, κυρίως όσον αφορά στην αποφυγή κατανάλωσης χρόνου που θα απαιτούσε η εναλλαγή μεταξύ διαφορετικών γλωσσών ή γραφικών κωδίκων. Αυτή η παρατήρηση καταδεικνύει ότι οι χρήστες θεωρούν την εναλλαγή κωδίκων ως μια διαδικασία που μπορεί να είναι χρονοβόρα, ειδικά όταν γίνεται συχνά. Ως εκ τούτου, η προσφυγή στα Engreek φαίνεται να προσφέρει μια πιο άμεση και αποτελεσματική λύση για την επικοινωνία.

Επιπλέον, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι, δεδομένου ότι πρόκειται για εναλλαγή κωδίκων, η γραφή των λέξεων ξένης προέλευσης μέσα σε αυτόν τον κώδικα, φέρει έναν φωνολογικό προσανατολισμό. Αυτό σημαίνει ότι οι χρήστες/ριες τείνουν να γράφουν τις λέξεις ανάλογα με τον ήχο τους, αντί να προσπαθούν να ακολουθήσουν τους κανόνες ορθογραφίας που ισχύουν για την ελληνική γλώσσα. Αυτός ο φωνολογικός προσανατολισμός φαίνεται μάλιστα να καθιστά την ανάγνωση ευκολότερη.

Μέρος των απαντήσεων που έδωσαν οι συμμετέχοντες/ουσες στην έρευνα αποτυπώνει μια ενδιαφέρουσα αντίληψη σχετικά με τη χρήση του κώδικα των Engreek. Πιο συγκεκριμένα, φαίνεται ότι αρκετοί/ές από αυτούς/ές αντιλαμβάνονται πως η εφαρμογή αυτού του κώδικα διευκολύνει τη διαδικασία της επικοινωνίας, αφού τους επιτρέπει να παραλείπουν την απαιτούμενη διαδικασία εναλλαγής μεταξύ διαφορετικών γλωσσικών κωδίκων:

«Λόγω της απλούστευσης και της συντόμευσης». (Σ30)

Το επόμενο σχόλιο παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς θίγει μια σειρά από σημαντικά θέματα αναφορικά με τη σχέση με τη γλώσσα, την κουλτούρα και τις αλλαγές που επέρχονται μέσω του εκσυγχρονισμού. Πρόκειται για τη δημιουργία μιας σύγχρονης ταυτότητας. Οι νέες γενιές έχουν την ευκαιρία να αντλήσουν στοιχεία από τον εκσυγχρονισμό, τις παραδόσεις και τις διεθνείς επιρροές, και να δημιουργήσουν τη δική τους γλωσσική ταυτότητα, εφόσον η γλώσσα αποτελεί το μέσο έκφρασης των αναγκών και του εαυτού μας:

«Είμαι υπέρ του εκσυγχρονισμού και ότι είναι καλό να είμαστε μαζί με την αγορά και τον τρόπο που επικοινωνεί. Ωστόσο, όπως με όλα τα πράγματα έχουμε και τον προσωπικό χαρακτήρα της γλώσσας και της κουλτούρας. Ίσα ίσα που βλέπω πολύ κόσμο πια να αγκαλιάζει καλύτερα την ελληνική γλώσσα μέσα από τροποποίηση τραγουδιών (παραδοσιακών). Όπως και με το τρεντ των βαλκανικών χωρών που νιώθω ότι μας κάνει να έρθουμε πιο κοντά με τις χώρες γύρω μας. Εν κατακλείδι νιώθω ότι μέσα από αυτά τα ερεθίσματα μπορούμε να βρούμε και να ορίσουμε ταυτόχρονα την δική μας ταυτότητα ως πιο νέες γενιές στην γλώσσα μας και τον τρόπο ζωής μας». (Σ31)

Επιπλέον, οι συμμετέχοντες/ουσες φαίνεται να κατανοούν ότι η γραφή των λέξεων ξενικής προέλευσης, όπως αυτές που γράφονται με Engreek, έχει ως επί το πλείστον φωνολογικό προσανατολισμό, δηλαδή οι λέξεις αποδίδονται με βάση τον ήχο τους. Μ' αυτόν τον τρόπο, οι συμμετέχοντες/ουσες αναγνωρίζουν τη σημασία της προφορικότητας στην γραπτή τους έκφραση, η οποία αντικατοπτρίζεται στη χρήση του συγκεκριμένου κώδικα, ενώ είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η χρήση του, κατανοώντας τη γλωσσική του φύση:

«Δεν το θεωρώ επικίνδυνο αφού πρόκειται για ηχητική απεικόνιση και επομένως δεν εμπίπτει σε ορθογραφικούς κανόνες». (Σ32)

Από έναν/μια άλλον/η συμμετέχοντα/ουσα θίγεται ένα ενδιαφέρον γλωσσικό φαινόμενο που αφορά τη μεταγραφή ξένων λέξεων στα ελληνικά και τη χρήση τους σε διαφορετικά επικοινωνιακά πλαίσια. Μέσω της διαδικασίας της μεταγραφής, πολλές ξένες λέξεις ενσωματώνονται στην Ελληνική. Η προσαρμογή αυτή συχνά έχει ως αποτέλεσμα την πλήρη αφομοίωσή τους στο ελληνικό λεξικό. Ιδίως όσον αφορά τη διάκριση του ύφους, μπορούμε να πούμε ότι η διάκριση μεταξύ επίσημου και ανεπίσημου λόγου εξαρτάται από την περίσταση επικοινωνίας. Η επιλογή λοιπόν χρήσης των λέξεων στον προφορικό λόγο

ή σε φιλικά/ανεπίσημα κείμενα δε σημαίνει άγνοια εκ μέρους των χρηστών/ριών, αλλά επίγνωση της γλωσσικής κατάστασης:

«Μου φαίνεται λογικό ειδικά για λέξεις που έχουν να κάνουν ειδικά με την τεχνολογία να τις γράφουμε τις ξένες λέξεις με ελληνικούς χαρακτήρες, όπως και το ασανσέρ ή το laptop. Επίσης, το γεγονός ότι κάποιος τις χρησιμοποιεί στον προφορικό λόγο ή σε κάποιο φιλικό κείμενο δε σημαίνει ότι δεν ξέρει τις αντίστοιχες λέξεις στη νέα ελληνική και ότι δεν τις χρησιμοποιεί όταν ο λόγος του είναι επίσημος». (Σ33)

Μάλιστα, στο παρακάτω σχόλιο καταδεικνύεται ο ανταγωνισμός ανάμεσα στους δύο κώδικες επικοινωνίας, ενώ η αντίληψη ότι ο κώδικας γραφής που χρησιμοποιείται στα Greeklish θεωρείται πιο επισφαλής σε σύγκριση με αυτόν που ακολουθείται στα Engreek εκφράζεται με σαφήνεια:

«Θεωρώ πιο πολύ πρόβλημα να γράφονται ελληνικές λέξεις με λατινικούς χαρακτήρες (greeklish), παρά το ανάποδο» (Σ34)

Ωστόσο, παρά την ανάπτυξη και την ανάγκη για την εισαγωγή νέων όρων, δεν παύουν να υπάρχουν και αρκετές εμφανείς αρνητικές στάσεις που εκφράζονται σχετικά με τη διαδικασία της μεταγραφής ξένων λέξεων στην Ελληνική γλώσσα. Αυτές οι στάσεις συχνά επικεντρώνονται στην προσπάθεια να “προασπιστούν” τόσο το λεξιλόγιο της Ελληνικής γλώσσας όσο και οι κανόνες ορθογραφίας που την διέπουν:

«Τίθεται σε κίνδυνο η ορθογραφία σε κάθε περίπτωση, που αποτελεί θεμέλιο χρήσης της ελληνικής γλώσσας, εφόσον παραμελείται η ελληνική έκδοση του όρου αλλά ταυτόχρονα δίνεται έμφαση στην αποτύπωση του ξένου όρου με λάθος χρήση της αλφαβήτου». (Σ35)

Υποστηρικτές αυτών των απόψεων πιστεύουν ότι η διατήρηση της γλωσσικής καθαρότητας είναι ζωτικής σημασίας και ότι η εισαγωγή ξένων όρων, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι γλωσσικές παραδόσεις, μπορεί να οδηγήσει σε αλλοίωση της ταυτότητας της Ελληνικής γλώσσας

«Δεν ψάχνουν να βρουν την ελληνική αντιστοιχία λέξης» (Σ36)

«Επικίνδυνο μπορεί να γίνει όταν χρησιμοποιείται από πολλές πηγές η λέξη αυτή αντί μίας ελληνικής, όπως το παράδειγμα που αναφέρθηκε με το lockdown, που η πληθώρα των Ελλήνων δεν μπορεί να σκεφτεί ελληνική λέξη αντ' αυτού πέρα του "εγκλεισμός", καθώς όλα τα μέσα το μετέφεραν με την αγγλική ορολογία.» (Σ37)

Η άποψη αυτή αναδεικνύει ένα σημαντικό ζήτημα σχετικά με τη γλώσσα και την πολιτιστική μας ταυτότητα. Η εισβολή ξένων όρων, όπως το "lockdown", μπορεί να έχει αρνητικές συνέπειες, καθώς μπορεί να μειώνει την ικανότητα των ανθρώπων να

εκφράζονται στην ελληνική γλώσσα και να σκέφτονται μέσω αυτής. Κινδυνολογίες περί του lockdown και άλλων λέξεων, έχουν εκφραστεί από τον γλωσσολόγο κ. Μπαμπινιώτη, ο οποίος υπερτονίζει την «απειλή» που υφίσταται η πλούσια σε λεξιλόγιο Ελληνική γλώσσα (<https://www.tovima.gr/2020/11/04/society/giorgos-mpampiniotis-gia-take-away-kai-lockdown-omileite-ellinika/>). Σύμφωνα με την άποψή του, καθώς και απόψεις αρκετών από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες, η αποδοχή ξένων λέξεων, χωρίς να προβάλλονται οι αντίστοιχες ελληνικές, μπορεί να οδηγήσει σε γλωσσική φτωχοποίηση και σε μια αίσθηση απομάκρυνσης από την πολιτιστική μας κληρονομιά:

Πολλές πηγές πληροφόρησης, όπως τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, χρησιμοποιούν ξένες λέξεις, γι' αυτό και δημιουργείται η εντύπωση ότι αυτές οι ξένες λέξεις και όροι πιο αποδεκτοί ή/και μοναδικοί, ενισχύοντας μια τάση γλωσσικής ομοιομορφίας

«Η ελληνική δεν κινδυνεύει αφού όπως φαίνεται γίνεται κτήμα της γλώσσας πλέον όπως και το παράδειγμα του λοκντάουν.» (Σ38)

Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι η υιοθέτηση ξένων ορολογιών μπορεί να εμπλουτίσει τη γλώσσα μας, προσφέροντας νέες προοπτικές και έννοιες:

«Προσωπικά, μου φαίνεται παράξενο (ως ομιλητής ξένης γλώσσας) να βλέπω λέξεις της με ελληνικούς χαρακτήρες, όμως θεωρώ πως δεν αποτελεί κίνδυνο για την Ελληνική, αλλά εμπλουτισμό της» (Σ39)

6.6.2 Σύνοψη

Ο κώδικας των Engreek φαίνεται να είναι αποδεκτός σε μεγάλο βαθμό, γεγονός που γίνεται αντιληπτό από τις βαθμολογίες και τις στάσεις των ερωτηθέντων/εισών, αφού επέλεξαν ουδέτερες και χαμηλές βαθμολογίες συνοδεύοντάς τις με απαντήσεις που «εξηγούσαν» τους λόγους για τους οποίους ο κώδικας δεν αποτελεί σημαντικό ή καθόλου κίνδυνο. Για τον λόγο αυτό, χρησιμοποιείται ευρέως από ομιλητές/τριες της Ελληνικής ανεξαρτήτως ηλικίας και επιπέδου γνώσης της Αγγλικής.

6.7 Συμπεράσματα έρευνας

Εστιάζοντας την προσοχή στις αιτιολογήσεις που συνοδεύουν τις απαντήσεις των συμμετεχόντων/ουσών στην κλίμακα Likert σε σχέση με την επιρροή της Αγγλικής στη γλώσσα των νέων, εντοπίζεται ένα ευρύ φάσμα διαφοροποιήσεων. Ένα στοιχείο προς παρατήρηση είναι τα σχόλια πολλών συμμετεχόντων/ουσών, στα οποία έκαναν χρήση

του πρώτου πληθυντικού προσώπου. Η χρήση του ‘εμείς’ υποδηλώνει ότι αισθάνονται πως και οι ίδιοι/ες επηρεάζονται από το γλωσσικό φαινόμενο του εξαγγλισμού.

Εξετάζοντας τις απόψεις των συμμετεχόντων/ουσών σχετικά με την επιρροή της Αγγλικής, παρατηρούμε την ύπαρξη σημαντικών διαφορών, που μπορούν να αποδοθούν σε ποικίλες αιτίες. Από τη μια, κάποιες απόψεις εκφράζουν ανησυχία ότι ο νεανικός λόγος μπορεί να έχει ως συνέπεια την αντικατάσταση μέρους του ελληνικού λεξιλογίου από αγγλικές λέξεις. Από την άλλη, άλλοι συμμετέχοντες/ουσες έχουν λιγότερο επικριτικές στάσεις, οι οποίες βασίζονται σε λογικούς συλλογισμούς. Αντιλαμβάνονται δηλαδή, την επιρροή της Αγγλικής ως μία φυσική ροή στην εξέλιξη της γλώσσας ή θεωρούν τη χρήση των ξένων λέξεων μόδα της εποχής.

6.7.1 Κώδικας των Greeklish

Ο κώδικας των Greeklish φαίνεται να θεωρείται επικίνδυνος για τη γλώσσα καθώς και για την ορθογραφία της, και αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι χρήστες/ριες του συγκεκριμένου γραφικού συστήματος τείνουν να παραβλέπουν ή να μην εφαρμόζουν με ακρίβεια τους κανόνες ορθογραφίας που ισχύουν για την ελληνική γλώσσα. Παρόλα αυτά, αξιοσημείωτο είναι ότι κανένας από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες δεν έχει αναφέρει ότι χρησιμοποιεί ή έχει χρησιμοποιήσει τον κώδικα Greeklish στον επίσημο γραπτό λόγο. Αυτό μπορεί να υποδηλώνει την ύπαρξη μιας διαχωριστικής γραμμής μεταξύ της καθημερινής, ανεπίσημης επικοινωνίας που οι νέοι επιλέγουν να κάνουν μέσω Greeklish και του επίσημου γραπτού λόγου, όπου οι κανόνες ορθογραφίας και οι γλωσσικές παραδόσεις εξακολουθούν να διατηρούν την αξία τους.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί ότι - στην πραγματικότητα - η Ελληνική γλώσσα, καθαυτή, δεν κινδυνεύει από τη χρήση των Greeklish ούτε από την εισροή Αγγλικών λέξεων και φράσεων. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η γλώσσα αποτελεί ένα μεταβαλλόμενο φαινόμενο, που αναπόφευκτα επηρεάζεται από άλλες γλώσσες, ιδίως στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, οπότε η τεχνολογία προοδεύει διαρκώς. Ο πραγματικός κίνδυνος μπορεί να εντοπιστεί στο αίσθημα απειλής που βιώνουν οι χρήστες/ριες σε σχέση με την εθνική τους ταυτότητα και όλα όσα αυτή συνεπάγεται. Η αντίληψη σχετικά με την απειλή της ταυτότητας είναι αρκετά συχνή και σχετίζεται με την ψυχολογική και πολιτιστική διάσταση της γλώσσας. Είναι επίσης αξιοσημείωτο, ότι στον ελλαδικό χώρο δεν έχει τεθεί ποτέ το ζήτημα της κατάργησης της ιστορικής ορθογραφίας, κάτι που υποδεικνύει μια σταθερή επιμονή στη διατήρηση των γλωσσικών παραδόσεων.

6.7.2 Κώδικας των Engreek

Σε αντιδιαστολή με τα Greeklish, βάσει των δεδομένων που προέκυψαν από την κλίμακα Likert, ο κώδικας των Engreek φαίνεται να μην ενέχει υψηλό κίνδυνο για την Ελληνική. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι ο κώδικας Engreek βασίζεται στο ελληνικό αλφάβητο και το ελληνικό σύστημα γραφής, το οποίο διαθέτει σαφώς αναγνωρίσιμους κανόνες και δομές, σε αντίθεση με την απόδοση του ελληνικού λόγου με λατινικούς χαρακτήρες, όπως συμβαίνει στα Greeklish. Πιο συγκεκριμένα, οι στάσεις των χρηστών/ριών απέναντι στον κώδικα τείνουν να είναι κατά βάση ουδέτερες αλλά και θετικές, κάτι που υποδηλώνει μια υψηλότερη αποδοχή της χρήσης αυτού του υβριδικού συστήματος γραφής. Ο κώδικας Engreek φαίνεται να έχει αποκτήσει μεγάλη δημοτικότητα και να έχει καταστεί ο πλέον διαδεδομένος υβριδικός κώδικας γραφής μεταξύ των ομιλητών της ελληνικής γλώσσας. Μάλιστα, οι απαντήσεις έδειξαν ότι οι χρήστες/ριες δεν περιορίζουν τη χρήση του κώδικα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στο διαδίκτυο, αλλά τον χρησιμοποιούν και στην καθημερινή γραπτή επικοινωνία τους, γεγονός που ενισχύει τη θέση ότι θεωρείται ένας ολοένα και πιο αποδεκτός και δημοφιλής τρόπος έκφρασης στη σύγχρονη ελληνική γλώσσα. Η δημοφιλία του δε, μπορεί να αποδοθεί στην ιδέα που διαμορφώνεται στο μυαλό των χρηστών, σύμφωνα με την οποία, όταν επικοινωνούν μέσω ηλεκτρονικών μέσων, χρησιμοποιούν ελληνικές γραμματοσειρές και χαρακτήρες. Αυτή η εντύπωση μπορεί να παρέχει μια αίσθηση γλωσσικής οικειότητας και ταυτότητας, υποστηρίζοντας την πεποίθηση ότι διατηρείται μια σύνδεση με την ελληνική γλώσσα.

Ένας ακόμα σημαντικός λόγος που μπορεί να εξηγεί την προτίμηση των χρηστών προς τον κώδικα Engreek είναι η δυνατότητά του να προσφέρει μια ευκολότερη και πιο άμεση διαδικασία ανάγνωσης σε σύγκριση με την περίπτωση των Greeklish. Η ευχάριστη αναγνωσιμότητα του κώδικα Engreek μπορεί να συνδέεται με το γεγονός ότι οι λέξεις είναι γραμμένες σύμφωνα με το ελληνικό αλφάβητο και το ελληνικό σύστημα γραφής. Αυτό σημαίνει ότι, ακόμα και οι ξένες λέξεις που ενσωματώνονται στον ελληνικό λόγο, είναι και αυτές αποτυπωμένες με ελληνικούς χαρακτήρες. Αυτή η πρακτική ενδεχομένως να διευκολύνει τη διαδικασία κατανόησης και επικοινωνίας για χρήστες που, από τη μία πλευρά, μπορεί να έχουν εντάξει αγγλικές λέξεις στον προφορικό τους λόγο και, από την άλλη πλευρά, να μην κατέχουν επαρκώς την αγγλική γλώσσα. Κατά συνέπεια, η ικανότητα του κώδικα Engreek να κάνει τις ξένες λέξεις πιο προσιτές και κατανοητές,

αναμφίβολα τον καθιστά πιο ελκυστικό σε πολλούς/ές χρήστες/ριες ανεξαρτήτως ηλικίας,
ή διαφορετικού γλωσσικού ή/και πολιτισμικού υπόβαθρου.

Γ'. Διδακτικές προτάσεις

Λαμβάνοντας υπόψη την έρευνα που πραγματοποιήθηκε σχετικά με την επιρροή της Αγγλικής γλώσσας στη γλωσσική συμπεριφορά των νέων, καθώς και τα ευρήματά της, τα οποία αποκαλύπτουν τον βαθμό στον οποίο η χρήση του διαδικτύου - μέσω διαφόρων πλατφορμών και κοινωνικών δικτύων - επηρεάζει τη γλωσσική τους έκφραση, διατυπώνονται συγκεκριμένες διδακτικές προτάσεις. Οι προτάσεις αυτές εστιάζουν αφενός στη μελέτη της γλώσσας που χρησιμοποιούν οι νέοι στην καθημερινή τους επικοινωνία και αφετέρου στη διερεύνηση της αξιοποίησης της τεχνολογίας ως εργαλείου εκπαίδευσης, με στόχο την ενίσχυση της γλωσσικής τους επίγνωσης και την ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη γλωσσική ποικιλότητα και την πολυγλωσσία.

7. Γραμματισμός και πολυγραμματισμοί

Ένας κοινωνικός θεσμός που αφορά τον τομέα της γλωσσικής διδασκαλίας είναι αυτός του γραμματισμού. Ο γραμματισμός έχει ποικίλες κοινωνικές, πολιτισμικές και γνωστικές όψεις και ως απώτερο σκοπό έχει την ανάπτυξη της ικανότητας των ατόμων να κατανοούν και να ερμηνεύουν μέσω κριτικής ματιάς κειμενικά είδη που ανταποκρίνονται στην κοινωνικοπολιτισμική πραγματικότητα. Με βάση την έννοια του γραμματισμού, έχουν δημιουργηθεί παιδαγωγικές προσεγγίσεις που αφορούν την καλλιέργεια του σχολικού γραμματισμού (Φτερνιάτη, 2010: 1), ο οποίος θεωρείται ακρογωνιαίος λίθος για την ανάπτυξη ποικίλων δεξιοτήτων των μαθητών/τριών.

Μία παιδαγωγική γραμματισμού είναι αυτή των πολυγραμματισμών. Οι πολυγραμματισμοί εντάσσονται στα πλαίσια της παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας, όπου υπάρχει πολυγλωσσία και πολυπολιτισμικότητα (Φτερνιάτη, 2010: 2), και αφορούν τις σύγχρονες τεχνολογίες. Σε ό,τι αφορά τα ψηφιακά ηλεκτρονικά κείμενα, βασίζονται στην υβριδικότητα και τη διακειμενικότητα (Χαραλαμπίδης, 2006 :196). Επίσης, μέσα από πρακτικές γραμματισμού αποσκοπούν στον εμπλουτισμό του σχολικού γραμματισμού (Στάμου, Πολίτης & Αρχάκης, 2016: 17), καθώς και στην απόκτηση μεταγνώσης, δηλαδή της κατανόησης του πώς δομείται μια πληροφορία και οι ιδέες σε διαφορετικά μέσα και κειμενικά είδη, όπως και το πώς αυτά αναγιγνώνονται και χρησιμοποιούνται (Χαραλαμπίδης, 2006 :195).

Στο παρόν κεφάλαιο λοιπόν πρόκειται να παρουσιαστούν προτάσεις διδασκαλίας των οποίων οι δραστηριότητες βασίζονται σε παιδαγωγικές πρακτικές γραμματισμού, σε συνδυασμό με την εφαρμογή της ομαδοσυνεργατικής προσέγγισης: η ομαδοσυνεργατική

προσέγγιση ενδείκνυται για προσεγγίσεις κριτικού γραμματισμού, επομένως η τάξη θα χωριστεί σε ομάδες των 5 ατόμων. Αναφορικά με τη βαθμίδα εκπαίδευσης, οι διδακτικές προτάσεις απευθύνονται σε μαθητές/τριες που φοιτούν στη Β/βάθμια εκπαίδευση και συγκεκριμένα στη Β΄ Γυμνασίου.

7.1 Παιδαγωγικές πρακτικές γραμματισμού και δραστηριότητες

7.1.1 Τοποθετημένη πρακτική

Στην προσέγγιση της τοποθετημένης πρακτικής αξιοποιούνται κειμενικά είδη που αφορούν την καθημερινή ζωή όσο και τον κοινωνικό χώρο των μαθητών γενικότερα, έτσι ώστε να δείξουν ενδιαφέρον και να συμμετάσχουν στη διαδικασία της μάθησης (Φτερνιάτη, 2010: 4). Εν προκειμένω, με προϋπόθεση την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, προτείνεται η χρήση πολυτροπικών κειμένων, τα οποία μεταδίδονται μέσω σημειωτικών τρόπων (εικόνων, ήχων κλπ.) και εντοπίζονται στις καθημερινές παραστάσεις των μαθητών/τριών. Δεδομένου ότι τα πολυτροπικά κείμενα απευθύνονται σε μαθητές/τριες της σύγχρονης κοινωνίας, μπορούν να προσελκύσουν το ενδιαφέρον τους για συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία.

Δραστηριότητα: βασιζόμενοι στην τοποθετημένη πρακτική θα μελετήσουν το παρακάτω άρθρο, το οποίο περιλαμβάνει το κείμενο σε γραπτή και ηχητική μορφή, καθώς και μία εικόνα που συνάδει με το θέμα το οποίο πραγματεύεται, τη διαφορετικότητα· η διαφορετικότητα, άλλωστε, ως θέμα σε μια ανοιχτή σύγχρονη κοινωνία, μας απασχολεί όλους. Αφού οι μαθητές/τριες εστιάσουν την προσοχή τους στο θέμα, θα μελετηθούν οι χρόνοι και οι εγκλίσεις των ρημάτων του κειμένου (σύμφωνα με τη διδακτική ύλη της Β΄ Γυμνασίου).

<https://www.psychology.gr/diafora-themata-psychologias/3120-i-diaforetikotita-afora-ton-kathe-anthropo.html>

7.1.2 Ανοιχτή διδασκαλία

Η ανοιχτή διδασκαλία στοχεύει στην κατανόηση των γλωσσικών στοιχείων και μηχανισμών, που συντελούν μέσω της χρήσης της μεταγλώσσας στην οργάνωση, σύσταση και κατανόηση των κειμενικών ειδών (Φτερνιάτη, 2010: 5-6).

Στο πλαίσιο της ανοιχτής διδασκαλίας οι μαθητές/τριες μπορούν να κληθούν να παρατηρήσουν και να μελετήσουν αφίσες που έχουν ως θέμα τη διοργάνωση εκδηλώσεων στις οποίες περιλαμβάνονται ξένες λέξεις. Η ύπαρξη εικόνων στα πολυτροπικά κείμενα μπορεί να συμβάλουν στην επίτευξη της γλωσσικής διδασκαλίας (Γρόσδος, 2011 :68). Η

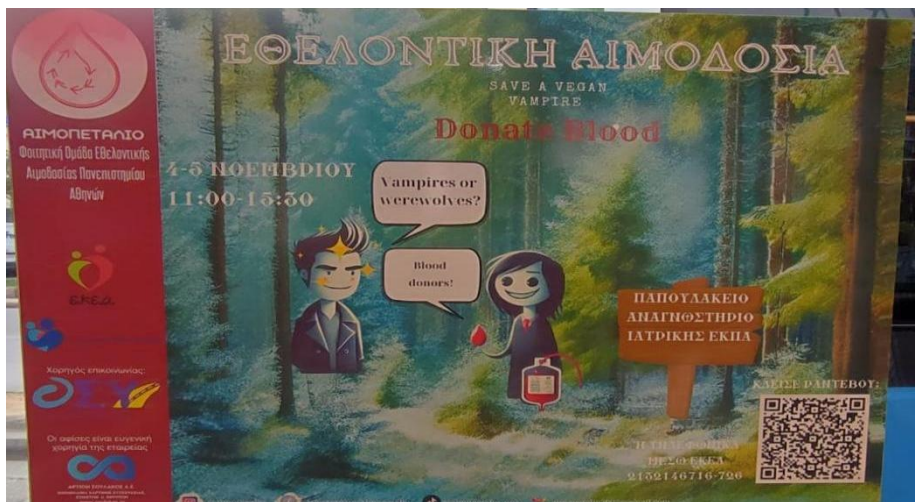
συμβολή τους δε, είναι πολυσήμαντη, αφού μέσω της χρήσης τους οι μαθητές/τριες αποκτούν στρατηγικές αποκωδικοποίησής τους, ενώ παράλληλα αποκτούν γνώσεις όσον αφορά τους κοινωνικούς ρόλους και σχέσεις (Γρόσδος, 2011: 65).

Δραστηριότητα: Στις ομάδες θα διατεθούν αρχικά οι παρακάτω εικόνες, προκειμένου να μελετηθεί το περιεχόμενό τους όσον αφορά την τυπογραφία και ως προς το τι απεικονίζεται σε συνδυασμό με τα γλωσσικά στοιχεία που παρουσιάζονται.

Αφίσα 1

Αφίσα 2

Εν συνεχεία, από όλες τις ομάδες θα μελετηθεί το παρακάτω – δημοσιευμένο σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης - βίντεο που επίσης σχετίζεται με τη διοργάνωση εκδήλωσης, προκειμένου οι μαθητές/τριες να συντάξουν περιγραφικά γραπτά κείμενα με την εκφορά της άποψής τους όσον αφορά τα ηχητικά και οπτικά στοιχεία που παρουσιάζονται σ' αυτό.

<https://www.facebook.com/share/v/1H5QNgCwSs/>

7.1.3 Κριτική πλαισίωση

Στην προσέγγιση της κριτικής πλαισίωσης επιλέγονται πρακτικές που έχουν ως στόχο την κριτική θεώρηση κειμένων ενταγμένων σε κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο (Φτερνιάτη, 2010: 9), προκειμένου να διαμορφωθεί πιο συνειδητή σκέψη και να κατανοηθεί η πραγματικότητα.

Στα πλαίσια της κριτικής πλαισίωσης θα δοθεί προς παρακολούθηση η παρακάτω διαφήμιση, η οποία ανήκει σε γνωστή αεροπορική εταιρεία. Η παρούσα διαφήμιση παρουσιάζει τα διαφορετικά κοινωνικά χαρακτηριστικά που υπάρχουν ανάμεσα στα δύο φύλα, δίνοντας έμφαση στο πολιτισμικό πλαίσιο, αφού αφορά την ελληνική νοοτροπία σε μία χώρα του εξωτερικού. Λαμβάνοντας υπόψιν τον Fairclough, ο οποίος - στη βάση της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου - υποστήριξε ότι ο λόγος διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο πώς συγκροτείται η κοινωνία, όχι απλά αντικατοπτρίζοντας, αλλά παγιώνοντας ή αναπαράγοντας ιδέες και κοινωνικές αντιλήψεις (Στάμου, 2014: 150-151), γίνεται αντιληπτό ότι και στην προκειμένη περίπτωση, γίνεται προβολή στερεοτυπικών

αντιλήψεων της ελληνικής κοινωνίας. Το γεγονός μάλιστα, ότι η διαφήμιση έχει χιουμοριστικό χαρακτήρα στο πλαίσιο της κριτικής διδασκαλίας συμβάλλει στην αναγνώριση και συνειδητοποίηση των ιδεολογιών και στάσεων όσον αφορά αποδεκτές και αποκλίνουσες κοινωνικές συμπεριφορές (Φτερνιάτη, Τσάμη & Αρχάκης, 2016: 89).

https://www.youtube.com/watch?v=FXx-6ZQjqo&ab_channel=AegeanAirlines

Δραστηριότητα: Βασισμένοι/ες στο βίντεο οι μαθητές/τριες, έχοντας στο νου τους το επικοινωνιακό πλαίσιο, θα έχουν τη δυνατότητα να εκφραστούν αυθόρμητα με τον δικό τους νεανικό λόγο, σε μία δραστηριότητα παραγωγής προφορικού λόγου. Στόχο της δραστηριότητας αποτελεί η ενίσχυση της κριτικής τους σκέψης απέναντι στα μηνύματα που λαμβάνουν μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης, μέσω της ερμηνείας των κοινωνικών και πολιτισμικών συμφραζόμενων. Βασικά ερωτήματα που θα τεθούν για την κινητοποίησή τους είναι τα εξής:

- Ποιο είναι το κοινωνικό πλαίσιο της διαφήμισης;
- Εντοπίζετε κρυφές προκαταλήψεις ή στερεότυπα;
- Πόσο πιστεύετε ότι μπορεί να επηρεαστεί ένας/μία συνομήλικός/ή σας από τα μηνύματα που μεταδίδει αυτή η διαφήμιση;

7.1.4. Μετασχηματισμένη πρακτική

Σύμφωνα με τη μετασχηματισμένη πρακτική που αφορά την ενθάρρυνση ένταξη και προσαρμογή κειμένων σε διαφορετικά επικοινωνιακά ή/και κοινωνικοπολιτισμικά πλαίσια μέσω του λόγου (προφορικού και γραπτού) (Φτερνιάτη, 2010: 10), ως δραστηριότητα προτείνεται η παραγωγή γραπτού λόγου, η οποία θα είναι βασισμένη στο διαφημιστικό βίντεο που θα χρησιμοποιηθεί στην προσέγγιση της κριτικής πλαισίωσης.

Δραστηριότητα: Οι μαθητές/τριες, υπό του πρίσμα του πολιτισμικού και κοινωνικού πλαισίου που έχουν προηγουμένως μελετήσει και γύρω απ' το οποίο έχουν συζητήσει, θα κληθούν να παραγάγουν γραπτό λόγο με τη μορφή σκίτσων ή εικόνων με τη βοήθεια ΑΙ και διαλόγων. Η σκιαγράφηση των στοιχείων των ταυτοτήτων φύλου - μέσω της δημιουργίας διαλόγων σε συνδυασμό με τη σχεδίαση των πρωταγωνιστών των δυο φύλων - θα δώσει τις αντιλήψεις αλλά και την κριτική οπτική των μαθητών ως προς το πώς αντιλαμβάνονται τις ταυτότητες φύλου (όπως αυτά παρουσιάζονται λαμβάνοντας υπόψιν το συγκεκριμένο πολιτισμικό πλαίσιο).

7.2. Σύνοψη

Ο σχολικός γραμματισμός αποτελεί βασικό στοιχείο για την ανάπτυξη πτυχών της ζωής των μαθητών/τριών. Γι' αυτό, στα πλαίσια του σχολικού γραμματισμού, οι πρακτικές γραμματισμού μπορούν να έχουν πολλαπλά οφέλη για τους/τις μαθητές/τριες, όπως την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και των επικοινωνιακών δεξιοτήτων τους, ενώ παράλληλα συμβάλουν σημαντικά στην απόκτηση μεταγνώσης, ιδιαιτέρως όσον αφορά τους πολυγραμματισμούς, αφού χαρακτηριστικό της γενιάς τους είναι η χρήση των τεχνολογικών μέσων για την πληροφόρηση και την πρόσβαση στη γνώση.

8. Συμπεράσματα

Συνοψίζοντας, βλέπουμε ότι οι ανάγκες της ψηφιακής γενιάς και η τεχνολογική πρόοδος σε ένα περιβάλλον παγκοσμιοποίησης αναπόφευκτα επηρεάζουν τον τρόπο ομιλίας των νέων ομιλητών/τριών, τόσο ως προς τον προφορικό τους λόγο όσο και ως προς τον γραπτό, μέσω της εναλλαγής κωδίκων. Αυτό γίνεται αντιληπτό μέσω των αποτελεσμάτων της έρευνας, καθώς μεγάλο μέρος του πληθυσμού χρησιμοποιεί αγγλικές λέξεις και φράσεις στο λεξιλόγιό του έχοντας γνώση της Αγγλικής, ενώ πολλοί/ές χρήστες/ριες

έχουν εντάξει αγγλικό λεξιλόγιο στον καθημερινό τους λόγο, παρόλο που δε μιλούν Αγγλικά. Οι στάσεις σε σχέση με την επιρροή της Αγγλικής όσον αφορά τη γλώσσα των νέων διίστανται αρκετά, με την Αγγλική να θεωρείται από άλλους/ες επικίνδυνη, ενώ άλλοι/ες αντιλαμβάνονται την ενσωμάτωσή της ως ένα φυσιολογικό φαινόμενο στη γλωσσική εξέλιξη. Η επιρροή της Αγγλικής διαφαίνεται επίσης από το γεγονός ότι τις τελευταίες δεκαετίες χρησιμοποιούνταν ο κώδικας των Greeklish, που όμως – πλέον – θεωρείται παρωχημένος και κρίνεται σε γενικές γραμμές πιο επικίνδυνος από τον υβριδικό κώδικα των Engreek, ο οποίος – όπως φαίνεται και από τα ερευνητικά ευρήματα – είναι σε υψηλό ποσοστό αποδεκτός, υποδηλώνοντας ότι η Αγγλική έχει ενσωματωθεί στον γραπτό λόγο αρκετών ομιλητών/τριών. Μπορούμε λοιπόν, να επιβεβαιώσουμε τη φύση της γλώσσας και τη σχέση της με την κοινωνία.

Βιβλιογραφία

- Aitchison, J. (2002). *Language change : Progress or decay?* Cambridge University Press.
- Androutsopoulos, J. (2006). Introduction: Sociolinguistics and computer mediated communication. *Journal of Sociolinguistics*, 10(4), 41-438.
- Cutler, C. A., Ahmar, M., & Bahri, S. (2022). Digital Orality: Vernacular Writing in Online Spaces.
- Jannis Androutsopoulos. (2020). Trans-scripting as a multilingual practice: the case of Hellenised English. *International Journal of Multilingualism*, 17(3), 286–308. <https://doi.org/10.1080/14790718.2020.1766053>
- Ebongue, D., & Negash, R. (2021). The impact of English as a second language in the construction of youth identity in Europe. *Multilingualism in Society*. <https://sepia2.unil.ch/wp/multilingualism-in-society/2021/01/26/the-impact-of-english-as-a-second-language-in-the-construction-of-youth-identity-in-europe/>
- Fterniati, A., Vasia Tsami, & Argiris Archakis. (2016). Τηλεοπτικές διαφημίσεις και γλωσσική ποικιλότητα: Προτάσεις κριτικής γλωσσικής διδασκαλίας. *Preschool and Primary Education*, 4(1), 85–100. <https://www.learntechlib.org/p/187344/>
- Koutsogiannis, D., & Mitsikopoulou, B. (2003). Greeklish and Greekness: Trends and Discourses of “Glocalness.” *Journal of Computer-Mediated Communication*, 9(1). <https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2003.tb00358.x>
- Luke, C. (2006). Κυβερνοσχολείο και τεχνολογική αλλαγή: πολυγραμματισμοί για τη νέα εποχή. Στο Α. Χαραλαμπίδης (επιμ.), *Γραμματισμός, κοινωνία και εκπαίδευση* (σ. 190-227). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών ΑΠΘ.
- Natale, N. (2023). A-Literacy and Digital Orality: A Figure/Ground Relation for Our Digital Dilemma. *New Explorations*, 3(2). <https://jps.library.utoronto.ca/index.php/nexj>
- Spilioti, T. (2019). From transliteration to trans-scripting: Creativity and multilingual writing on the internet. *Discourse, Context & Media*, 29. <https://doi.org/10.1016/j.dcm.2019.03.001>
- Toumazatos, A., Pavlopoulos, J., & Vassos, S. (2024). *Still all Greeklish to me: Greeklish to Greek Transliteration*. <https://aclanthology.org/2024.lrec-main.1330.pdf>

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. (1994). Νεολογικός Δανεισμός της Νεοελληνικής: Άμεσα Δάνεια από τη Γαλλική και την Αγγλοαμερικανική. Μορφοφωνολογική Ανάλυση. Θεσσαλονίκη: Υπηρεσία Δημοσιευμάτων Α.Π.Θ.
- Ανδρουτσόπουλος, Γ. (2001). Γλώσσα των νέων. Στο Α. Φ. Χριστίδης, Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Ανδρουτσόπουλος, Γ., & Κακρίδη, Μ. (2010). Γλώσσα των νέων. Αναγνώριση, αποδοχή και κριτική των νεανικών ιδιωμάτων. Στο Β. Β. Παναγιωτόπουλος, Η Ελλάδα στη Δεκαετία του '80: Κοινωνικό, Πολιτικό και Πολιτισμικό Λεξικό (σσ. 86-89). Αθήνα: Το πέρασμα.
- Βασμανόλη, Ε. (2024). *Διατριβή: Οι αντιδάνειες λέξεις στη νέα ελληνική: παλαιότερη ελληνική - λατινική - ιταλική - γαλλική - γερμανική - αγγλική - τουρκική - ν. ελληνική: φωνολογία, μορφολογία, σημασιολογία, πραγματολογία, κοινωνιογλωσσολογία -* Κωδικός: 23156. Thesis.ekt.gr.
<https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/23156?lang=el#page/1/mode/2up>
- Γρόσδος, Σ. (2011). *Εικόνα και γλωσσική διδασκαλία. Η διδακτική αξιοποίηση πολυτροπικών κειμένων*. Νέα Παιδεία, 138.
- Διατσέντος, Π. (2007). Το γλωσσικό ζήτημα. Πύλη για την Ελληνική γλώσσα.
https://www.greek-language.gr/greekLang/studies/history/thema_12/index.html
- Καραντζόλα, Ε. & Φλιάτουρας, Α. (2004). Γλωσσική αλλαγή. Αθήνα: Νήσος
- Μαλλιά, Γ. (2020). «Ο Γλωσσικός δανεισμός ως συνισταμένη της γλώσσας των νέων.». Πάτρα
- Ματσικάρη, Χ. (2019). *Το φύλο και η ηλικία ως παράγοντες διαμόρφωσης της γλώσσας των εφήβων*. <https://kypseli.ouc.ac.cy/handle/11128/4483>
- Ξυδόπουλος, Γ. Ι. (2008). Λεξικολογία. Εισαγωγή στην Ανάλυση της Λέξης και του Λεξικού. Αθήνα: Πατάκης.
- Παπαναστασίου, Γ. (2001) Γλωσσικός δανεισμός. Στο Α.-Φ. Χριστίδης & Μ. Θεοδωροπούλου (επιμ.), Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη Γλώσσα. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 45-49.

- Παριανού, Α., & Κελάνδριας, Π. (2005). Ειδικές γλώσσες της σύγχρονης εποχής - Η επιρροή της αγγλικής στην ελληνική. Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία. https://www.researchgate.net/profile/Anastasia-Parianou/publication/239614331_Modern_specialised_languages_-_the_influence_of_english_on_greek/links/5517bf570cf2d70ee278da61/Modern-specialised-languages-the-influence-of-english-on-greek.pdf
- Πετρούνιας, Ε. (2007). *Οι τύχες των αρχαίων ελληνικών λέξεων στο νεότερο κόσμο: Λεξιλόγιο και διαχρονικότητα της ελληνικής γλώσσας*. Πύλη για την Ελληνική γλώσσα. https://www.greek-language.gr/greekLang/studies/history/thema_16/08.html
- Σπηλιώτη, Τ., & Γιαζόγλου, Κ. (2021). I'm an Athenian too: διαγραφηματικές πρακτικές στο αστικό γλωσσικό τοπίο της Αθήνας. *Πρακτικά 14ου Διεθνούς Συνεδρίου Γλωσσολογίας*, 1197–1207. <https://doi.org/10.26220/icgl.v1i1.3753>
- Στάμου, Α.Γ. (2014). Η κριτική ανάλυση λόγου: Μελετώντας τον ιδεολογικό ρόλο της γλώσσας. Στο Μ. Γεωργαλίδου, Μ. Σηφianού & Β. Τσάκωνα (επιμ.), *Ανάλυση Λόγου: Θεωρία και Εφαρμογές*, 149-187. Αθήνα: Νήσος.
- Στάμου, Α., Πολίτης, Π., & Αρχάκης, Α. (2015). *Γλωσσική ποικιλότητα και κριτικοί γραμματισμοί στον λόγο της μαζικής κουλτούρας: Εκπαιδευτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα*. Saitapublications.gr. <http://www.saitapublications.gr/2016/05/ebook.202.html>
- ΤΟ ΒΗΜΑ. (2020, November 4). *Γεώργιος Μπαμπινιώτης για... take away και lockdown : Ομιλείτε ελληνικά. ΤΟ ΒΗΜΑ; tovima.gr*. <https://www.tovima.gr/2020/11/04/society/giorgos-mpampiniotis-gia-take-away-kai-lockdown-omileite-ellinika/>
- Φτερνιάτη, Α. (2010). Το διδακτικό υλικό για το γλωσσικό μάθημα του δημοτικού και η παιδαγωγική του γραμματισμού και των πολυγραμματισμών. *Νέα Παιδεία*, 135.
- Χάρης, Γ. (2008). *Η γλώσσα, τα λάθη και τα πάθη*. Β' Τόμος. Αθήνα: Πόλις.
- Χάρης, Γ. (επιμ.) (2001). *Δέκα μύθοι για την ελληνική γλώσσα*. Αθήνα: Πατάκης.
- Χριστίδης, Α.-Φ. . (1999). *Γλώσσα, Πολιτική, Πολιτισμός* (2nd ed.). Αθήνα: Πόλις.
- Χριστίδης, Α.-Φ. (2005). *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας*. Μαρωνίτης (επιμ.), *Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη*: 2005

Αποστόλου Παναρά, Α. - μ. (2024). *Διατριβή: Τα δάνεια της Νέας Ελληνικής από την Αγγλική. Φωνολογική ένταξη και αφομοίωση* - κωδικός:2003.thesis.ekt.gr.
<https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/2003?lang=el#page/1/mode/2up>

Παιδαγωγικό υλικό

<https://www.psychology.gr/diafora-themata-psychologias/3120-i-diaforetikotita-afora-ton-kathe-anthropo.html>

<https://www.facebook.com/share/v/1H5QNgCwSs/>

https://www.youtube.com/watch?v=FXx-6ZQqjqo&ab_channel=AegeanAirlines

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Το ερωτηματολόγιο

Αγαπητοί/ές συμμετέχοντες/ουσες,

στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών "Σύγχρονες τάσεις στη Γλωσσολογία για εκπαιδευτικούς" του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, έχω αναλάβει την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας με θέμα "Γλωσσικά δάνεια από την Αγγλική στη γλώσσα των νέων: υβριδικά δάνεια, νεολογισμοί- στάσεις και προτάσεις". Η διπλωματική περιλαμβάνει το παρόν ερωτηματολόγιο, έχοντας ως στόχο τη διερεύνηση των στάσεων των ομιλητών της Ελληνικής όσον αφορά την επιρροή που ασκεί η Αγγλική στην Ελληνική και στη γλώσσα των νέων, καθώς και τον βαθμό επιρροής της.

Θα τηρηθεί εχεμύθεια όσον αφορά τα στοιχεία σας, αφού το παρόν ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο, ενώ οι απαντήσεις σας θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για τη στατιστική επεξεργασία των δεδομένων που απαιτείται για τη συγγραφή της διπλωματικής μου εργασίας. Ο χρόνος που απαιτείται για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι σύντομος (όχι περισσότερος των 10 λεπτών).

Σας ευχαριστώ για τη συμβολή και τον χρόνο σας.

Με εκτίμηση,

Γρηγορομιχελάκη Όλγα – Ραφαηλία

Δημογραφικά στοιχεία:

Ηλικία:

18-24 ☐

25-25 ☐

36-40 ☐

41-49 ☐

50+ ☐

Φύλο:

Άντρας ☐

Γυναίκα ☐

Άλλο ☐

Μορφωτικό επίπεδο:

Απόφοιτος Δημοτικού ☐

Απόφοιτος Γυμνασίου ☐

Απόφοιτος Λυκείου/Μεταλυκειακές Σπουδές ☐

Απόφοιτος Πανεπιστημίου ☐

Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ☐

Διδάκτορας ☐

Χρήση Αγγλικού λεξιλογίου:

Γνωρίζετε Αγγλικά;

Ναι ☐ Όχι ☐

Χρησιμοποιείτε Αγγλικές λέξεις στον προφορικό σας λόγο; Ναι ☐ όχι ☐

Χρησιμοποιείτε Αγγλικές λέξεις στον γραπτό σας λόγο; Ναι ☐ όχι ☐

Από που πιστεύετε ότι επηρεάζετε περισσότερο, ώστε να χρησιμοποιείτε ξένες
λέξεις/εκφράσεις;

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης/διαδίκτυο ☐

MME ☐

Μουσικές επιλογές ☐

Περίγυρος ☐

Αλλού ☐

Ο κώδικας των Greeklish:

Γράφετε/έχετε γράψει με greeklish (ελληνικές λέξεις με λατινικούς χαρακτήρες);

Ναι ☐ Όχι ☐

Αν ναι:

Πού τις χρησιμοποιείτε;

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης/διαδίκτυο ☐

Ηλεκτρονικά μηνύματα ☐

Αλλού ☐

Αν απαντήσατε "αλλού", αναφέρετε πού.

Αν ναι:

Τηρείτε τους ορθογραφικούς κανόνες της Ελληνικής;

Ναι ☐

Όχι ☐

Κάποιες φορές ☐

Ο κώδικας των Engreek

Γράφετε ξένες λέξεις με ελληνικούς χαρακτήρες; (πχ. lockdown- λοκντάουν);

Ναι ☐

Όχι ☐

Αν ναι:

Πού τις χρησιμοποιείτε;

Ηλεκτρονικά μηνύματα ☐

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης/διαδίκτυο ☐

Γραπτός λόγος ☐

Αν ναι:

Γράφετε τις λέξεις με βάση το πώς ακούγονται;

Ναι ☐

Όχι ☐

Στάσεις απέναντι στην επιρροή της Αγγλικής

Θεωρείτε ότι το γεγονός ότι οι νέοι χρησιμοποιούν πολλές ξένες
λέξεις/εκφράσεις θέτει σε κίνδυνο το μέλλον της γλώσσας;

Γιατί;

.....
.....
.....

Πιστεύετε ότι η Ελληνική γλώσσα κινδυνεύει λόγω της χρήσης των greeklish;

Γιατί;

.....
.....
.....

Θεωρείτε ότι η Ελληνική τίθεται σε κίνδυνο επειδή πολλοί Έλληνες γράφουν
ξένες λέξεις με ελληνικούς χαρακτήρες;

Γιατί;

.....
.....
.....

Ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας!

Απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο:

Θεωρείτε ότι το γεγονός ότι οι νέοι χρησιμοποιούν πολλές ξένες λέξεις/εκφράσεις θέτει σε κίνδυνο το μέλλον της γλώσσας;

Καθόλου

Πάρα πολύ

1

2

3

4

5

6

Γιατί;

Είναι моδα (Σ1)

Σιγά σιγά σταματάμε να χρησιμοποιούμε τις ωραίες λέξεις της ελληνικής μας γλώσσας και τις αντικαθιστούμε με ξένες. Και με αυτό τον τρόπο θα ξεχνάμε την ομορφιά της γλώσσας μας (Σ2)

Χάνεται ο πλούτος της ελληνικής γλώσσας και η προσεγμένη έκφραση, ενώ κυριαρχούν τα απλά καθημερινά ελληνικά που επιπλέον αλλοιώνονται με την προσθήκη ξένων λέξεων (Σ3)

Όχι, καθώς η γλώσσα είναι ζωντανός οργανισμός και εξυπηρετεί την ανάγκη της επικοινωνίας (Σ4)

Γιατί η καθε χώρα έχει την γλώσσα της. Σε περίπτωση ειδική κ για να αναγκη τότε κ μόνο το κατανοω. (Σ5)

Θα ξεχάσουν να γράφουν, όπως πρέπει τα ελληνικά (Σ6)

Η γλώσσα θα εξελιχθεί δεν μένει ποτέ στάσιμη όπως έχουν δείξει τα προηγούμενα χρόνια (Σ7)

Είναι σημαντικό οι όποιες τάσεις στην καθομιλουμένη να μην υποκαθιστούν σταθερά τη μητρική γλώσσα και να μη θέτουν σε δεύτερη μοίρα την ορθή εκμάθησή της (Σ8)

Γιατί όπως χάθηκε η αρχαιοελληνική λόγω ευκολίας της νεοελληνικής. (Σ9)

Μείωση της χρήσης συγκεκριμένου λεξιλογίου, όπως του ακαδημαϊκού ή όσων λέξεων προέρχονται από την αρχαία ελληνική διάλεκτο (Σ10)

Για την ώρα δε το θεωρώ. Αλλά το κανουν κυριως γιατι πολλες πηγες πληροφοριων ειναι στ αγγλικά. Οσο πιο πολυ διαβαξεις και βλεπεις πραγματα στ αγγλικά τοσο σου ρχονται στο μυαλο. (Σ11)

Η γλώσσα εξελίσσεται όμως ώστε να μην αποτελεί κίνδυνο οφείλουν να ξέρουν τους κανόνες ορθογραφίας για να γράφουν σωστά ελληνικά. (Σ12)

Επειδή βλέπουν tik tok (Σ13)

Οδηγείται σε περαιτέρω απλοποίηση της γλώσσας με αποτέλεσμα την συρρίκνωση της (Σ14)

Μαθαίνουν τον πιο απλοϊκό και μοντέρνο τρόπο (Σ15)

Ξεχνάνε την μητρική τους γλώσσα. (Σ16)

Γιατί πολλοί ξέρουν λέξεις τι σημαίνουν στα αγγλικά όμως δεν ξέρουν πως λέγετε στα ελληνικά (Σ17)

Θεωρώ ότι το να βασικό να επικοινωνήσουμε άνετα με τους άλλους λαούς . Ωστόσο με ανησυχεί και λίγο η γρήγορη ενσωμάτωση που έχουμε περισσότερο στα αγγλικά . Με τελευταίες συζήτησης που είχα με νεώτερα άτομα η θα έχουν μια πολύ καλή σύνταξη και λεξιλόγιο στα ελληνικά και κατέχουν και αγγλική γλώσσα ή θα είναι πολύ κατώτερη η γνώση των ελληνικών και ανώτερη των αγγλικών. (Σ18)

Κάθε γλώσσα έχει δάνεια από άλλες και αυτό αποτελεί μέρος της φυσικής ροής και της εξέλιξης της. (Σ19)

Οι γλωσσες ειναι κατι ζωντανο που εξελισσεται διαρκως (Σ20)

Γιατί χάνεται ο πλούτος της (Σ21)

Γιατί χάνεται η ελληνική γλώσσα και γραφή (Σ22)

Γιατί αλλοιώνεται (Σ23)

Η ελληνική γλώσσα έχει ένα πολύ πλούσιο λεξιλόγιο και δυστυχώς με τη χρήση ξένων λέξεων /φρασεων χάνεται (Σ24)

Η γλώσσα, θεωρώ, ικανοποιεί τους σκοπούς της επικοινωνίας ιδεών, σκέψεων και συναισθημάτων. Οι ξένες λέξεις χρησιμοποιούνται από τους νέους για να περιγράψουν καταστάσεις/ συναισθήματα πιο αποτελεσματικά. Η γλώσσα σίγουρα μεταβάλλεται, χωρίς αυτό να αποτελεί κίνδυνο όμως. (Σ25)

Συνηθίζουμε στο να μη μιλάμε Ελληνικά, οπότε όσο περνάει ο καιρός ξεχνάμε βασικά πράγματα. (Σ26)

Η γλώσσα μας διαθέτει τα μέσα ώστε να περιγράψει τους περισσότερους όρους αναλυτικά χωρίς τη χρήση των ξενικών λέξεων. Η επιλογή της χρήσης αυτών σε μεγαλύτερη συχνότητα από τους ελληνικούς όρους, θέτει σε κίνδυνο τη γλώσσα διότι η επιρροή του διαδικτύου και κυρίως των κοινωνικών δικτύων, καθιστά την δική μας γλώσσα παρωχημένη. Δεν θεωρείται μοντέρνα οπότε οι νέοι θα επιλέξουν τους ξενικούς όρους για να βρίσκονται μέσα στο κλίμα της εποχής. Με τα χρόνια λοιπόν η γλώσσα μας μπαίνει σε δεύτερη μοίρα, εφόσον είναι αληθές πως όλο και περισσότερο χρόνο αφιερώνουμε στην επικοινωνία μέσω των κοινωνικών δικτύων παρά στην αληθινή ζωή. (Σ27)

Όλα χρειάζονται μέτρο για να μην αλλοτριώνεται η γλώσσα και ο λόγος να γίνεται φτωχός... (Σ28)

Γιατί συνηθίζονται οι ξένοι ορισμοί και λησμονούνται οι ελληνικοί για τις λέξεις και χάνεται και η σωστή ορθογραφία (Σ29)

Ξεχνούν τους γραμματικούς κανόνες ορθογραφίας (Σ30)

Η Ελληνική γλώσσα άντεξε χιλιάδες χρόνια και θα μπορέσει να αντέξει και θα εξελίσσεται. (Σ31)

Ξεχνάνε να χρησιμοποιούν αυθορμητα λέξεις της γλώσσας μας (Σ32)

Πιστεύετε ότι η Ελληνική γλώσσα κινδυνεύει λόγω της χρήσης των greeklish;

Καθόλου

Πάρα πολύ

1

2

3

4

5

6

Γιατί;

γιατι σε λιγα χρονια θα ξεχαστουν τα ελληνικα (Σ33)

Χρησιμοποιώντας greeklish ξεχνάμε την σωστή ορθογραφία των λέξεων μας. (Σ34)

Παραποιούν τη γλώσσα (Σ35)

Η γλώσσα εμπλουτίζεται και θα συνεχίσει να υπάρχει, τα greeklish εξυπηρετούν συγκεκριμένες ανάγκες των χρηστών (Σ36)

Γιατι εχουμε την ελληνικη γλώσσα,οχι την greeklisiki... (Σ37)

θα ξεχάσουν τα ελληνικά (Σ38)

Ήταν μια φάση στην αρχή το social media η οποία έχει μειωθεί δραστικά. Ήδη οι περισσότεροι έχουν σταματήσει να τα χρησιμοποιούν (Σ39)

Κινδυνεύει ως προς την ορθογραφία (Σ40)

Λόγω αντικατάστασης κάποιων ελληνικών όρων και εκφράσεων με υπεραπλούστευση στα αγγλικά (Σ41)

Greeklish έχω χρόνια να χρησιμοποιησω και δεν έχω υποψη μου κανένα να το κάνει πλέον. Δε ξέρω τώρα αλλά τα greeklish ήταν моδα κάποια περίοδο νομίζω και τώρα ο πιο πολλος κοσμος γραφει κανονικα ελληνικα (Σ42)

Αν υπάρχει γνώση της σωστής ορθογραφίας και συντακτικού δεν έχει σημασία τι προτιμάει για ανεπίσημα γραπτά. (Σ43)

Δεν εφαρμόζονται κανόνες ορθογραφίας (Σ44)

Οι περισσότεροι ενήλικες δεν γνωρίζουν αγγλικά ούτε της εκφράσεις σε ξένη γλώσσα. Επίσης οι εκφράσεις στα αγγλικά αλλιώς τα εννοούμε στα αγγλικά και άλλη έννοια δίνουν στα ελληνικά οπότε υπάρχει μεγάλη περίπτωση παρεξήγησης. (Σ45)

Γιατί θα χαθεί η σωστή ορθογραφία (Σ46)

Τίποτα δεν είναι επικίνδυνο όταν χρησιμοποιείται με σύνεση. Επικίνδυνο για τη γλώσσα είναι να μη τη μαθαίνουν σωστά απ' την αρχή. Χρειάζεται να υπάρχουν σωστές βάσεις. Εδώ πολλοί γράφουν ανορθόγραφα απλές καθημερινές λέξεις στα ελληνικά ή δεν ξέρουν πότε να χρησιμοποιούν ενεργητική και παθητική φωνή. Δεν ευθύνονται τα greeklish ή οι ξένες λέξεις για αυτό.. (Σ47)

Ξεχνάς την ορθογραφία (Σ48)

Μπορεί να μεγάλωσα μέσα στην γενιά που γεννήθηκε και χρησιμοποίησε τα γκρικλινς. Θεωρώ ότι είναι κάτι που θα συνειδητοποιηθεί στη συνέχεια ότι δεν προσφέρει και αν θες γίνεται και κάπως κρινζ. (Σ49)

Χρησιμοποιείται κυρίως για συντομία και ευκολία και σε ανεπίσημες συζητήσεις. (Σ50)

Γιατί χάνεται η ομορφιά της γλώσσας (Σ51)

Γιατί συνηθίζουμε να μιλάμε με την ξένη γλώσσα (Σ52)

Γιατί φθίνουν να ξεχάσουν τα ελληνικα (Σ53)

Αρκετά γιατί τα περισσότερα νέα παιδιά δεν γνωρίζουν σωστή ορθογραφία, σύνταξη κλπ (Σ54)

Ίσως η ορθογραφία να υποτιμάται μέσω των greeklish, όμως η ουσία της γλώσσας θεωρώ πως δεν παρουσιάζει αλλοίωση (Σ55)

Είναι πιο εύκολο να γράψει κάποιος greeklish (χωρίς ορθογραφία) (Σ56)

Κάθε παραλλαγή της γλώσσας και εισχώρηση νέων κανόνων θέτει σε κίνδυνο τη γλώσσα. Ένα καλό παράδειγμα είναι η "μετατροπή" των αρχαίων ελληνικών σε καθαρεύουσα και έπειτα στη νεοελληνική. (Σ57)

Η ιστορική ορθογραφία συνδέεται με τη ρίζα της λέξης και τη σημασία της. Χάνεται η "ρίζα" απειλείται η σημασία των λέξεων... (Σ58)

Γιατί χάνεται η σωστή ορθογραφία (Σ59)

Δεν μαθαίνουν τη σωστή ορθογραφία των λέξεων! Τα Greeklish ενισχύουν την αδιαφορία για σωστή χρήση της γλώσσας (Σ60)

Θα ξεχάσουν να γράφουν στα Ελληνικά (Ορθογραφία). (Σ61)

Θεωρείτε ότι η Ελληνική τίθεται σε κίνδυνο επειδή πολλοί Έλληνες γράφουν ξένες λέξεις με ελληνικούς χαρακτήρες;

Καθόλου

Πάρα πολύ

1

2

3

4

5

6

Γιατί;

υπαρχει και αυτη η περιπτωση (Σ62)

Ξεχνάται η ορθογραφία (Σ63)

Για ποιο λόγο να έχουμε την πιο ιδιαίτερη γλώσσα κ να χρησιμοποιούμε μια ανυπαρκτη γλώσσα!! (Σ64)

Οι περισσότεροι το κάνουν είτε για αστεϊσμό είτε γιατί δεν ξέρουν αγγλικά και επομένως πως να το γράψουν σωστά στην γλώσσα αυτή (Σ65)

Δεν το θεωρώ επικίνδυνο αφού πρόκειται για ηχητική απεικόνιση και επομένως δεν εμπίπτει σε ορθογραφικούς κανόνες (Σ66)

Λόγω της απλούστευσης και της συντόμευσης (Σ67)

Ε οχι. Συνηθως ειναι λεξεις που χρησιμοποιουμε κ στο προφορικο λογο κι οπως γραφουν ελληνικα βαριουνται να αλλαξουν στ αγγλικά κ τις γραφουν ετσι. Αυτό σε ανεπισημα κειμενα παντα σε φιλους η social media (Σ68)

Η ελληνική δεν κινδυνεύει αφού όπως φαίνεται γίνεται κτήμα της γλώσσας πλέον όπως και το παράδειγμα του λοκνταουν. (Σ69)

Δεν ψάχνουν να βρουν την ελληνική αντιστοιχία λέξης (Σ70)

Λόγο ότι δεν ξέρουμε καλά την γλώσσα μας ώστε να ξέρουμε την Αντίστοιχη ελληνική λέξη (Σ71)

Επικίνδυνο μπορεί να γίνει όταν χρησιμοποιείται από πολλές πηγές η λέξη αυτή αντί μίας ελληνικής, όπως το παράδειγμα που αναφέρθηκε με το lockdown, που η πληθώρα των Ελλήνων δεν μπορεί να σκεφτεί ελληνική λέξη αντ' αυτού πέρα του "εγκλεισμός", καθώς όλα τα μέσα το μετέφεραν με την αγγλική ορολογία. (Σ72)

Είμαι υπέρ του εξιχνισμού και ότι είναι καλό να είμαστε μαζί με την αγορά και τον τρόπο που επικοινωνή . Ωστόσο όπως με όλα τα πράγματα έχουμε και τον προσωπικό χαρακτήρα της γλώσσας και της κουλτούρας. Ίσα ίσα που βλέπω πολύ κόσμο πια να αγκαλιάζει καλύτερα την ελληνική γλώσσα μέσα από τροποποίηση τραγουδιών (παραδοσιακών) . Όπως και με το Τρεντ των βαλκανικών χωρών που νιώθω ότι μας κάνει να έρθουμε πιο κοντά με τις χώρες γύρω μας . Εν κατακλείδι νιώθω ότι μέσα από αυτά τα ερεθίσματα μπορούμε να βρούμε και να ορίσουμε ταυτόχρονα την δική μας ταυτότητα ως πιο νέες γενιές στην γλώσσα μας και τον τρόπο ζωής μας (Σ73)

Μου φαίνεται λογικό ειδικά για λέξεις που έχουν να κάνουν ειδικά με την τεχνολογία να τις γράφουμε τις ξένες λέξεις με ελληνικούς χαρακτήρες, όπως και το ασανσέρ ή το laptop. Επίσης, το γεγονός ότι κάποιος τις χρησιμοποιεί στον προφορικό λόγο ή σε κάποιο φιλικό κείμενο δε σημαίνει ότι δεν ξερει τις αντίστοιχες λέξεις στη νέα ελληνική και ότι δεν τις χρησιμοποιεί όταν ο λόγος του είναι επίσημος. (Σ74)

Γίνεται για εξοικονόμηση χρόνου συνήθως (Σ75)

Δεν βρίσκω κάτι αρνητικό (Σ76)

Προσωπικά, μου φαίνεται παράξενο (ως ομιλητής ξένης γλώσσας) να βλέπω λέξεις της με ελληνικούς χαρακτήρες, όμως θεωρώ πως δεν αποτελεί κίνδυνο για την Ελληνική, αλλά εμπλουτισμό της. (Σ77)

Οι ελληνικά γραμμένες αυτές λέξεις μπορεί να μπουν στο λεξιλόγιό μας, οπότε οι αντίστοιχες ελληνικές λέξεις να σταματήσουν να χρησιμοποιούνται. (Σ78)

Τίθεται σε κίνδυνο η ορθογραφία σε κάθε περίπτωση, που αποτελεί θεμέλιο χρήσης της ελληνικής γλώσσας, εφόσον παραμελείται η ελληνική έκδοση του όρου αλλά ταυτόχρονα δίνεται έμφαση στην αποτύπωση του ξένου όρου με λάθος χρήση της αλφαβήτου. (Σ79)

Αναγκαίο κακό, κυρίως, εξαιτίας της τεχνολογικής ανάπτυξης και εξέλιξης... (Σ80)

Θεωρώ πιο πολύ πρόβλημα να γραφονται ελληνικές λέξεις με λατινικούς χαρακτήρες (greeklish), παρά το αναποδο (Σ81)

Θα ξεχάσουν να γράφουν στα Ελληνικά. (Σ82)

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.1599/1986, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής μου εργασίας, δεν προσβάλλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα/εισφορές τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών/δικαιούχων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης.